

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı

(2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılı)

**REHBERLİK VE DENETİMLERİ GERÇEKLEŞTİRİLEN
MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARININ
EĞİTİM-ÖĞRETİM, YÖNETİM VE MÂLİ SÜREÇLERİNE AİT
TESPİT EDİLEN HUSUSLAR**

İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu:

Mehmet TUNÇER
Ali Hurşit KILIÇ
Adnan UÇKUN

Ankara 2015

	Sayfa No
İÇİNDEKİLER	i
I GRAFİK İNDEKSİ	iii
II TABLO İNDEKSİ	iv
III KISALTMALAR	v
IV SUNUŞ	vi
GİRİŞ	viii
I. BÖLÜM	
1 KAVRAMSAL ÇERÇEVE	1
1.1 EĞİTİM KAVRAMI	1
1.2 EĞİTİM SÜRECİ	1
1.2.1 Amaç	2
1.2.2 Öğrenme ve Öğretme Etkinlikleri	2
1.2.3 Değerlendirme	2
1.3 EĞİTİM SÜRECİNİN ÖZELLİKLERİ VE EĞİTİMİN TEMEL İŞLEVLERİ	3
1.3.1 Bireysel İşlev	4
1.3.2 Toplumsal İşlev	4
1.3.3 Ekonomik İşlev	4
1.3.4 Siyasal İşlev	4
1.3.5 Gizil İşlev	4
1.4 EĞİTİMİN DİĞER KAVRAM VE KURUMLARLA İLİŞKİSİ	5
1.4.1 SOSYAL DEĞİŞME VE EĞİTİM	5
1.4.2 KÜLTÜR VE EĞİTİM	6
1.4.3 EĞİTİM-DEMOKRASİ İLİŞKİSİ	6
1.4.4 EKONOMİ VE EĞİTİM	7
1.4.5 KALKINMA VE EĞİTİM	8
1.4.6 AİLE VE EĞİTİM	8
1.5 EĞİTİM DENETİMİ VE FONKSİYONLARI	10
1.5.1 İş Göreni Geliştirme	10
1.5.2 Kurumu/Örgütü Geliştirme	10
1.5.3 Eğitim Öğretimi Geliştirme	11
1.6 ÜLKEMİZDE EĞİTİM DENETİMİ GÖREVİ	12
1.6.1 Rehberlik ve Denetim İlkeleri	12
1.7 REHBERLİK HİZMETLERİNİN ÇEŞİTLERİ, KAPSAMI VE UYGULANMASI	13
1.7.1 REHBERLİK HİZMETLERİNİN ÇEŞİTLERİ	13
1.7.1.1 Önleyici Rehberlik	13
1.7.1.2 Düzeltici ve İyileştirici Rehberlik	13
1.7.1.3 Geliştirici Rehberlik	13
1.8 DENETİM HİZMETLERİNİN ÇEŞİTLERİ, KAPSAMI VE UYGULANMASI	13
1.8.1 DENETİM HİZMETLERİNİN ÇEŞİTLERİ	13
1.8.1.1 Süreç ve Sonuç Denetimi	13
1.8.1.2 Performans Denetimi	13
1.8.1.3 Sistem Denetimi	14
1.8.1.4 Mali Denetim;	14
1.8.1.5 Uygunluk Denetimi	14
1.9 Eğitim Kalite Standartları, İzleme ve Değerlendirme	14
1.10 Rehberlik ve Denetim Bilgi İşlem Sistemi	15
1.11 Yolsuzluk ve Usulsüzlüklerin Önlenmesi	15
1.12 Raporların Düzenlenmesi	15

II. BÖLÜM

2	ÇALIŞMANIN AMACI VE YÖNTEMİ	16
2.1	Amaç	16
2.2	Yöntem	16
2.3	Evren ve Örneklem	16
2.4	Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi	16
2.5	Çalışmanın Sınırlılıkları	16

III. BÖLÜM

3	ANKARA İLİNDE REHBERLİK VE DENETİMLERİ GERÇEKLEŞTİRİLEN OKUL VE KURUMLARIN EĞİTİM ÖĞRETİM VE YÖNETİM FAALİYETLERİ İLE MÂLİ SÜREÇLERİNE AİT TESPİT EDİLEN HUSUSLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	17
3.1	TESPİT EDİLEN SORUNLARIN OKUL VE KURUM TÜRÜNE GÖRE YOĞUNLUĞU	18
3.1.1	Eğitim Öğretim Faaliyetlerinde Tespit Edilen Sorunların Okul ve Kurum Türlerine Göre Yoğunluğu	18
3.1.2	Yönetim Faaliyetlerinde Tespit Edilen Sorunların Okul ve Kurum Türlerine Göre Yoğunluğu	19
3.1.3	Mali Süreçlerde Tespit Edilen Sorunların Okul ve Kurum Türlerine Göre Yoğunluğu	19
4	OKUL VE KURUMLARIN EĞİTİM ÖĞRETİM VE YÖNETİM FAALİYETLERİ İLE MÂLİ SÜREÇLERİNDE TESPİT EDİLEN SORUNLARIN ANALİZİ	21
4.1	MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARI	21
4.1.1	RESMİ MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARI	23
4.1.1.1	Eğitim Öğretim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar	23
4.1.1.2	Yönetim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar	26
4.1.1.3	Mali Süreçlere İle İlgili Sorunlar	28
4.1.2	ÖZEL MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARI	30
4.1.2.1	Eğitim Öğretim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar	30
4.1.2.2	Yönetim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar	33
4.1.2.3	Mali Süreçlere İle İlgili Sorunlar	35
4.1.3	KIZ MESLEK LİSELERİ	37
4.1.3.1	Eğitim Öğretim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar	37
4.1.3.2	Yönetim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar	40
4.1.3.3	Mali Süreçlere İle İlgili Sorunlar	41
4.1.4	TİCARET MESLEK LİSELERİ	43
4.1.4.1	Eğitim Öğretim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar	43
4.1.4.2	Yönetim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar	46
4.1.4.3	Mali Süreçlere İle İlgili Sorunlar	48
4.1.5	SAĞLIK MESLEK LİSELERİ (Resmi-Özel)	50
4.1.5.1	Eğitim Öğretim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar	50
4.1.5.2	Yönetim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar	53
4.1.5.3	Mali Süreçlere İle İlgili Sorunlar	55
4.5	OKUL VE KURUMLARDA KARŞILAŞILAN İYİ ÖRNEK NİTELİĞİNDEKİ UYGULAMALAR	57
4.6	DENETİM SÜRECİNDE TESPİT EDİLEN MEVZUATA AYKIRI UYGULAMALAR	58
	KAYNAKÇA	

I. GRAFİK İNDEKSİ

- Grafik 1: Eğitim Öğretim Faaliyetleri Süreçlerinde karşılaşılan sorunların okul ve kurumlar bazında yoğunluk dağılımı.
- Grafik 2: Yönetim Faaliyetleri Süreçlerinde karşılaşılan sorunların okul ve kurumlar bazında yoğunluk dağılımı.
- Grafik 3: Mali Süreçlerde karşılaşılan sorunların okul ve kurumlar bazında yoğunluk dağılımı.
- Grafik 4: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde (Resmi-Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Sağlık Meslek Lisesi, Ticaret Meslek Lisesi) tespit edilen sorunların eğitim-öğretim, yönetim ve mali süreçler bazında karşılaştırılması.
- Grafik 5: Resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri 'Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçleri' ile ilgili tespit edilen sorunların yoğunluğunun karşılaştırılması.
- Grafik 6: Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Sorunların İlçeler Bazında Yoğunluğunu Gösterir Veriler.
- Grafik 7: 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları "Yönetim Süreçlerinde" tespit edilen sorunların ağırlıklı olarak İlçelere göre dağılımı.
- Grafik 8: 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının "Mali Süreçlerinde" tespit edilen sorunların ağırlıklı olarak İlçelere göre dağılımı.
- Grafik 9: İlçelerindeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde 'Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçleri' ile ilgili tespit edilen sorunların yoğunluğunun karşılaştırılması.
- Grafik 10: Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Sorunların İlçeler Bazında Yoğunluğunu Gösterir Veriler.
- Grafik 11: 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları "Yönetim Süreçlerinde" tespit edilen sorunların ağırlıklı olarak İlçelere göre dağılımı.
- Grafik 12: 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının "Mali Süreçlerinde" tespit edilen sorunların ağırlıklı olarak İlçelere göre dağılımı.
- Grafik 13: Kız Meslek Liselerinin 'Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçleri' ile ilgili tespit edilen sorunların yoğunluğunun karşılaştırılması.
- Grafik 14: Kız Meslek Liselerinin Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Sorunların İlçeler Bazında Yoğunluğunu Gösterir Veriler.
- Grafik 15: 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Kız Meslek Liseleri "Yönetim Süreçlerinde" tespit edilen sorunların ağırlıklı olarak İlçelere göre dağılımı.
- Grafik 16: 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Kız Meslek Liselerinde "Mali Süreçlerinde" tespit edilen sorunların ağırlıklı olarak İlçelere göre dağılımı.
- Grafik 17: Ticaret Meslek Liselerinin 'Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçleri' ile ilgili tespit edilen sorunların yoğunluğunun karşılaştırılması.
- Grafik 18: Ticaret Meslek Liselerinde Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Sorunların İlçeler Bazında Yoğunluğunu Gösterir Veriler.
- Grafik 19: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Ticaret Meslek Liselerinin "Yönetim Süreçlerinde" Tespit Edilen Sorunların Ağırlıklı Olarak İlçelere Göre Dağılımı.
- Grafik 20: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Ticaret Meslek Liselerinin "Mali Süreçler" Denetim Alanında Tespit Edilen Sorunların İlçelere Göre Dağılımı.
- Grafik 21: Resmi ve Özel Sağlık Meslek Liselerine 'Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçler' ile ilgili tespit edilen sorunların yoğunluğunun karşılaştırılması.
- Grafik 22: Resmi ve Özel Sağlık Meslek Liselerinde Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Sorunların İlçeler Bazında Yoğunluğunu Gösterir Veriler.
- Grafik 23: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Resmi-Özel Sağlık Meslek Liselerinin "Yönetim Süreçlerinde" Tespit Edilen Sorunların İlçelere Göre Dağılımı.
- Grafik 24: 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Resmi-Özel Sağlık Meslek Liselerinin "Mali Süreçlerine" İlişkin Tespit Edilen Sorunların Ağırlıklı Olarak İlçelere Göre Dağılımı.
- Grafik 25: Denetim Sürecinde Kurumlar Bazında Tespit Edilen Mevzuata Aykırı Uygulamalar Neticesinde Açılan İnceleme ve Soruşturma Oranına Ait Grafik.

II. TABLOLAR İNDEKSİ

Tablo 1: Okul / Kurum Türü ve İlçelere Göre Değerlendirmeye Esas Alınan Kurum Sayıları (2014-2015)

Tablo 2: 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Denetimi Planlanan ve Gerçekleştirilen Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine Ait Veriler.

Tablo 3: Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Tablo 4: Resmi-Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda Yönetim Faaliyetleri Sürecine ilişkin öne çıkan sorunlar.

Tablo 5: Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda Mali Sürecine ilişkin öne çıkan sorunlar.

Tablo 6: Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Tablo 7: Resmi-Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda Yönetim Faaliyetleri Sürecine ilişkin öne çıkan sorunlar.

Tablo 8: Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda Mali Sürecine ilişkin öne çıkan sorunlar.

Tablo 9: 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında İlçeler Bazında Denetimi Gerçekleştirilen Kız Meslek Liselerine Ait Veriler.

Tablo 10: Kız Meslek Liselerinde Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Tablo 11: Kız Meslek Liselerinde (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları) gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda Yönetim Faaliyetleri Sürecine ilişkin öne çıkan sorunlar.

Tablo 12: Kız Meslek Liselerinde (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları) gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda Mali alt Sürecine ilişkin öne çıkan sorunlar.

Tablo 13: 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında İlçeler Bazında Denetimi Gerçekleştirilen Kız Meslek Liselerine Ait Veriler.

Tablo 14: Ticaret Meslek Liselerinde Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler sonucunda Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Tablo 15: Ticaret Meslek Liselerinde gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda Yönetim Faaliyetleri Sürecine ilişkin öne çıkan sorunlar.

Tablo 16: Ticaret Meslek Liselerinde Gerçekleştirilen Rehberlik Ve Denetimler Sonucunda Mali Süreçlere İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Tablo 17: Sağlık Meslek Liselerinde (Resmi ve Özel) Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Tablo 18: Resmi-Özel Sağlık Meslek Liselerinde Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Yönetim Faaliyetleri Sürecine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Tablo 19: Resmi- Özel Sağlık Meslek Liselerinde Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Mali Süreçlere İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Tablo 20: 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında Ankara İlinde Rehberlik ve Denetimleri Gerçekleştirilen Okul ve Kurumlarda Tespit Edilen Örnek Uygulamalar.

Tablo 21: Denetim Sürecinde Tespit Edilen Mevzuata Aykırı Uygulamaların Konusu

III. KISALTMALAR

BEP	: Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı
BEPGB	: Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Geliştirme Birimi
BÖP	: Bireyselleştirilmiş Öğretim Programı
ÇPAL	: Çok Programlı Anadolu Lisesi
OKY	: Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği
LPG	Likit Petrol Gazı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEBBİS	: Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri
MEM	: Milli Eğitim Müdürlüğü
MTAL	: Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
MTSKY	: Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliği
OAB	: Okul Aile Birliği
OABY	: Okul Aile Birliği Yönetmeliği
ÖÖKY	: Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği
ÖDDK	: Öğrenci Davranışlarını Değerlendirme Kurulu
RPDHY	: Rehberlik Ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği
RPDHYK	: Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yürütme Komisyonu
SEY	: Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği
ŞÖK	: Şube Öğretmenler Kurulu
TEFBİS	: Türkiye'de Eğitimin Finansmanı ve Eğitim Harcamaları Bilgi Yönetim Sistemi Projesi
TİD	: Türk İşaret Dili
TKY	: Toplam Kalite Yönetimi
ZÖK	: Zümre Öğretmenler Kurulu

IV. SUNUŞ

Ülkemizin daha gelişmiş daha müreffeh bir seviyeye ulaşması ülkesini seven her vatandaş gibi bizim de amacımızdır. Bu amaçla yarınlarmız için dikkat edilmesi gereken en önemli unsur, geleceğimizin teminatı olan nesillerin eğitimlerini ve gelişimlerini en iyi şekilde sağlamaktır. Zira bir ülkenin geleceği, o ülke insanların aldığı eğitimle doğru orantılıdır.

Eğitim-öğretimde başarı kesinlikle tesadüfi değildir. Gelişmiş eğitim öğretim ortamları, donanımlı eğitimciler ve hazır bulunuşluğu tam öğrenciler kaliteli eğitimde birbirine sıkıca bağlı zincirin birer halkalarıdır. Eğitimde istenilen en üst noktaya gelebilmek için eğitim alanında yapılması gereken doğru yönlendirmelere ve rehberliğe ihtiyaç duyulmaktadır.

Eğitimde değerlendirme süreci eğitim sürecini tamamlar ve eğitimin ayrılmaz bir parçası kabul edilir. Hem eğitim sürecinin çalışması hem de eğitimin kalitesi değerlendirme sonuçlarına göre kontrol edilir. Eğitim-öğretim faaliyetleriyle ilgili yapılan/düzenlenen her çalışmada her zaman daha iyiye ve başarıya ulaşma düşüncesi hâkimdir ve adımlar bu düşünceyle atılır.

Eğitim-öğretim alanında uygulayıcıların yaşadıkları/yaşayabilecekleri sıkıntılara zamanında müdahale edilmesi, sorunların en kısa sürede çözülmesi önemlidir. Teftiş sistemine ve müfettişlerimize bu manada çok önemli görev düşmektedir. Ülkemizde eğitim denetimi; işbirliği ve katılımı içeren, objektif esaslara dayalı, başarıyı ön plana çıkaran, teşvik eden ve ödüllendiren, yol gösterici ve önleyici rehberliği öne çıkararak düzeltmeyi, iyileştirmeyi ve geliştirmeyi esas alan ilkelere sahiptir.

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında müfettişlerimiz, yoğun bir çaba ve çalışmayla Ankara'daki eğitim öğretim faaliyetlerinin verimliliğini en üst seviyeye çıkarabilmek adına gerçekleştirdikleri denetimlerde, eğitim kurumlarımızın; eğitim-öğretim, yönetim ve mâli süreçlerine ait tespit ettikleri hususları ortaya koymuşlar ve görülen eksikler ve olumsuzluklar ile bu eksik ve olumsuzlukların giderilmesi adına ortaya konan çözüm önerilerini raporlaştırmışlardır. Denetlenen kurum ve okullara gönderilen raporlarla işleyişin sorunsuz devam ettirilebilmesi amaçlanmıştır.

Eğitimde tek bir ferdin dahi feda edilemeyeceği ilkesiyle hareket ettiğimiz yönetim anlayışımızda, değişen ve gelişen toplumun ihtiyaçlarını karşılamak adına adımlar atarken yapılan denetimlerle attığımız adımların daha sağlam olmasını hedeflenmektedir. Yol gösterici rehberlikleriyle yürüttükleri çalışmalarından ötürü Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı ve Maarif Müfettişlerine teşekkür ediyor, değerlendirmelerin eğitim sistemimize katkı sağlaması temennisiyle saygılarımı sunuyorum.

Erol BOZKURT
Ankara İl Millî Eğitim Müdürü

Ankara Valiliği'nin 16/09/2014 tarihli ve 3961313 sayılı Olurları ile Ankara ili genelinde maarif müfettişlerimizce yürütülen rehberlik ve denetim faaliyetleri sonucunda kurumlarımızın Eğitim-Öğretim, Yönetim ve Mâli faaliyet ve işlemlerine ait süreç ve sonuçlar, ilgili kişi ve birimlerle iş birliği içinde, mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere göre incelenmiş ve değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda; başkanlığımızca rehberlik ve denetim çalışmalarını yürütmek üzere (145) maarif Müfettişinden oluşan rehberlik ve denetim grupları kurum türlerine göre görevlendirilmiştir.

2014-2015 eğitim öğretim yılı kapsamında ilimizdeki kurumların yaklaşık 1/3' ünün rehberlik ve denetiminin gerçekleştirilmesi planlanmış, bu orana da büyük ölçüde ulaşılmıştır.

Yapılan rehberlik ve denetimler sonucunda kurumlarımızda denetimi gerçekleştirilen süreçlere ait hususlar ile tespit edilen sorunlar ve çözüm önerilerine maarif müfettişlerimizin hazırlamış oldukları ilgili kurumlara/okullara ait rehberlik ve denetim raporlarında yer verilmiştir.

Rehberlik ve denetim raporlarını incelemek üzere oluşturulan inceleme komisyonu, gruptan gelen tüm rehberlik ve denetim raporlarını incelemiş ve değerlendirmiştir. İnceleme işlemleri tamamlanan Rehberlik ve Denetim Raporları gereği yapılmak ve Gelişim Planları hazırlanmak üzere ilgili okul, kurum ve birimlere gönderilmiştir.

2015-2016 eğitim-öğretim yılında denetimi gerçekleştirilen bu kurumlar/okullar tarafından hazırlanan Gelişim Planlarının sonuçları izlemeye alınacaktır.

Hazırlamış olduğumuz bu çalışmada 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda maarif müfettişlerince hazırlanan rehberlik ve denetim raporlarında yer alan kurumların Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mâli süreçleriyle ilgili tespit edilen hususlara/sorunlara sıklık ve önem derecelerine göre kurumlar bazında ayrı ayrı yer verilmiştir. Hazırlamış olduğumuz bu çalışmanın Ankara ilimiz özelinde ülkemizin eğitim sistemine katkı sağlayacağına ve okul, kurum, birim ve ilgili kişilere faaliyetlerinde yol göstereceğine inanıyorum.

Rehberlik ve denetim faaliyetleri Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Başkanlığımızın öncülüğünde hazırlanan ve tüm Türkiye genelinde uygulama birliği sağlayan rehberlik ve denetim rehberleri doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Bu itibarla Rehberlik ve Denetim Başkanı Sayın Atif ALA'ya; denetim süreçlerimiz boyunca bize desteklerini esirgemeyen Ankara İl Milli Eğitim Müdürü Erol BOZKURT'a, ayrıca rehberlik ve denetim faaliyetlerinde görev alan tüm müfettişlerimiz ile bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen İnceleme ve Değerlendirme Birimimizdeki müfettişlerimize teşekkür ediyorum.

Mehmet ÖZTÜRK
Ankara Maarif Müfettişleri Başkanı

GİRİŞ

Anayasa'nın 42 nci maddesinde, "Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetimi ve denetimi altında yapılır."

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 56 ncı maddesinde, "Eğitim-öğretim hizmetinin, bu Kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Millî Eğitim Bakanlığı sorumludur."

652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 17 nci maddesinde, Rehberlik ve Denetim Başkanlığının görevleri arasında *'Bakanlığın görev alanına giren konularda Bakanlık personeline, Bakanlık okul ve kurumlarına, özel öğretim kurumlarına ve gerçek ve tüzel kişilere rehberlik etmek, Bakanlık tarafından veya Bakanlığın denetiminde sunulan hizmetlerin kontrol ve denetimini ilgili birimlerle iş birliği içinde yapmak, süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek, kanıtlara dayalı olarak değerlendirmek, elde edilen sonuçları rapor hâline getirerek ilgili birimlere ve kişilere iletmek, Bakanlık teşkilatı ve personeli ile Bakanlığın denetimi altındaki her türlü kuruluşun faaliyet ve işlemlerine ilişkin olarak, usulsüzlükleri önleyici, eğitici ve rehberlik yaklaşımını ön plana çıkaran bir anlayışla, Bakanlığın görev ve yetkileri çerçevesinde denetim, inceleme ve soruşturma iş ve işlemlerini Maarif Müfettişleri aracılığıyla yapmak'* olduğu hükümleri uyarınca MEB Rehberlik ve Denetim Başkanlığının hazırlamış olduğu Okul ve Kurum Rehberlik ve Denetim Rehberleri doğrultusunda Ankara Valiliği'nin 16/09/2014 tarihli ve 3961313 sayılı Olurları ile 2014-2015 eğitim ve öğretim yılı Ankara ili genelinde okul ve kurumların Eğitim-Öğretim, Yönetim ve Mâli süreçlerinin Rehberlik ve denetimleri gerçekleştirilmiştir.

Bu bağlamda Ankara İl Mili Eğitim Müdürlüğü Maarif Müfettişleri Başkanlığı Müfettişlerince düzenlenen rehberlik ve denetim raporlarında okul ve kurumların Eğitim Öğretim, Yönetim ve Mâli süreçleriyle ilgili tespit edilen sorunlar Başkanlığımız bünyesinde oluşturulan İnceleme Değerlendirme Komisyonunca incelenip değerlendirilerek bu çalışma hazırlanmıştır.

Ayrıca, rehberlik ve denetimler sırasında okullarda/kurumlarda karşılaşılan ve kusur teşkil ettiği öngörülen durumlarla ilgili açılan disiplin soruşturması konuları ile yine okul ve kurumlarca gerçekleştirilmiş/uygulanmakta olan örnek uygulamalara da bu çalışma da yer verilmiştir.

Sonuç olarak; alandan elde edilen birincil veriler doğrultusunda, kurumların ortak ve/veya ön plana çıkan sorunlarını temel alarak derlenen bu çalışmanın karar verici kişi ve kurumlara gerçekleştirecekleri faaliyetlerde öngörülebilir bulunabilme, muhtemel sorunlarına tedbir alabilme ve kurumsal gelişimlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

I. BÖLÜM

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. EĞİTİM KAVRAMI

Eğitim; kişinin zihinsel, bedensel, duygusal, toplumsal yeteneklerinin ve davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi, ya da ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür.

Eğitimi en yaygın ve bilindik kullanımıyla; bireylerin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla kasıtlı ve istendik (eğitimin amaçlarına uygun) değişmeler meydana getirme sürecidir diye tanımlayabiliriz.

Bu süreçten geçen insanın kişiliği farklılaşır. Eğitim sürecinde kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler yoluyla bu farklılaşma gerçekleşir. Bu noktada eğitimin aynı zamanda bir “kültürleme” aygıtı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Sosyoloji'nin en temel kavramlarından biri olan “kültürleme” ya da bilindik ifadesi ile “sosyalizasyon” (toplumsallaşma); bir toplumun üyesi olan/olacak insanoğlunun üyesi olduğu toplumunun kültürel öğelerini öğrenmesi sürecidir.

İnsanın kişilik yapısı büyük ölçüde içinde doğduğu ve yetiştiği kültür tarafından belirlenir. Her toplum kendi kültürünün özelliklerini yeni kuşaklara aktarır. Toplumun, bireyleri kendi kültürünün istek ve beklentilerine uyacak şekilde etkilemesi ve değiştirmesine “kültürleme” denir.

Kültürleme ailede, sokakta, işyerinde her türlü seremoni ve merasimde bilinçli ya da bilinçdışı kendiliğinden oluşan öğrenmeleri ve bireysel olan öğrenmeleri de kapsar (ki eğitimciler kültürlemenin bu kısmını “*informal eğitim*”; amaçlı olarak yapılanını ise “*formal eğitim*” olarak adlandırırlar).

Kültürlemenin amaçlı olarak yapılan kısmı eğitimidir. Bu nedenle, eğitimi “kasıtlı kültürleme süreci” olarak da tanımlayabiliriz (Tunçer, 2010)

1.2.EĞİTİM SÜRECİ

Süreç; belli bir sonuca ulaşmak veya bir oluşumu gerçekleştirmek için birbirini izleyen olayların ya da durumların akışıdır. Eğitim sürecini birbirini izleyen ve birbiri üzerine biriken öğrenme ve öğretme olayları oluşturur. Birbirini izleyen öğrenmelerin oluşturduğu sürece eğitim diyebilmek için bu öğrenmelerin belli bir hedefe ya da hedefler dizisine ulaşmak için yapılması gerekir. Her öğrenme zincirini eğitim olarak niteleyemeyiz (Fidan ve Erden,1993).

Eğitim sürecinin üç temel ögesi vardır.

- 1- Amaç
- 2- Öğretme ve öğrenme etkinlikleri
- 3- Değerlendirme

1.2.1. Amaç

Eğitim bir ya da bir dizi amaca ulaşmak için yapılır. Amaçlar eğitim sürecine giren kişinin davranışlarında, dolayısıyla kişiliğinde meydana gelmesi istenilen farklılaşmaları belirler. Eğitilecek kişinin davranış ölçütlerini ortaya koyar.

Amaçların gerçekleştirilmesi toplumun istediği insan tipinin yetişmesi demektir. Eğitim sürecine giren kişinin kişiliğinin bazı yönlerinin, amaçların gösterdiği doğrultuda değişmesi ve gelişmesi beklenir. İnsan kişiliğini etkilemeyen ve kalıcı olmayan değişimler eğitim değeri taşımaz.

1.2.2. Öğrenme ve Öğretme Etkinlikleri

Eğitimin amaçları öğrenme yoluyla gerçekleştirilir. Öğrenmenin içeriğini amaçlar belirler. İçerik kültürden kültüre değişebilir. Fakat öğrenme olayı evrenseldir. Eğitim sürecinde öğrenme, öğretme yoluyla gerçekleştirilir. Öğrenme ve öğretme birbiriyle iç içe olan etkinliklerdir. Öğrenmede öğrenenin; öğretilmede ise öğreticinin ağırlığı daha fazladır.

Öğrenme; ürün olarak ele alındığında, geçirdiği yaşantıların sonucu olarak kişinin davranışlarında oluşan bir dereceye kadar kalıcı nitelikteki değişimlerdir. Süreç olarak ele alındığında, bir dereceye kadar kalıcı nitelikteki davranış değişimlerine neden olacak etkileşimler bütünü diyebiliriz (Bloom,1995).

Öğretme, en geniş anlamıyla öğrenmeyi sağlama etkinlikleridir. Öğretme bilinçli ve amaçlı bir etkinliktir. Öğretme faaliyetleri bireyde davranış değişikliği meydana getirmek amacıyla bir kişi ya da grup tarafından düzenlenebileceği gibi bilgisayar, televizyon, film, kitap gibi çeşitli materyallerde yer alan görsel ve yazılı sembollerle de sağlanabilir.

Öğretim ise; öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür. Öğretme faaliyetlerinin önceden saptanan amaçlar doğrultusunda, istenilen davranışların kazandırılması amacıyla düzenlendiği yerler genellikle eğitim kurumlarıdır. Okullarda yapılan planlı, kontrollü ve örgütlenmiş öğretme faaliyetleri öğretim olarak adlandırılmaktadır. Başka bir deyişle öğretim, öğretme ve öğrenme faaliyetlerinin bileşkesidir. Yani öğretim, öğretme ve öğrenmeyi birlikte kapsamaktadır.

1.2.3. Değerlendirme:

Değerlendirmeyi genel anlamda hedeflere ulaşma derecesini belirleme ve elde edilen verilere dayanarak aksayan yönleri düzeltme işidir diye tanımlamak mümkündür. Eğitim sürecinin sonunda değerlendirme yer alır. Öğretme-öğrenme süreci sonucunda alınan ürünün eğitimin amaçlarına uygun olması gerekir. Bu nedenle değerlendirme süreci eğitim sürecini tamamlayan ve onun ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim sürecini değerlendirmesek onu kontrol altına alamayız. İzlenemeyen bir süreç, denetim altına alınamaz.(Özçelik, 1992). Değerlendirme sonuçlarına göre hem sürecin çalışması hem de ürünün kalitesi kontrol edilir. Süreçteki değişim ve yenileşmeler değerlendirme sonucuna göre yapılır (Fidan ve Erden, 1993).

1.3. EĞİTİM SÜRECİNİN ÖZELLİKLERİ VE EĞİTİMİN TEMEL İŞLEVLERİ

Eğitim süreci;

Kapsamlıdır: Okul içinde dışında, okul öncesi ve sonrası, insan yaşantısının, öğrenmenin olduğu bütün koşullarda eğitimden söz edilebilir.

Çok boyutludur: Eğitim, sosyal, kültürel, politik ve ekonomik olgularla olduğu kadar, bireyin ve toplumun dünü-bugünü ve yarınıyla da ilgilidir.

Sürekli: İnsanın gelişimi ve öğrenmesi sürekli, bu nedenle eğitim de sürekli. Yaşam boyu sürer.

Dinamiktir: Bilimsel ve teknik gelişmeler, ekonomik ve sosyo-kültürel dinamizm eğitime yansır. Bunun tersi de mümkündür; eğitim bu dinamizme yön verir.

Bilimsel araştırma ve bulgulardan kaynaklanır: Eğitim sorunlarının çözüm yolu bilimsel araştırmalardır. Öğrencilere öğrettiğimiz ders konularının kaynağı da bilimsel araştırmalardır.

Eğitimin ulusal ve uluslararası yönleri vardır: Eğitim cereyan ettiği çağı izler; öğrenme gibi temel alanlardaki araştırma bulguları bütün ülke eğitimcilerini ilgilendirir. Diğer taraftan, eğitim, sürdürdüğü ülkenin sosyal ve ekonomik kalkınma ihtiyaçları doğrultusunda yürütülür; bu yüzden millidir.

Eğitim süreci olumluya dönüktür: Eğitim ilke olarak olumlu davranışlar kazandırır. Olumsuz davranışa yöneltmek, süreci kötüye kullanmak anlamına gelir. Hiçbir millet, eğitime, hırsız, ahlâksız, katil yetiştirmek için yatırım yapmaz; aksine eğitim görmüş insan denince, iyi vatandaş, dürüst iş ve meslek adamı anlaşılır.

Eğitim bütünleyicidir: Eğitim, bütün bireyleri, Milli Eğitimin Amaçları doğrultusunda yetiştirir. Milli Eğitimin amaçları milli birliğin sağlanmasına yöneliktir.

Mekân yönünden sınırlandırılmaz. Her yerde oluşur.

Milli kalkınma ile doğrudan ilgilidir: Milli kalkınmanın en önemli unsuru olan insan gücü, eğitim yoluyla sağlanır. İyi bir insan gücü plânlaması, kalkınmayı, kalkınmış bir toplum ise, genel olarak, iyi bir eğitimi gerçekleştirir.

Eğitim kültürle iç içedir. Kültürü oluşturur, geliştirir ve kültürden etkilenir: Her birey bir kültür içinde doğar; örgün veya yaygın eğitim yoluyla, kültüre uyum yapmaya çalışır. Etkin bir eğitim, bireyin kültürü geliştirmesine de yardım eder.

Bir uyum sürecidir:

Sonuç olarak eğitim, etkileşim halinde olan kuvvetlerin ürünüdür. İnsan fizyolojisinde organların dayanışma ve etkileşimi, nasıl bünyeyi etkiliyorsa, bu kuvvetler de eğitimi etkiler. Eğitim alanında çalışan bilim adamları, *felsefe, psikoloji, tarih, sosyoloji, kültürel antropoloji, ekonomi, teknoloji, politika vb.* alanlarla eğitimin etkileşimini araştırırlar. Bu araştırma sonuçları, ideal olarak, eğitim programlarına yansır. Birey ne kadar yetenekli olursa olsun, başarısı, eğitim programında yer alan amaçları gerçekleştirmesine bağlıdır. (Eğitim programları Milli Eğitimin Genel ve Özel Amaçları Temelinde hazırlanır ve uygulanır.) Eğer yukarıda saydığımız etkileşim alanları eğitim programlarına

yansımamışsa, bireyin okul başarısı ile hayattaki başarı şansı arasındaki boşluk daha da büyüyecektir (Varış,1994).

Eğitim insana özgüdür.

Eğitim yaşantılarla gerçekleşir.

Eğitim amaca yöneliktir.

Eğitimin Temel İşlevlerini aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz;

1.3.1. Bireysel İşlev: Bireyin, beden, zihin ve ruhsal yapısını geliştirmek, bireye meslek kazandırmaktır.

1.3.2. Toplumsal İşlev: Eğitimin amacı kültürü yeni nesillere aktarmaktır. Bu şekilde bireyin topluma uymasına yardımcı olur. Eğitim bir kültürlenme sürecidir. Eğitim bir yandan kültürü etkilerken diğer yandan da kültürden etkilenir. Eğitim kültürel değişmeyi sağlar ve yeni kuşaklara aktarır.

1.3.3. Ekonomik İşlev: Nitelikli insan gücü, bilinçli üretici ve bilinçli tüketici yetiştirmektir.

1.3.4. Siyasal İşlev: Toplumun insan yetiştirme düzenine uygun olarak ülkenin anayasal yapısını koruyan bireyler yetiştirmek, girişken insan yetiştirmek, lider ve bilinçli seçmen yetiştirmektir. Bireylere, demokratik yaşamın gerektirdiği bilgi, davranış ve tutumlar kazandırmaktır.

1.3.5. Gizil İşlev: Eş seçme, tanıdık sağlama, statü kazandırma, çocuk bakıcılığı, işsizliği önleme, çocuğun ekonomik sömürsünü önleme, kötü alışkanlıkları ve suç önleme gibi gizil işlevleri vardır.

Varış'a göre eğitimin işlevleri (ya da eğitimin bireyde oluşturduğu kazanımlar):

- . Eğitim, bireyin topluma uyum yapmasına yardım eder,
- . Eğitim, bireyin olumlu davranışlar geliştirmesini sağlar,
- . Eğitim, bireyde var olan istidat ve yeteneklerin en son sınıra kadar gelişmesine yardım eder.

Eğitim, bireyde davranış değiştirme, geliştirme ve uyum gibi dayanışma halinde bulunan işlevleri gerçekleştirirken genel olarak aşağıda verilen ayrıntılı amaçlardan hareket eder:

- 1- Eğitim bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım eder.
- 2- Eğitim bireyin insan ilişkilerini geliştirmesine yardım eder.
- 3- Eğitim bireyin ekonomik etkinliğini geliştirir.
- 4- Eğitim bireyin vatandaşlık sorumluluğunu geliştirir (Varış, 1994).

1.4. EĞİTİMİN DİĞER KAVRAM VE KURUMLARLA İLİŞKİSİ

1.4.1. SOSYAL DEĞİŞME VE EĞİTİM

Sosyal değişme; sosyal yapının ve onu oluşturan sosyal ilişkiler ağının ve bu ilişkileri belirleyen sosyal kurumların değişmesi olarak tanımlanabilir. Max Weber sosyal değişmeyi; kültür alanında meydana gelen inanç ve değer değişmelerinin sosyal alandaki örgütler ve işleyişlere etki ederek sebep oldukları krizler şeklinde açıklar (Hamedoğlu ve Özdi, 2004). Geleneksel ya da modern olsun bütün toplumlar sosyal değişme süreci içerisindedirler. Değişmeyen hiçbir toplum yoktur. Sosyal değişimin birçok nedeni vardır. Bu nedenlerden bazıları şunlardır; icatlar, keşifler, teknoloji, fikirler, inançlar, endüstriyel gelişmeler, nüfus artışı, kültürel etkileşimler, savaşlar, doğal felaketler, tarihi olaylar (Kızılcelik ve Erjem, 1992).

Yetişkin nesillerin sosyal hayata henüz hazır olmayanlara fikirlerini ve hislerini vermesi, toplum mirasının genç kuşaklara aktarılması gibi sosyolojik anlamda tanımlanan eğitim, pedagojik olarak ise, bireyin sosyal yeteneklerinin ve kişisel gelişiminin sağlanması için kontrollü bir çevre içerisinde davranış değiştirme meydana getirme süreci olarak tanımlanabilir. Bu duruma bağlı olarak eğitimin iki temel işlevinden söz edilebilmektedir. Eğitimin bu iki temel işlevinden biri “tutucu yön” olarak tanımlanan mevcut kültürün norm ve değerlerinin genç kuşaklara aktarılması, toplumun bütünlüğünün ve sürekliliğinin korunması ile mevcut kültürün toplumun yeni yetişen bireylerine aktarılması işlevidir. Bu yönüyle eğitim, kültürü koruma ve düzeni bozucu nitelikte görülen davranışları önlemeye yöneliktir. Eğitimin bir diğer işlevi ise toplumda yaratıcılığı ve yeniliği teşvik ederek modern bir toplum olma yolunda mevcut değerlerle de çatışabilen yeni değerler kazandırmaya, sosyal hareketliliği hızlandırmaya, toplumun yeni değerler ve görüşler yönünde değişmesine ve gelişmesine yöneliktir. Bu yönleriyle eğitim bir yandan mevcut düzeni korurken diğer yandan da sosyal değişmeyi tetikleyen itici bir güçtür (Eserpek, 1978).

Eğitim toplumsal hareketliliği teşvik eden bir süreçtir. Sanayileşme ve toplumsal gelişme sonucunda ortaya çıkan yeni meslekler ve durumların gerektirdiği bilgi ve beceriler, eğitim yoluyla elde edilir. Eğitim yeni mesleklere bireyleri hazırlamak bakımından önem kazanmaktadır. İnsanların eğitim düzeyi ile gelirlerinde ve hayat tarzlarında doğru orantılı bir ilişki söz konusudur. Dolayısıyla eğitim sosyal hareketlilik açısından önemli değişkenlerden biridir. Eğitimin bu etkisi ancak toplumda bireylere tanınan/sunulan fırsat ve imkân eşitliği sayesinde mümkündür. Eğitim insan sermayesine bir yatırım olarak düşünüldüğünde, günümüzde iyi bir eğitim iyi bir meslek, iyi bir meslek de iyi bir gelir ve yüksek bir statü anlamına gelmektedir. Sosyal sınıf piramidinde alt basamaklarda bulunan toplumsal gruplara

ait bireylerin iyi bir eğitimle dikey yönlü sosyal hareketlilik yaparak hayat standartlarını değiştirebilmesi mümkün olmaktadır (Hamedoğlu ve Özdil, 2004).

1.4.2. KÜLTÜR VE EĞİTİM

Kültür kavramı çok geniş bir içeriğe sahiptir. Bu sebeple kültürün herkesçe üzerinde anlaşılabilir bir tanımı yoktur. Kültürün en klasik tanımı; toplumun bir üyesi olarak insanoğlunun elde ettiği (öğrendiği-kazandığı) bilgi, inanç, sanat, moral, hukuk ve diğer yetenek ve alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütündür (Kızılçelik ve Erjem, 1992).

Kültür, öğrenilmiş davranışlar ve bu davranışların sonuçlarında meydana gelen bir bileşimdir. Onu bir araya getiren öğeler, belli bir toplumun üyelerince paylaşılır ve aktarılır. Yemek yeme, giyim, kullanılan dil, evlenme, ölü gömme, vb. içine alan bir kavramdır.

Kültür insan davranışının öğrenilen kısmıdır. Kültürün eğitim kavramlarıyla ifadesi “beşeri öğrenimin paylaşılmış ürünleri” biçimindedir. Bu tanım, kültürel davranışı, doğuştan gelen içgüdüler ya da diğer kalıtsal özelliklerden ayırır. Biyolojik kalıtımın tersine kültür, toplumsal kalıtım olarak adlandırılabilir ve bir toplumsal grupta kuşaktan kuşağa aktarılır.

1.4.3. EĞİTİM-DEMOKRASİ İLİŞKİSİ

Toplumların eğitim düzeyleri ile yönetim biçimleri arasında yakın ilişki vardır. Demokrasinin en iyi biçimde uygulandığı ülkelerde eğitim düzeyi de yüksektir. Demokrasi yönetim biçimi olduğu kadar yaşam biçimidir. Demokrasinin güçlenmesi için o toplumda yaşayan insanların demokrasiye inanması ve demokratik davranışlara sahip olması gerekir. Bu da bireye eğitim yoluyla kazandırılır.

Toplumlarda demokrasinin gelişmesi için, bireylere kazandırılacak nitelikler şunlardır:

1. Özgür Düşünme; insanlar istedikleri gibi düşünebilmeli ve düşündüklerini ifade edebilmelidir. Bireyin bu hakkını kullanabilmesi için karşısında hoşgörülü, değişik düşüncelere açık, dinlemesini bilen bireyler bulunması gerekmektedir. Bu amaçla okullarda öğrencilerin duygu ve düşüncelerini açıklamalarına imkân tanıyan bir ortam sağlanmalı, öğrencilerin dinleme becerileri geliştirilmelidir. Öğrencilerin özgür düşünme ve düşündüklerini ifade etme becerisinin gelişebilmesi için öğretmenlerin de demokratik davranışları benimsemesi, öğrencilerin düşüncelerine değer vermesi, demokratik davranışları ile öğrencilere örnek olması gerekir.

2. Öğrenme ve Araştırma İsteği; kişilerin özgür düşünebilmesi için, sunulan bilgilerin doğruluğu ya da yanlışlığı hakkında kanıtlara dayalı olarak fikir oluşturabilmeleri gerekir. Bir problem karşısında değişik çözüm yolları bulabilmelidir. Bu yeteneklerden yoksun kişiler çevrelerindeki kişilerin etkisinde kalır başkalarının doğrularını kendi doğruları gibi savunur.

3. İş Birliği Yapma Becerisi; demokratik yönetim biçiminde toplumdaki bireylerin yönetime ve demokratik yaşama katılması, görev ve sorumluluklarını yerine getirmesi beklenir. Demokratik yaşamda kararlar ortak alındığından insanların birlikte çalışma alışkanlığı edinmesi gerekir.

4. Üretici Olma; toplumdaki tüm üyelerin üretici olması ve toplumsal kalkınmaya yardımcı olması gerekir. Bireylerin kişisel zenginlikleri, ekonomik yönden bağımsız olmaları özgür düşüncüyü, bağımsız davranmayı sağlar. Eğitim kurumlarının insanlara meslek kazandırarak, üretici duruma getirmesi gerekir.

Demokrasi, herkesin söz ve ifade hakkı ile eşit katılıma imkân veren bir yönetim biçimidir. Demokrasinin genç kuşaklara öğretilmesi, benimsetilmesi ve geliştirilmesi okulun görevleri arasındadır. Düşünce ve kanaatlere saygı; sınıf ortamı bilgi, görgü, düşünce ve kanaatlerin paylaşıldığı sergilendiği bir ortamdır. Sınıftaki öğrenciler çeşitli düşünce ve kanaatlere sahip olabilirler. Düşünce farklılığı insanların aynı ortamı paylaşmasına engel değildir. Bu bir kültür zenginliğidir. Önemli olan insanların birbirlerinin düşüncelerine saygı göstermeleri, anlayışlı ve sabırlı olabilmeleridir.

1.4.4. EKONOMİ VE EĞİTİM

Eğitimin ilişkili olduğu toplumsal kurumlardan birisi de ekonomidir. Ekonomik açıdan bakıldığında eğitim, hem bir tüketim hem de bir yatırımdır.

Eğitimin yatırım (üretim) özelliği; daha çok gıda, giyim ve tüketim mallarına ve refaha ileride sahip olabilmek ve çalışan nüfusun gelecekteki verimlilik kapasitesini artırmak bakımından eğitim bir yatırımdır. Başka bir deyişle eğitim harcamalarının bir kısmı gelecekte daha fazla kazanç ve tüketim olanağı elde etmek için, bu günkü tüketimden yapılan kısıntı yatırım niteliğindedir. Eğitim harcamaları, öğrencinin gelecekteki verimliliğini ve kazancını artırması oranında birer yatırım sayılır. Eğitimin öğrencilere bilgiyi aktarma, onların yeteneklerini keşfetme, bilimsel araştırmalara yönlendirme işi, eğitimin üretim yönünü ifade eder.

Eğitimin tüketim özelliği; eğitim hizmetleri için harcanan paralar onun tüketim özelliğini ifade eder. Eğitimin tüketim özelliği, aynı zamanda eğitim yatırımlarını içerir. Eğitim harcamaları genellikle; eğitim-öğretim kurumlarının yapımında, öğretmen ve öğrenci yetiştirilmesinde, eğitim kurumlarının ve okulun araç, gereç, malzeme, donanım ve onarım gereksiniminde, personel giderleri, öğretmen maaşları gibi alanlarda yapılır.

Bir ülkede eğitime ayrılacak giderlerin miktarı, birçok değişkene bağlıdır. Ulusal gelir ya da birey başına düşen gelir miktarı eğitim harcamalarını etkiler. Genellikle birey başına düşen gelir miktarı arttıkça, milli gelirden eğitime ayrılan pay da yükselir. Eğitim alanında

yapılan harcamaların miktarı, bu konuya halkın gösterdiği ilgiye bağlı olarak da değişir. Öğrenim çağında olan gençlerin sayısı ve okula devam edenlerin oranı da etkilidir.

1.4.5. KALKINMA VE EĞİTİM

Bir ülkenin ekonomik kalkınması; o ülkenin halkının, kişisel ve sosyal gelişmesine sıkı sıkıya bağlıdır. Eğitim yoluyla geliştirilen ve sosyal davranışlarla da kalkınmanın amacına uygun olan yeni değer yargıları, ekonomik kalkınmayı hızlandırmak bakımından son derece önemlidir. Toplumların kalkınmışlık düzeyi ile eğitim arasında da doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Kalkınma, salt ekonomik anlamlar içermeyip bu kavram aynı zamanda kültürel, sosyal yönlerden de gelişmesini ifade eder. Bir ulusun kalkınması her şeyden önce bireylerin gelişmesine bağlıdır. İnsan kaynaklarını geliştiremeyen toplumların fiziki kaynaklarının çok olması kalkınma bakımından yeterli değildir.

Eğitilmiş bir toplum endüstrileşme süreci için gerekli bilgi ve beceriye sahip olacağından kalkınmada daha başarılı olacaktır. Eğitimin ekonomik sistemde ortaya çıkan yeni gereksinimleri karşılayacak şekilde değişmesi de zorunludur. Ekonomik değişmeler eğitimin içerik ve programlarının değişmesini de zorunlu kılmaktadır. Eğitim kurumlarından da ekonomik değişmeler sonucu ortaya çıkan insan gücü ihtiyacını yetiştirmeleri beklenmektedir.

Kalkınma; gelişmekte olan ülkelerin gelişmesini belli politikalarla hızlandırmak, sanayileşmiş bir yapıya sahip olmak, teknoloji üretmek, insanların davranışlarını değiştirmek ve kabullenilen amaçlara yöneltmek demektir. Eğitimin kalkınmanın ön şartı olduğu gerçeği, bugün genellikle kabul edilmiş bir görüştür. Kalkınma, toplumun değişme bilincine bağlı bir süreçtir. İşte böyle bir bilince kavuşmanın ilk yolu insanların eğitilmesidir. Kalkınma ile birçok yeniliğin gerçekleşeceği doğaldır. İşte bu değişiklikler beşeri sermaye ile gerçekleşir. Kalkınmanın gerektirdiği davranışları benimsemiş insanların yetişmesi, eğitim sayesinde olur. Ayrıca eğitim, kalkınmanın gerektirdiği becerilere sahip insan gücünü yetiştirir.

Ekonomik büyüme, yeni bilimsel bilgilerin birikimi ve bunun teknolojiye uygulanması ile gerçekleşir. Bilimsel bilginin üretimi ve birikimi de yine okul ve eğitimin işidir. Özellikle araştırma eğitimle gerçekleşir (Tezcan, 2000) .

1.4.6. AİLE VE EĞİTİM

Aile, akrabalık bağı ile bağlı olan, anne, baba ve çocuklar arasında içten, sıcak ve güven verici ilişkilerin kurulduğu en küçük toplumsal kurumdur. Aile, içinde insan türünün belli bir şekilde üretildiği, cinsel ilişkilerin belli bir şekilde düzenlendiği, sosyalleşme sürecinin ilk ortaya çıktığı, karşılıklı ilişkilerin belirli kurallara bağlandığı, o güne dek toplumda meydana getirilmiş kültürel zenginliklerin nesilden nesile aktarıldığı; biyolojik,

psikolojik, ekonomik, toplumsal, hukuksal vb. yönleri bulunan, temel bir sosyolojik kurumdur (Kızılcelik ve Erjem, 1992).

Aile ocuğa ilk eğitimin verildiği yerdir. Her Şeyden önce aile, bir okul öncesi eğitim kurumu olarak kabul edilir. Ailenin bu iŐlevinin bir kısmını eğitim kurumları üstlenmektedir. Ancak aile, hiçbir zaman çocuğun eğitiminden kendini bütünüyle soyutlamıŐ olamaz. ocuk, okul yaŐamına baŐladıęında da aile, çocuğun eğitimi konusunda ona yardımcı olmak, yol göstermek, yöneltmek, yönlendirmek, okulla işbirliği yapmak durumundadır. Bu amaçla okullarda okul aile birlikleri kurulmaktadır.

Ailenin zellikleri, çocuğun gelişimini olduğu kadar okul başarısını da etkilemektedir. Anne babanın eğitim düzeyleri, meslekleri, ailedeki ocuk sayısı, bunların cinsiyeti, ana-baba-ocuk ilişkilerinin mahiyeti, ailenin ekonomik ve sosyal durumu, ailenin bulunduğu yerleşim birimi gibi birtakım özelliklerle eğitim arasında da ilişkiler olabilir. Bunun için de okulun ve öğretmenlerin, çocuğun aile çevresini yakından tanınması önemlidir.

ToplumsallaŐtırma işlevi; aile içinde çocuğu doğrudan etkileyen bir süreçtir. Aile içindeki toplumsallaŐtırma özellikle, kültür aktarımında önem kazanmaktadır. Okula gidinceye kadar ocuk, ailede toplumsallaŐır. Bu bakımdan çocuğun kişilik gelişimi ailede Őekillenmeye başlar. Psikologların çoğu, çocuğun altı yaŐına kadar aile içinde geçirdiği dönemin, onun kişiliğinin kalıcı yönünü oluşturduğu hususunda hemfikirdirler. ocuk, sosyal değerleri, duyguları ve statü beklentilerini ailenin her üyesiyle olan deneyimleri sonucu bizzat öğrenir. Toplumsal normlar ailede öğrenilir. Çocuğun ilk ödüllendirilmesi ve cezalandırılması, kendisi hakkındaki ilk dolaylı anlatım (ima) ve ilk davranış örneklere, aile içinde deneyim durumuna gelir ve bütün bunlar, çocuğun temel kişilik geliŐimine yardım eder (Tezcan, 2000).

1.5. EĞİTİM DENETİMİ VE FONKSİYONLARI

Kurum/Örgüt, belirli gereksinimleri karşılamak üzere, önceden belirlenmiş amaçları gerçekleştirecek görev ve rolleri yapmak için güçlerini, eylemlerini eşgüdümleyen insanlardan oluşan toplumsal bir sistemdir. Sistem ise, birbirine bağımlı ve karşılıklı etkileşimde bulunan bir takım alt parçalardan oluşan, aynı zamanda daha büyük sistemlerin parçası olarak işlev gören bir bütün olarak tanımlanmaktadır (Bursalıoğlu, 1994).

Bu anlamda denetim, evrensel bir değer olarak, tüm sistemlerde bir alt sistem ve yönetim süreçlerinde bir öge olarak yer almaktadır. Türüne, amacına, kuruluşuna bakılmaksızın tüm örgütler denetimsiz çalışamaz (Başaran, 1993: 73). Eğitim denetimi sistemi de eğitim sistemi içinde eğitimin geliştirilmesine yönelik işlev gören bir yapıdır.

Yönetim süreçleri incelendiğinde, denetimin, kurumun/örgütün amaçlarına ulaşmasında sadece sonucu değil, süreçlerin her birinin incelenmesini gerektiren son ve tamamlayıcı bir süreç olduğu görülür. Bu bağlamda, yönetim ve denetim işlevsel olarak birbirinden ayrı düşünülemez. İkisi birbirini tamamladığından ve ortak işlevleri bulduğundan eşgüdümlü olarak yürütülmeleri gerekmektedir (Sergiovanni ve Starratt, 1988: 29'den Akt. Gündüz,2012:1). Yani, bir örgütün denetim sistemi, genel sistem içinde bir alt sistem olup, örgütün hiyerarşik yetki yapısını tamamlar. Denetim süreci işletilmediğinde, bu hiyerarşik yapı eksik kalır. Burada eksik işleyen süreç, sistemin genelini etkileyecek kadar güçlüdür. Denetim, bir örgütün işleyen sürecini geliştirmede ve amacına ulaşmasında önemli bir paya sahiptir (Gündüz,2012:1).

1.5.1. İŞ GÖRENİ GELİŞTİRME

Eğitim kurumlarının kuruluş esaslarına uygun olarak işletilmesi ve amaçlarını gerçekleştirmesi için eğitim çalışanlarının sürekli bir gelişim içinde bulunması gerekir. Çünkü gittikçe karmaşık bir nitelik kazanan eğitim sistemi, öğretmenlik rolünü değiştirmekte ve zorlaştırmaktadır (Seçkin,1998: 209).

Bu aşamada öğretmenlerin, eğitim öğretime ilişkin sorunların çözümünde, eğitimde verimliliğin artırılmasında, eğitimin amaçlara uygun olarak yürütülmesinde, rehberlik desteğine ihtiyacı vardır. Çağdaş eğitim anlayışına göre, öğretmenlere yapılması gereken bu destek ve rehberliğin en etkili bir biçimde müfettişler tarafından sağlanması temel ilke olarak kabul edilmektedir (Karagözoğlu,1985:4). Bu kabul edişin altında, iş görenlere yapılması gereken yardımların sunulmasının belli bir uzmanlığı gerekli kılması ve müfettişlerin de alanının uzmanı kişiler olarak kabul edilmesi gerçeği yatmaktadır.

1.5.2. KURUMU/ÖRGÜTÜ GELİŞTİRME

Kurumlar/Örgütler varlıklarını sürdürebilmek için içinde buldukları çevreye ve zamana uyum sağlamak durumundadırlar. Kurumlar, çevrede ve iç dinamiklerinde ne gibi değişmelerin meydana geldiğini/gelebileceğini ve bunlar için nelerin yapılması gerektiğini de bilmek

durumundadırlar. Ancak bu durum çoğu kez kurum yönetimince ve çalışanlarca görülüp, fark edilemeyebilir. Denetim sistemi bu konuda devreye girerek, yol gösterici bir rol oynar.

Her kurum/örgüt belli bir amacı gerçekleştirmek üzere oluşturulmuş bir yapıdır. Bu nedenle, örgüt var olma nedeni olan amacını gerçekleştirme derecesini sürekli olarak bilmek ve izlemek durumundadır. Bu olgu, sürekli bir izleme, inceleme, değerlendirme ve geliştirme etkinliğini kapsayan denetimin önem ve zorunluluğunu göstermektedir (Aydın, 1993). Bu durum, eğitim sisteminin kendi işleyişini amaçlar doğrultusunda yeniden düzenleyebilmesine, tutarlı ve fonksiyonel bir denetim mekanizmasına sahip olmasına bağlıdır (Kaya,1984: 148). Bu amaçla, sistemin alt sistemleri arasında bütünleşmenin sağlanması için, her birine amaçlar doğrultusunda rehberlik ve denetim yapılması zorunludur (Bilir,1998: 74).

Denetimle örgütün genel bir panoraması çıkarılır, değerlendirme ile bu sonucun amaçlara uygunluğu test edilir ve rehberlik çalışmasıyla da varsa hatalardan nasıl dönüleceği, daha doğru işlerin nasıl yapılacağı belirlenir. Denetim, işleyen süreci kontrol ederek, süreçteki sapmaları düzelterek ve süreci geliştirerek, örgütlerin sağlıklı olarak yaşamasına yardımcı olur. Sonuçta, denetim ve rehberlik hizmetlerinin etkili kullanıldığı durumlarda örgüt güçlenir ve gelişir.

Amacı, sistemi daha iyi çalışır hale getirmek olan denetimin, verimlilik ve etkililik üzerinde büyük bir pay sahibi olduğu kuşkusuzdur. Dolayısıyla denetim birimi, eğitim kurumlarının amaç, hedef ve ilkeler doğrultusunda etkin ve verimli çalışmalarına rehberlik etmek, kurumlar arasında eşgüdümü sağlamak, işbirliğini geliştirmek ve değerlendirme yapma gibi işlevleri de yerine getirmektedir. Çağdaş ve bilimsel denetim anlayışına göre denetim, sadece kontrol amaçlı değil, aynı zamanda sistemi ve eğitim öğretim sürecini geliştirmek amacıyla yapılır.

Kurum/örgüt yöneticileri zaman zaman belirlenen ilke ve amaçlar dışında değişik ilke ve amaçlar peşinde olabilir. Böyle durumlarda denetim, yönetimin keyfililiğine karşı, sistemi korumaya çalışır. Bu kurumlarda denetim etkinliğinin söz konusu olduğu durumlarda mümkün olabilmektedir. Denetimin yetersiz olduğu bir kurumda, kurumun etkililiğinden söz etme olanağı yoktur. Denetimin genel anlamda kurumlar, özelde bireyler üzerinde önemli sayılabilecek *yönlendirici* ve *düzeltilici* etkileri bulunmaktadır. Yönlendirici etki sayesinde denetimin olacağını hissetmek, görevlerin eksiksiz yerine getirilmesi gerektiği algısını ve anlamını doğurur. Bu, denetim süreci işletilmeden elde edilen bir sonuçtur. Düzeltici etki ise; sistemin normlarla uyumlu halde çalışması içindir. Bunun için de denetim sürecinin sürekli olarak işletilmesi gerekir (Gündüz, 2012: 4).

1.5.3. EĞİTİM ÖĞRETİMİ GELİŞTİRME

Eğitim sisteminin etkili ve verimli olarak çalışabilmesi için eğitim öğretimin belirlenen amaçlara uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Eğitim öğretimin belirlenen amaçlara uygun olarak gerçekleştirilip, gerçekleştirilmediğinin belirlenebilmesi için sistemin kontrol edilmesi gerekmektedir. Buradaki kontrolün amacı, eğitim ve öğretimin geliştirilmesini sağlamaktır. Bu noktada denetim, öğrenme-öğretme ortamının analizini ve ortamın değerlendirilmesini yapma ve sürecin geliştirilmesini sağlama işlevlerini üstlenmiştir. Burada denetim, sürecin geliştirilmesinde

öğretmene yardım eden, yani, doğrudan öğretmen davranışını, dolayısıyla da ürünü etkileyen etkinlikler olarak görülmektedir.

Eğitimde denetimin amacı, okul başarısını ve öğretimi geliştirmek, eğitimciler arasında demokratik çalışmaları tesis ederek, öğrenci başarısını artırmak ve eğitimsel eşitliği sağlamaktır .

Süreçte eğitim çalışanlarının ve özellikle de öğretmenlerin bütün çabaları, eğitim öğretim etkinliklerini öğrencinin yararına olacak şekilde düzenlemek ve gerçekleştirmektir. Bu kapsamda denetimin ulaşmak istediği hedef, eğitim değişkenlerinin düzenli çalışmasını sağlayarak, eğitim öğretim gören öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde olumlu etkiler yapmaktır. Burada denetim, eğitim ve öğretimin amaçlarına en uygun yöntemleri bulmak ve ürünün nitelik ve nicelik bakımından geliştirilmesini sağlamak amacını güder (Altıntaş, 1980 :14).

Eğitim örgütlerinde, eğitimin amaçlarının ne derece gerçekleştirildiğinin, verilen emek ve yapılan harcama ile elde edilen sonuçların denk düşüp düşmediğinin tespit edilmesi için de denetime yer verilmesi gerekir (Sağlamer, 1975'den Akt. Gündüz,2012:1-6).

1.6.ÜLKEMİZDE EĞİTİM DENETİMİ GÖREVİ

Ülkemizde eğitim denetimi görevi ve yetkisi ve bu yetkinin kullanılması sürecinde yapılması gerekli iş ve işlemler ile davranış şekilleri 24 Mayıs 2014 tarihli Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Denetim Başkanlığı ile Maarif Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliğinde aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

1.6.1.Rehberlik ve Denetim İlkeleri

Kurumlarda yapılan rehberlik ve denetim faaliyetleri ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılır.

Rehberlik ve denetim faaliyetleri;

- a) Bireysel ve kurumsal farklılıklar ile çevresel faktörleri dikkate almalıdır,
- b) Yol gösterici ve önleyici rehberliği öne çıkararak düzeltmeyi, iyileştirmeyi ve geliştirmeyi esas almalıdır,
- c) İyi uygulama örneklerini yaygınlaştırmalıdır,
- ç) Sistemin risk alanlarının belirlenmesini ve giderilmesini sağlamalıdır,
- d) Usulsüzlük ve yolsuzlukları önlemelidir,
- e) Açık, şeffaf, eşit, demokratik, bütüncül, güvenilir ve tarafsız olmalıdır,
- f) İşbirliğini ve katılımı içermelidir,
- g) Başarıyı ön plana çıkarmalı, teşvik etmeli ve ödüllendirmelidir,
- ğ) Bilimsel ve objektif esaslara dayalı olmalıdır,
- h) Etkili, ekonomik ve verimli olmalıdır.

1.7. REHBERLİK HİZMETLERİNİN ÇEŞİTLERİ, KAPSAMI VE UYGULANMASI

Bakanlığın görev alanına giren konularda Bakanlık personeline, okul ve kurumlara, özel öğretim kurumlarına, kamu kurum ve kuruluşlarına, gönüllü kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilere rehberlik yapılır.

1.7.1. Rehberlik Hizmetlerinin Çeşitleri

1.7.1.1. Önleyici Rehberlik; denetimlerden bağımsız veya denetim esnasında, kurumsal ve bireysel performansı etkilemesi muhtemel sorun alanlarına yönelik her türlü kaynağın etkin kullanımı ve verimlilik esaslarına dayalı olarak hedefleri gerçekleştirmeye yönelik faaliyet ve işlem süreçlerinin sistemli ve düzenli bir biçimde değerlendirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla yapılır.

1.7.1.2. Düzeltici ve İyileştirici Rehberlik; denetim esnasında, kurumsal ve bireysel düzeyde yapılan izleme ve değerlendirme sonucunda ortaya çıkan sorun alanlarının düzeltilmesi ve iyileştirilmesi amacıyla yapılır.

1.7.1.3. Geliştirici Rehberlik; denetimlerden bağımsız, gelişimin sürekliliği ve yaşam boyu öğrenme esasına dayalı, kurumsal ve bireysel potansiyelin en üst düzeyde değerlendirilebilmesi amacıyla destekleyici nitelikte yürütülen rehberlik çalışmasıdır.

Rehberlik, birinci fıkrada belirtilen rehberlik alanları ile ikinci fıkrada belirtilen rehberlik çeşitlerinin hepsini, bir veya birkaçını kapsayacak şekilde yapılır. Rehberlik sonucunda düzenlenen rapor, ilgili kurum, birim ve kişilere iletilir. Raporlar, Başkanlıkça uygulamaya konulan esaslar ve rehberlerde belirtilen standartlara uygun olarak düzenlenir. Müfettişler, esaslar ve rehberlerden de yararlanarak rehberlik faaliyetlerini yürütür.

1.8. DENETİM HİZMETLERİNİN ÇEŞİTLERİ, KAPSAMI VE UYGULANMASI

Denetim hizmetleri, Bakanlığın görev alanına giren konularda, Bakanlığın merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatlarını kapsar. Denetim faaliyetlerinde, yolsuzluk ve usulsüzlükleri önleyici, eğitici ve rehberlik yaklaşımı ile iyileştirici ve geliştirici yönde katkı sağlamak esastır.

1.8.1. DENETİM HİZMETLERİNİN ÇEŞİTLERİ

1.8.1.1. Süreç ve Sonuç Denetimi; Bakanlık tarafından veya Bakanlığın denetiminde sunulan hizmetlerin kontrol ve denetiminin ilgili birimlerle işbirliği içinde yapılması, süreç ve sonuçlarının mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans kriterlerine ve kalite standartlarına göre analiz edilmesi, karşılaştırılması ve ölçülmesi, kanıtlara dayalı olarak değerlendirilmesi, elde edilen sonuçların rapor hâline getirilerek ilgili birimlere ve kişilere iletilmesidir.

1.8.1.2. Performans Denetimi; yönetimin bütün kademelerinde gerçekleştirilen faaliyetler ile sonuçlarının etkililiğinin, ekonomikliğinin ve verimliliğinin belirlenen hedef ve göstergelerle ölçülmesidir.

1.8.1.3. Sistem Denetimi; denetlenen birimin, yönetim süreçleri, faaliyet ve işlemleri ile iç kontrol sisteminin, organizasyon yapısına katkı sağlayıcı bir yaklaşımla analiz edilmesi; kaynakların yeterliliğinin ve amacı doğrultusunda etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ile elektronik bilgi sistemlerinin sürekliliğinin ve güvenilirliğinin incelenmesi ve değerlendirilmesidir.

1.8.1.4. Mali Denetim; denetlenen birimin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin hesap ve işlemlerinin doğruluğunun; mali faaliyet, mali yönetim ve kontrol sistemlerinin, mali sistem ve tabloların güvenilirliğinin, yolsuzluk ve usulsüzlükleri önleyici, eğitici ve rehberlik yaklaşımını ön plana çıkaran bir anlayışla incelenmesi ve değerlendirilmesidir.

1.8.1.5. Uygunluk Denetimi; denetlenen birimin faaliyet ve işlemlerinin ilgili kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uygunluğunun incelenmesi ve değerlendirilmesidir.

Denetim, yukarıda belirtilen denetim uygulamalarının hepsini, bir veya birkaçını kapsayacak şekilde yapılır. Yukarıda belirtilen denetim çeşitlerinin hepsini kapsayan denetim şekli genel denetimdir.

Bakanlık tarafından veya Bakanlığın denetiminde sunulan hizmetlerin, ilgili birimlerle işbirliği içinde süreç ve sonuçları ile Bakanlık teşkilatı personelinin idari, mali ve hukuki işlemleri; izleme ve değerlendirme verileri de dikkate alınarak, plan ve programlara uygun olarak sistematik ve sürekli bir yaklaşımla denetlenir.

İl ve ilçe millî eğitim müdürlüklerinin denetiminde, millî eğitim müdürlüklerinin il düzeyinde sunduğu hizmetler ile faaliyet ve işlemleri bir bütün olarak denetlenir ve değerlendirilir. Denetim uygulamalarında, denetim standartları, denetim esasları veya rehberleri dikkate alınır.

Denetimlerde, sunulan hizmetlerin süreç ve sonuçlarının mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans kriterlerine ve kalite standartlarına göre analiz edilmesi, karşılaştırılması ve ölçülmesi, kanıtlara dayalı olarak değerlendirilmesi esastır.

Denetimlerde, denetlenen kurumca hazırlanan gelişim planına dayalı izleme ve değerlendirme esastır. Denetim sonucunda düzenlenen rapor, ilgili birim kurum ve kişilere iletilir. Denetim raporları, Başkanlıkça uygulamaya konulan standartlara uygun olarak düzenlenir.

Müfettişler, denetim rehberlerinden yararlanarak denetim faaliyetlerini yürütür. Müfettişler, denetim hedeflerine ulaşmak için yeterli ve güvenilir bilgi ve belgeleri tespit etmek, incelemek ve değerlendirmekle yükümlüdür. Bakanlık teşkilatı ile okul ve kurumların denetiminin üç yılda bir periyodik olarak yapılması esastır.

1.9. Eğitim Kalite Standartları, İzleme ve Değerlendirme

Başkanlık, Bakanlığın merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatları düzeyinde eğitim, öğretim ve yönetimi, eğitim göstergeleri, kalite standartları, performans kriterleri ve kurumların öz

değerlendirmelerine dayalı olarak rehberlikte bulunulan ve denetlenen kurumun raporunda yer alan tespit ve önerilerinin uygulanma düzeyini izler ve değerlendirir.

Kurum ve birimler, rehberlik ve denetim raporunun kendilerine ulaşmasından itibaren bir ay içerisinde raporda belirtilen tespit ve öneriler doğrultusunda, Kurumsal Gelişim Planı hazırlayarak Bakanlığın merkez teşkilatında Başkanlığa, Bakanlığın taşra teşkilatında ise maarif müfettişleri başkanlığına gönderirler.

Başkanlıkça ve maarif müfettişleri başkanlığınca süreç izlenir ve değerlendirilir. İzleme ve değerlendirme, konunun özelliğine göre yeni bir rehberlik ve denetim çalışması olarak da yürütülebilir.

Yılsonu rehberlik ve denetim ile izleme ve değerlendirme raporlarından ülke geneline yönelik olanlar kanunların açıklanmasını yasakladığı durumlar hariç kamuoyuyla Başkanlıkça paylaşılır.

1.10. Rehberlik ve Denetim Bilgi İşlem Sistemi

Bakanlık teşkilatında yürütülen rehberlik ve denetim, izleme ve değerlendirme ile inceleme, soruşturma ve ön inceleme verilerinin yönetimi, Rehberlik ve Denetim Bilgi İşlem Sistemi üzerinden yapılır.

1.11. Yolsuzluk ve Usulsüzlüklerin Önlenmesi

Bakanlık teşkilatı ile Bakanlığın denetimi altındaki her türlü kuruluşun faaliyet ve işlemlerinde yolsuzluk riski olan alanlar tespit edilerek, yolsuzluk ve usulsüzlükleri önleyici bir anlayışla denetim, inceleme ve soruşturma yapılır. Denetim görevi sırasında yolsuzluk ve usulsüzlük bulgusuna ulaşıldığında, tespitler ve elde edilen deliller düzenlenecek bir raporla görevlendirildikleri makam aracılığıyla yetkili mercie iletilir. Yolsuzluk ve usulsüzlüklerle mücadele, risk analizleri de dikkate alınarak rehberlik ve denetim plan ve programının hazırlanmasında göz önünde bulundurulur.

1.12. Raporların Düzenlenmesi

Rehberlik, denetim, inceleme, soruşturma ve ön inceleme çalışmaları sonucunda düzenlenecek raporlar; Başkanlıkça hazırlanan ve yürürlüğe konulan rehberlik ve denetim esasları veya rehberi ile inceleme, soruşturma ve ön inceleme rehberinde yer alan usul ve esaslar ile raporlama standartları gözetilerek, belirtilen sayıda ve şekilde düzenlenir.

Raporlar kısa, açık, kolay anlaşılır, tekrara yer vermeyecek tarzda ve yazım kurallarına uygun bir üslupla yazılır. Raporlarda ulaşılan görüş, kanaat ve sonuç ile teklifler tereddüt oluşturmayacak nitelikte, belgelere ve mevzuata dayandırılarak açıklanır.

II. BÖLÜM

2. ÇALIŞMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

2.1.Amaç

Bu çalışmanın amacı Ankara Valiliği'nin 16/09/2014 tarihli ve 3961313 sayılı Oluru ile Ankara ili genelinde Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü Maarif Müfettişleri Başkanlığınca yürütülen rehberlik ve denetim faaliyetleri sonucunda kurumların Eğitim-Öğretim Süreçleri, Yönetim Süreçleri ve Mâli Süreçlerine ait faaliyet ve işlemlerinde genellikle ve sıklıkla karşılaşılan sorunların neler olduğunun belirlenmesidir. Ayrıca bu çalışmanın Ankara ili eğitim kurumları özelinde yetkili ve sorumlu kişilere yol gösterici olacağı diğer taraftan ülkemizin eğitim sistemine de katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.2. Yöntem

Bu çalışmada belge tarama yöntemi kullanılmış olup çalışmada kullanılan veriler 2014-2015 öğretim yılında Ankara ilinde Maarif Müfettişlerince denetimi gerçekleştirilen okul ve kurumlara ait denetim raporlarında yer alan sorunlardan oluşan birincil verilerdir.

2.3. Evren ve Örneklem

Bu çalışmada Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri ile 2014-2015 öğretim yılında faaliyette bulunan tüm eğitim ve öğretim kurumları evrenimizi teşkil ederken; Maarif Müfettişleri Başkanlığınca 2014-2015 eğitim öğretim yılında denetimleri planlanarak gerçekleştirilen toplam (1.414) okul ve kurum da örneklemimizi teşkil etmektedir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Bu çalışmada kullanılan veriler, okul/kurum denetimlerini gerçekleştiren tüm denetim gruplarının grup sorumlularının denetim raporlarına dayanarak derledikleri sorunların, Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu tarafından geliştirilen 'Veri Toplama ve İcmal Formu'na aktarılmasıyla elde edilmiş olup ilçeler bazında okul ve kurum türlerine göre Eğitim Öğretim, Yönetim ve Mali Süreçler başlıkları altında görülme sıklıklarına göre analiz edilmiştir.

2.5. Çalışmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmada Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığınca 2014-2015 öğretim yılında denetim planlamasına alınan ve bu kurumlardan denetimi gerçekleştirilebilen okul ve kurumlara ait raporlarda yer alan sorunların yine denetimi gerçekleştiren maarif müfettişlerinin veri toplama ve icmal formuna aktardıkları sorun önermeleriyle yetinilmiştir.

Rehberlik ve denetim raporlarında yer alan sorunlar fazla olduğundan, kurumlarda en sık rastlanan sorunlar değerlendirmeye alınabilmiştir.

Rehberlik ve denetimleri gerçekleştirilen eğitim öğretim kurumlarının tamamının raporları değerlendirmeye alınamamış olsa da, çoğunluğunda yer alan sorunlar derlenmiştir.

III. BÖLÜM

3. ANKARA İLİNDE REHBERLİK VE DENETİMLERİ GERÇEKLEŞTİRİLEN OKUL VE KURUMLARIN EĞİTİM ÖĞRETİM VE YÖNETİM FAALİYETLERİ İLE MÂLÎ SÜREÇLERİNE AİT TESPİT EDİLEN HUSUSLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

2014-2015 eğitim-öğretim yılında Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü Maarif Müfettişleri Başkanlığınca rehberlik ve denetimi gerçekleştirilen kurum türleri ve sayıları aşağıdaki Tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo 1: Okul / Kurum Türü ve İlçelere Göre Değerlendirmeye Esas Alınan Kurum Sayıları (2014-2015).

Okul / Kurum Türü	Toplam			Planlanan			Rehberlik ve Denetimi Yapılan Kurum Sayısı		
	Toplam	Devlet	Özel	Toplam	Devlet	Özel	Toplam	Devlet	Özel
Anadolu Liseleri	197	146	51	100	63	37	90	44	46
Özel Dershaneler	332	-	332	330	-	330	115	-	115
Öğrenci Etüt Eğitim Merkezleri	100	-	100	94	-	94	14	-	14
Fen / Sosyal Bilimler Liseleri	85	13	72	85	13	72	22	4	18
Halk Eğitim Merkezleri	28	28	-	28	28	-	22	22	-
Anadolu İmam Hatip Liseleri	40	40	-	25	25	-	13	13	-
İmam Hatip Ortaokulları	54	54	-	42	42	-	23	23	-
İlkokullar	798	659	139	224	107	117	187	88	99
İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri	26	26	-	26	26	-	8	8	-
Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri	224	174	50	133	86	47	76	46	30
MTSK	258	-	258	251	-	251	176	-	176
Muhtelif Kurslar	401	-	401	382	-	382	171	-	171
Okul Öncesi (Anaokulları)	337	101	236	247	38	209	168	32	136
Ortaokullar	600	481	119	204	102	102	157	70	87
Öğretmenevleri	12	12	-	2	2	-	1	1	-
Rehberlik ve Araştırma Merkezi	16	16	-	11	11	-	9	9	-
Özel Eğitim ve Rehberlik Merkezleri	176	-	176	173	-	173	148	-	148
Uygulama Merkezleri	91	77	14	71	57	14	11	5	6
Öğrenci Yurtları	72	-	72	36	-	36	18	-	18
Genel Toplam	3847	1827	2020	2464	600	1864	1414	356	1058

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

2014-2015 eğitim öğretim yılı kapsamında ilimizdeki kurumların 1/3' ünün rehberlik ve denetiminin gerçekleştirilmesi planlanmış, bu kapsamda Maarif Müfettişleri Başkanlığınca rehberlik ve denetim çalışmalarını yürütmek üzere (145) Maarif Müfettişinden oluşan denetim grupları oluşturularak kurum türlerine göre görevlendirilmiştir. Denetimi planlanan okul ve kurumların büyük bir oranının denetimi gerçekleştirilmiştir. Buna mukabil, rehberlik ve denetim çalışmalarının 1 Ekim 2014 tarihinde başlanarak 1 Haziran 2015 tarihinde tamamlanması, kurumların kapatılması, özel dershanelerin kapatılacak olması, kurumların denetimlerinin yetiştirilememesi, maarif müfettişlerinin hizmet içi eğitim kurslarında, inceleme ve soruşturma çalışmalarında görevlendirilmesi vb. nedenlerle planlanan kurumlardan bazılarının denetimleri yapılamamıştır.

Bu çalışmada ilgili Mevzuat ve MEB Rehberlik ve Denetim Başkanlığı Rehberlik ve Denetim Raporu Standartları doğrultusunda 2014-2015 eğitim yılında Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığının Denetim Gruplarınca denetimi gerçekleştirilen okul ve kurumların eğitim-öğretim, yönetim ve mali süreçlerine ilişkin tespit edilen sorunlardan öne çıkanlara; Ayrıca, rehberlik ve denetimler sırasında okullarda/kurumlarda karşılaşılan ve kusur teşkil ettiği öngörülen durumlarla ilgili açılan disiplin soruşturması konuları ile yine okul ve kurumlarca gerçekleştirilmiş/uygulanmakta olan örnek uygulamalara da yer verilmiştir.

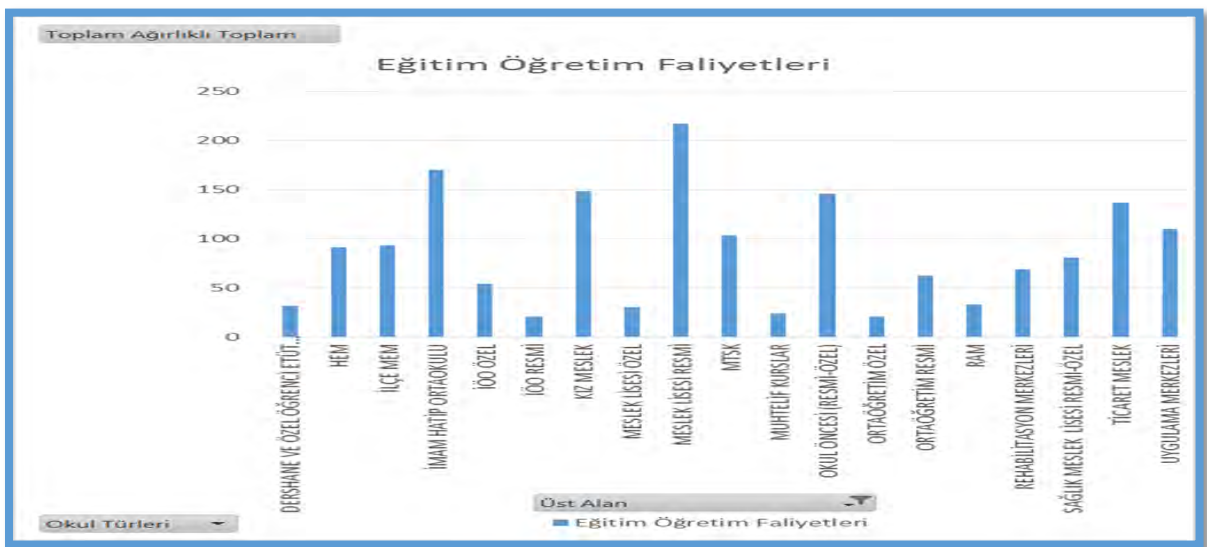
Sonuç olarak; alandan elde edilen birincil veriler doğrultusunda, kurumların ortak ve/veya ön plana çıkan sorunlarını temel alarak derlenen bu çalışma ile karar verici kişi, birim ve kurumlara gerçekleştirecekleri faaliyetlerde öngörülebilir bulunabilme, muhtemel sorunlarına tedbir alabilme ve kurumsal gelişimlerine katkı sağlayabilmek amaçlanmıştır.

3.1. OKUL VE KURUMLARDA TESPİT EDİLEN SORUNLAR OKUL VE KURUM TÜRÜNE GÖRE YOĞUNLUĞU

Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü Maarif Müfettişleri Başkanlığınca Ankara Merkez ve İlçelerinin okul ve kurumlarında gerçekleştirilen rehberlik ve denetim faaliyetleri sonucunda tespit edilen sorunlar Eğitim-Öğretim, Yönetim ve Mali Süreçler başlıkları altında tasnif edilmiş, tespit edilen sorunlar görülme yoğunluğuna/sıklığına göre karşılaştırılıp analiz edilerek aşağıda açıklanmıştır.

3.1.1. Eğitim Öğretim Faaliyetlerinde” Tespit Edilen Sorunların Okul ve Kurum Türlerine Göre Yoğunluğu

2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimlerde ‘Eğitim Öğretim Faaliyetleri’ süreçleri kapsamında tespit edilen sorunların yoğunlaştığı okul ve kurum türleri aşağıdaki Grafik 1’ de gösterilmiştir.

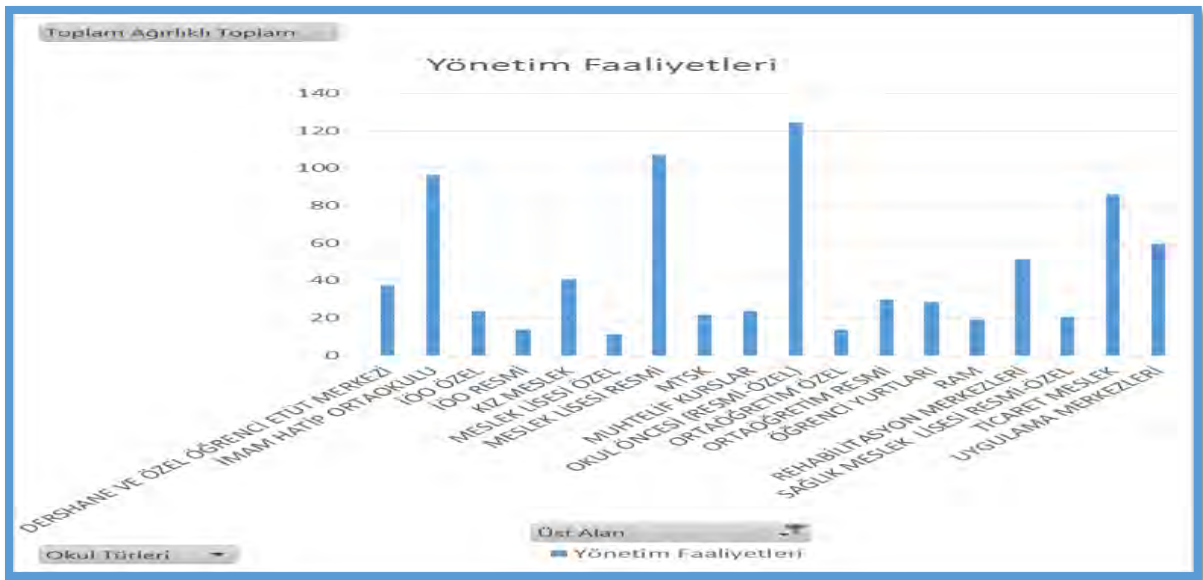

Grafik 1: Eğitim Öğretim Faaliyetleri Süreçlerinde karşılaşılan sorunların okul ve kurumlar bazında yoğunluk dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı 2014-2015 Yılı Verileri.

Yukarıda yer alan Grafik 1 verilerine göre 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Eğitim Öğretim Faaliyetleri Süreçlerinde karşılanan sorunların *Meslek Liseleri (Resmi Meslek Liseleri, Kız Meslek Liseleri, Ticaret Meslek Liseleri), İmam Hatip Ortaokulları ve Okul Öncesi Öğretim Kurumlarında (Resmi-Özel)* daha yoğun olarak görüldüğü anlaşılmaktadır.

3.1.2. Yönetim Faaliyetlerinde Tespit Edilen Sorunların Okul ve Kurum Türlerine Göre Yoğunluğu

2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimlerde “Yönetim Faaliyetleri” süreçleri kapsamında tespit edilen sorunların yoğunlaştığı okul ve kurum türleri aşağıdaki Grafik 2’de gösterilmiştir.

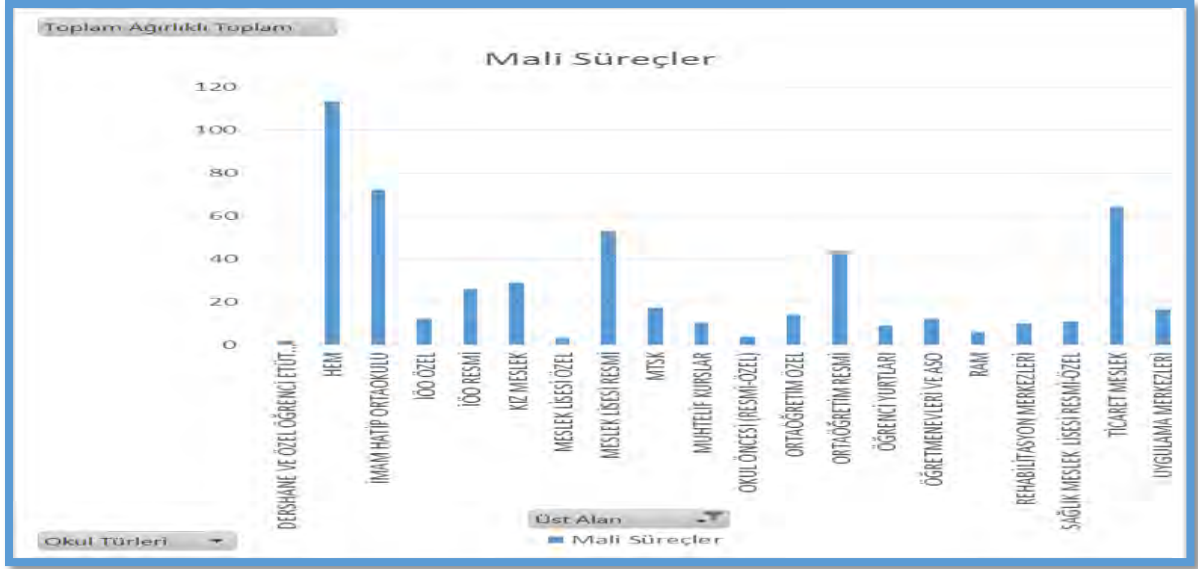

Grafik 2: Yönetim Faaliyetleri Süreçlerinde karşılaşılan sorunların okul ve kurumlar bazında yoğunluk dağılımı. (Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı 2014-2015 Yılı Verileri)

Yukarıda yer alan Grafik 2 verilerine göre 2014-2015 Eğitim öğretim yılında Müfettişlerce gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimlerde “Yönetim Faaliyetleri” süreçlerinde tespit edilen sorunların, sırasıyla *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında (özel-resmi), Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında, İmam Hatip Ortaokullarında ve Ticaret Meslek Liselerinde* diğer kurumlara göre daha yoğun olduğu anlaşılmaktadır.

3.1.3. Mali Süreçlerde Tespit Edilen Sorunların Okul ve Kurum Türlerine Göre Yoğunluğu;

2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimlerde “ Mali Süreçler kapsamında tespit edilen sorunların yoğunlaştığı okul ve kurum türleri aşağıdaki Grafik 3’de gösterilmiştir.

Grafik 3: Mali Süreçlerde Karşılaşılan Sorunların Okul ve Kurumlar Bazında Yoğunluk Dağılımı. (Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı 2014-2015 Yılı Verileri.)

Yukarıda yer alan Grafik 3 verilerine göre 2014-2015 Eğitim öğretim yılında Müfettişlerce gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimlerde “Mali Süreçlerde ”tespit edilen sorunların, sırasıyla **Halk Eğitimi Merkezleri, İmam Hatip Ortaokulları, Meslek Liseleri (Resmi), Ticaret Meslek Liseleri ve Ortaöğretim Okullarında (Resmi)** diğer kurumlara nazaran daha yoğun olarak görüldüğü anlaşılmaktadır.

4. OKUL VE KURUMLARIN EĞİTİM ÖĞRETİM VE YÖNETİM FAALİYETLERİ İLE MALİ SÜREÇLERİNDE TESPİT EDİLEN SORUNLARIN ANALİZİ

4.1. MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARI

1739 sayılı Milli Eğitim temel Kanununa göre ortaöğretim, ilköğretime dayalı, dört yıllık zorunlu, örgün veya yaygın öğrenim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar. Bu okulları bitirenlere ortaöğretim diploması verilir.

İlköğretimini tamamlayan ve ortaöğretime girmeye hak kazanmış olan her öğrenci, ortaöğretime devam etmek ve ortaöğretim imkânlarından ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanmak hakkına sahiptir.

Ortaöğretimin amaç ve görevleri, Milli Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak, bütün öğrencilere ortaöğretim seviyesinde asgari ortak bir genel kültür vermek suretiyle onlara kişi ve toplum sorunlarını tanımak, çözüm yolları aramak ve yurdun iktisadi sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak bilincini ve gücünü kazandırmak, öğrencileri, çeşitli program ve okullarla ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda yüksek öğretime veya hem mesleğe hem de yüksek öğretime veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır. Bu görevler yerine getirilirken öğrencilerin istekleri ve kabiliyetleri ile toplum ihtiyaçları arasında denge sağlanır.

Ortaöğretim, çeşitli programlar uygulayan liselerden meydana gelir. Belli bir programa ağırlık veren okullara lise, teknik lise ve tarım meslek lisesi gibi eğitim dallarını belirleyen adlar verilir. Nüfusu az ve dağınık olan ve Milli Eğitim Bakanlığınca gerekli görülen yerlerde, ortaöğretimin, genel, mesleki ve teknik öğretim programlarını bir yönetim altında uygulayan çok programlı liseler kurulabilir. Ortaöğretim kurumlarının öğrenim süresi, uygulanan programın özelliğine göre, Milli Eğitim Bakanlığınca tespit edilir.

Yöneltme ilköğretimde başlar; yanımları önlemek ve muhtemel gelişmelere göre yeniden yöneltmeyi sağlamak için ortaöğretimde de devam eder. Yöneltme esasları ve çeşitli programlar veya ortaöğretim okulları arasında yapılacak yatay ve dikey geçiş şartları, Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenir.

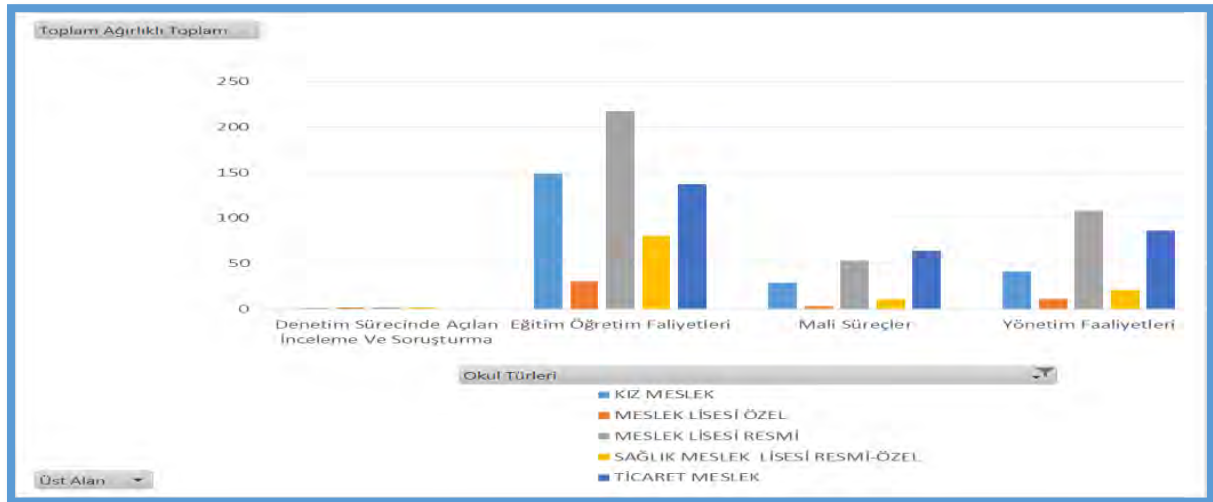
Lise veya dengi okulları bitirenler, yükseköğretim kurumlarına girmek için aday olmaya hak kazanır. Hangi yükseköğretim kurumlarına, hangi programları bitirenlerin nasıl girecekleri, giriş şartları Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapılarak Yükseköğretim Kurulu tarafından tespit edilir (1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu,1973).

Tablo 2: 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Denetimi Planlanan ve Gerçekleştirilen Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerine Ait Veriler.

Okul / Kurum Türü	Toplam			Planlanan			Rehberlik ve Denetimi Yapılan Kurum Sayısı		
	Toplam	Devlet	Özel	Toplam	Devlet	Özel	Toplam	Devlet	Özel
Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri	224	174	50	133	86	47	76	46	30

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı Verileri (2014-2015).

2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde (Resmi-Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Sağlık Meslek Lisesi, Ticaret Meslek Lisesi) tespit edilen sorunların eğitim-öğretim, yönetim ve mali süreçler bazında karşılaştırmasını gösteren aşağıda Grafik 4 verileri incelendiğinde, eğitim öğretim faaliyetleri süreçlerinde tespit edilen sorunların sırasıyla, Resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Ticaret Meslek Liseleri, Sağlık Meslek Liseleri ve Kız Meslek Liselerinde yoğunlaştığı; Yönetim faaliyetleri süreçlerinde tespit edilen sorunların sırasıyla, Resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Ticaret Meslek Liseleri, Kız Meslek Liselerinde ve Sağlık Meslek Liselerinde yoğunlaştığı; Mali süreçlerde tespit edilen sorunların sırasıyla, Ticaret Meslek Liseleri Resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Kız Meslek Liseleri ve Sağlık Meslek Liselerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Grafik 4: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri Gerçekleştirilen Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde (Resmi-Özel Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Kız Meslek Lisesi, Sağlık Meslek Lisesi, Ticaret Meslek Lisesi) Tespit Edilen Sorunların Eğitim-Öğretim, Yönetim ve Mali Süreçler Bazında Karşılaştırılması.

4.4.1. RESMİ MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARI

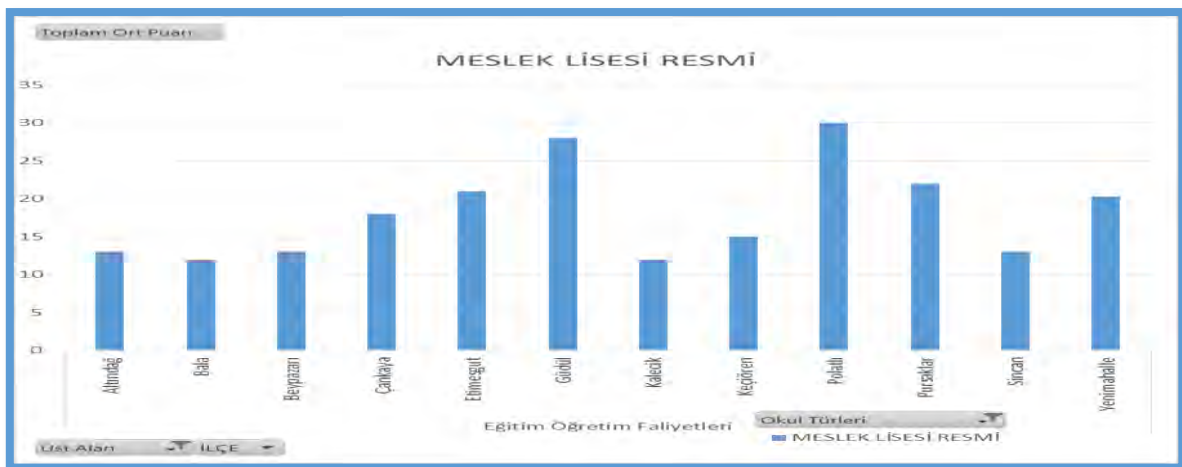
Grafik 5 verileri incelendiğinde Ankara Merkez ve İlçelerindeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde tespit edilen sorunların Eğitim Öğretim Faaliyetleri Süreçlerinde Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçlere göre daha fazla yoğunlaştığı, Ayrıca Eğitim Öğretim, Yönetim ve Mali süreçlerde tespit edilen sorunların çok az bir kısmının inceleme/soruşturmaya konu olacak nitelikte olduğu görülmektedir.

Grafik 5: Resmi Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri 'Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçleri' ile ilgili tespit edilen sorunların yoğunluğunun karşılaştırılması. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

4.1.1. Eğitim Öğretim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar

Aşağıda yer alan Grafik 6 verileri incelendiğinde Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Eğitim Öğretim Faaliyetlerine ilişkin sorunların Polatlı, Güdül, Yenimahalle, Pursaklar ve Etimesgut ilçelerinde daha yoğun olarak tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Grafik 6: Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Sorunların İlçeler Bazında Yoğunluğunu Gösterir Veriler. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda, bu kurumlardaki *Eğitim Öğretim Faaliyetlerine* ilişkin öne çıkan sorunlar Eğitim Öğretim Faaliyetleri Alt Süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 3'te belirtilmiştir.

Tablo 3: Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

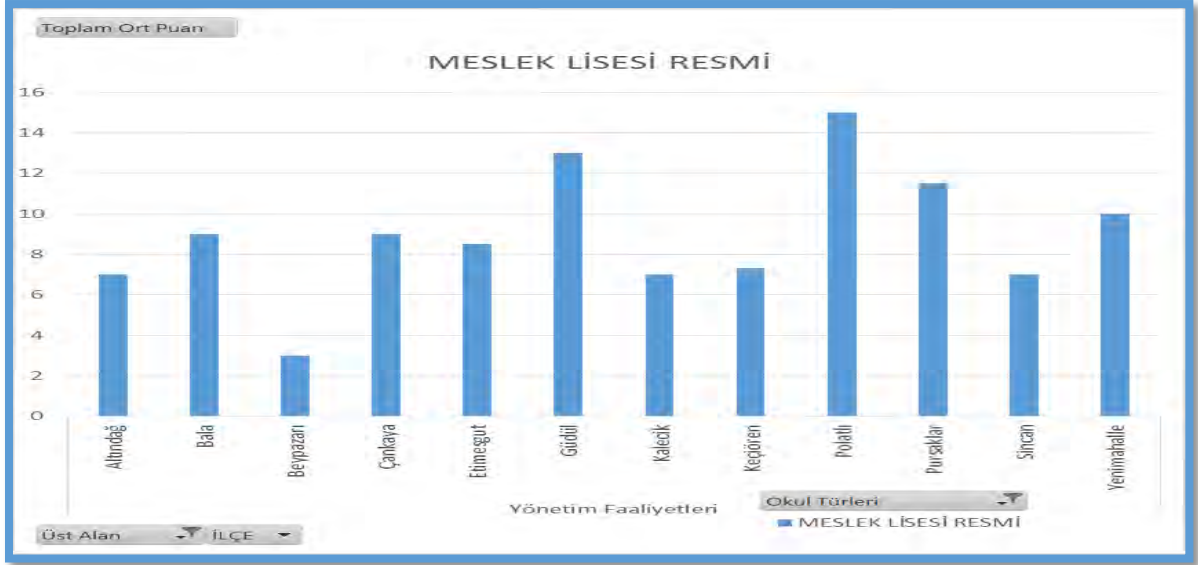
Eğitim Öğretim Faaliyetleri Alt Süreçleri	Tespit Edilen Sorunlar
Fiziki Koşullar	Bazı okullarda derslik ihtiyacı bulunduğu, Engelli öğrencilere yönelik alınan fiziki önlemlerin yeterli olmadığı, Okul ve Çevre Güvenliğine yönelik yeterli tedbirlerin alınmadığı, Okul arşivlerinin amacına uygun olarak düzenlenmediği, Bazı kurumlarda derslik ve bölümlerin tertip, düzen ve temizliğinin yetersiz olduğu, Yangına karşı alınan önlemlerin yeterliliği konusunda ilgili kurumdan rapor alınmadığı,
Hazırlık Süreci	Öğretmenler Kurulunda; öğrencilerin başarı durumlarının değerlendirilmediği, Okul Zümre Başkanları Kurulu çalışmalarının eksik yapıldığı, Öğretim programında belirtilen kazanım ve davranışlar dikkate alınarak derslerin işlenişinde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle bunların uygulama şeklinin belirlenmediği, Diğer zümre-bölüm öğretmenleriyle yapılabilecek iş birliği esaslarının belirlenmediği, Sınıf Öğretmenler Kurulu çalışmalarının yapılmadığı, Planlamalarda ünite veya konu/modül ağırlıklarına göre zamanlama yapılmadığı,
Öğretim Materyallerinin Yeterliliği	Bazı okullarda Fatih Projesi Kapsamında sınıflara akıllı tahtaların kurulduğu fakat internet bağlantısının bulunmadığı, Bazı okullarda Fizik, Kimya, Biyoloji Laboratuvarının olmadığı,
Başarı ve Eğitim Öğretim Çıktıları	Dersler bazında öğrencilerin akademik başarısının düşük olduğu, Mezun olan öğrencilerin işe yerleşme oranının az olduğu, Ulusal ve uluslararası proje/yarışmalara katılımın az olduğu,
Öğrenci	Devamsızlık yapan öğrenci sayısındaki oranın yüksek olduğu, Disiplin cezası alan öğrenci sayısındaki oranın yüksek olduğu, Sınıf tekrarına kalan öğrenci sayısında artış olduğu,
Öğretmen	Bazı okullarda kadrolu Rehberlik Öğretmeni ihtiyacı bulunduğu, Ücret karşılığı görevlendirilen öğretmen sayısının fazla olduğu,
Ölçme Değerlendirme Süreci	Öğrencilerin başarısının ölçülmesinde uygun ölçme ve değerlendirme araçlarının kullanılmadığı Bazı derslerin sınav sorularının, öğretim programlarında belirtilen genel ve özel amaçlarıyla öğrenme kazanımları esas alınarak

	hazırlanmaya özen gösterilmediği, Kaynaştırma eğitimine tabii öğrencilerin yönlendirilme durumlarında titiz davranılmadığı, Bazı derslerde sınavlara ait ayrıntılı puanlamanın gösterildiği cevap anahtarının hazırlanmadığı, Bazı derslerde sınavların şube ve sınıflar bazında sınav analizlerinin yapılmadığı,
Rehberlik Süreci	Kaynaştırma eğitimi gören öğrencilerle ilgili yapılan çalışmaların eksik olduğu, bazı kurumlarda kaynaştırmaya tabi öğrencilere ait Bireyselleştirilmiş Eğitim Planlarının hazırlanmadığı; Rehber öğretmenlerin öğrenci disiplin olayları ile ilgili yeterli düzeyde çalışma yapmadığı, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Okul Yürütme Komisyonunun toplantılarında gündem maddelerinin görüşülmesinde komisyon üyelerinin aktif katılımının sağlanmadığı, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisine intikal eden disiplin konuları ile ilgili okul müdürlüğüne yazılan raporda öğrenciye verilmesi gereken disiplin cezasının da belirtildiği, Yıllık Rehberlik Planlarının uygulanmasının eksik olduğu,
Geliştirme Süreci	Bazı kurumlarda ders dışı eğitim çalışmalarının aktif olarak yapılmadığı, Ders dışı eğitim çalışmalarının ders saatleri içerisinde yapıldığı; Ders dışı eğitim çalışmalarının okul yönetimince yeterince takip edilmediği Toplam Kalite Yönetimi uygulamalarının sadece evrak üzerinde yapıldığı, Bazı kurumlarda Yetiştirme Kurslarına gerekli önemin verilmediği,
Sosyal Faaliyetler	Sosyal Etkinlikler Kurulunun Oluşturulmadığı; Sosyal ve Kültürel Etkinliklerin Yeterli Olmadığı, Öğrencilerin Panel, Konferans ve Sempozyum gibi etkinliklere katılımlarının yeterli olmadığı Toplum Hizmeti Çalışmalarının yapılmadığı ya da mevzuatına uygun yürütülmediği,
Uygulama Süreci	Bazı öğrencilere mevzuatında belirtilen şartlarda ve sayıda proje notu verilmediği; Proje alan öğrencilerin proje hazırlama sürecinde kontrollerinin yeterince yapılmadığı;
Okul-Çevre İlişkileri	Okul, aile ve çevre ilişkilerinin yeterli düzeyde geliştirilmediği, Öğrenci Sağlığı ve Okul Çevre Güvenli hususunda yeterli çalışmaların yapılmadığı, Sosyal ve Kültürel etkinliklerde aile ve çevre katılımının yeterli düzeyde sağlanmadığı,

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

4.1.2. Yönetim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar

Aşağıdaki Grafik 7 verileri irdelendiğinde Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki Yönetim Faaliyetlerine ilişkin sorunların Polatlı, Güdül, Pursaklar ve Yenimahalle ilçelerinde daha yoğun olduğu görülmektedir.

Grafik 7: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları "Yönetim Süreçlerinde" Tespit Edilen Sorunların Ağırlıklı Olarak İlçelere Göre Dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda bu kurumlardaki Yönetim Faaliyetlerine ilişkin öne çıkan sorunlar Yönetim faaliyetleri alt Süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 4'te belirtilmiştir.

Tablo 4: Resmi-Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Yönetim Faaliyetleri Sürecine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Yönetim Faaliyetleri Alt Süreci	Tespit Edilen Sorunlar
Araştırma ve Planlama Süreci	Okulun Bina, Tesis, Araç-Gereç, Personel Ve Kapasitelerinden Azamî Derecede Yararlanacak Şekilde Planlama Yapılmadığı,
	Nöbet Tutmadıkları; Öğretmenlere nöbet görevinin En Az Dersinin Bulunduğu Güne Verilmediği ve Nöbet Esasların Belirlenmediği, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.91)
	Personel arasında yapılan işbölümünün ilgililere yazılı olarak bildirimini yapılmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 78/4/a)
	Stratejik Plan ve Bütçe Önerilerinin Gerekçeli Olarak Hazırlanmadığı,
	Atölye Şeflerinin Görevlendirilmesinin Gerçekleştirilmediği, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 84-85)
	Haftalık Ders Programlarının Hazırlanmasında Pedagojik Esasların Dikkate Alınmasında Yeterli Özenin Gösterilmediği Ve Yine Derslerin Haftanın Günlerine Dengeli Olarak Dağıtılmasında Gerekli Hassasiyetin Gösterilmediği, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.12)
Komisyon, Birlik ve Ekiplerin Çalışmaları	Öğretmenler Kurulu toplantılarının mevzuatına uygun yapılmadığı, Öğretmenler Kurulu Gündem Maddeleri Belirlenirken Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde Belirtilen Maddelere Dikkat Edilmediği ve Öğretmenler Kurulunda; Öğrencilerin Başarı Durumları Yeterince Değerlendirilmediği, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.109)
	Okul Öğrenci onur ve disiplin kurulu işlerinin mevzuatına uygun yürütülmediği, Okul Öğrenci Ödül Ve Disiplin Kurulunca Disiplin Cezası İndirilen Ve Davranış Notunun İadesinin Uygun Olacağı Düşünülen Öğrenci Listesinin Öğretmenler Kuruluna Sunulmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 185-198)
	Kantin ve/veya yemekhane hizmetlerinin denetiminin yapılmadığı, (MEB Okul-Aile Birliği Yönetmeliği Md. 26)
	Okul Aile Birliğinin çalışmalarının mevzuatına uygun yürütülmediği; (MEB Okul-Aile Birliği Yönetmeliği Md. 5.6.7.8.9.10.11.12.13.14)
Öğrenci İşleri	Öğrenci Meclisi Çalışmalarının Yetersiz Olduğu, Sosyal Etkinlikler Kurulunun çalışmalarının Eksik Yapıldığı,
	İşletmelerde Meslek Eğitimi Adı Altında Verilen Ek Ders Görevi İle İlgili Olarak Milli Eğitim Müdürlüğünden Onay Alınmadığı;
İnsan Kaynakları İş ve İşlemleri	Devamsızlık Yapan Bazı Öğrencilere Ait Devamsızlık Bilgilerin E-Okul Sistemine Zamanında İşlenmediği, Devamsızlık Yapan Öğrencilerin Durumlarının Yazılı Olarak Velilere Bildirimini Zamanında ve Tebligatla İlgili Mevzuat Hükümleri Doğrultusunda Yapılmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.35, 36)
	Kadrolu Memur ve Yardımcı Personelin İhtiyacı Karşılamayacak Düzeyde Olduğu, Okulda İhtiyaç Olan Kadrolu Öğretmenlerin Başka Okullara Görevlendirildiği

Personelin devamsızlık (izin, rapor vb.) durumunu gösterir Personel Devam Devamsızlık Defterinin Tutulmadığı;

Yemekhane, mutfak gibi yerlerde çalışanların, gerekli hijyen (sağlık bilgisi) eğitimi aldıklarını gösterir belgenin bulunmadığı, hastalık bulunmadığını gösterir belgelerin eksik olduğu, (Umumi Hıfzıssıhha Kanunu Md. 126-127, Hijyen Eğitimi Yönetmeliği Md.5-9-10)

Rehberlik, Denetim, İzleme ve Değerlendirme Süreci

Ders dışı eğitim çalışmalarının hazırlanan programa uygun yürütülmediği, (MEB, "Ders Dışı Eğitim Çalışmalarına Dair Esaslar" konulu 2010/49 sayılı genelge; Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun 29.5.2012 tarih 2012/1 nolu Kararı)

Öğretmenlerin Mesleki Çalışmaların yönelik bir Programın Bulunmadığı; (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.87)

Öğretmenlerin Hizmet içi Eğitime Katılımlarının Yeterli Olmadığı,

Öğrenci Servis Araçları Denetiminin Yeterli Düzeyde Yapılmadığı

Okul müdürünün Öğretmenlerin Derslerini İzlemediği Ve Gerekli Rehberliği Yapmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 78/4/d)

İletişim ve Eşgüdüm Süreci

Eğitim Paydaşlarıyla İşbirliğinin Yeterli Düzeyde Olmadığı (kurum içi ve kurum dışı paydaşlar)

Zümre Öğretmenler Kurulu İle Diğer Kurul Ve Ekiplerin Çalışmalarının Eşgüdüm İçerisinde Yürütülmediği,

Okul internet sitesinin güncel olmadığı,

Bilişim Sistemleri Süreci

Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (Mebbis) Altında Bulunan Modüllere Bilgi Girişinin Zamanında Yapılmadığı, (Örnek: Kitap Seçim Modülüne Kitap Seçimlerinin Şubat Ayında Yapılmadığı)

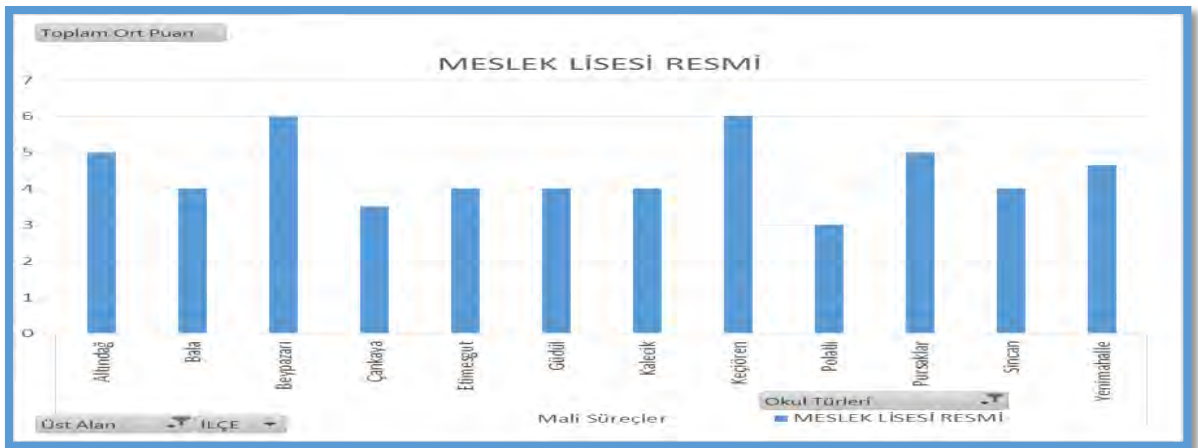
Yönetim Faaliyetlerinin Sonuçları

Gerçekleştirilen/Devam Eden Proje Sayısının Yeterli Olmadığı, Stratejik Planda Yer Alan Amaç, Hedef ve Performans Göstergelerinin Gerçekleşme Durumunun Yeterli Olmadığı,

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

4.1.1.3. Mali Süreçler İle İlgili Sorunlar

Aşağıdaki Grafik 8 verileri irdelendiğinde Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının Mali Süreçlerine ilişkin sorunların Keçiören, Beypazarı, Pursaklar Altındağ ve Yenimahalle İlçelerinde daha yoğun olduğu görülmektedir.

Grafik 8: 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının “Mali Süreçlerinde” tespit edilen sorunların ağırlıklı olarak İlçelere göre dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda bu kurumlardaki Mali Süreçlerine ilişkin öne çıkan sorunlar Mali alt Süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 5’de belirtilmiştir.

Tablo 5: Resmi Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Mali Sürecine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Mali Alt Süreçler	Tespit Edilen Sorunlar
Mali Kaynakların Kullanım Süreçleri	Bazı okullarda reaktif güç bedeli ödendiği;(<i>reaktif elektrik, aktif (enerjiye dönüşen) elektrikten hariç olarak, elektrik sisteminizin şebekeden çektiği ancak enerjiye dönüşmeyen elektriktir. Bu durum elektrik tesisatlarında kompanzasyon sistemlerinin ya hiç olmaması ya da eski ve bakımsız olması/kalmasından kaynaklanmaktadır</i>). Aylık karşılığı ve zorunlu ek ders görevini doldurmayan öğretmenler Milli Eğitim Müdürlüğüne bildirilmediği, Ek Ders ücret onaylarında meslek dersi öğretmenlerin girecekleri derslerin belirtilmediği, fiilen gerçekleştirilen saate göre ek ders ücreti onayının alınmadığı, Okul Aile Birliği gelir gider kayıtlarının düzenli olarak ilan edilmediği; Okul kantininin ihaleye çıkılmadan aynı işletmeci tarafından uzun yıllardır işletildiği bu hususun meri mevzuata uygun olmadığı, Yakıt/ elektrik giderinin fazla olduğu, Okul Aile Birliğince çalıştırılan emekli çalışanların SGK primlerinin ödenmediği, Ders dışı egzersiz çalışmalarının takibinin yapılmadığı ve işlemlerinin mevzuata uygun yürütülmediği,
Mali Kaynaklar ve Kullanımı	Hayırsever, hibe ve bağışların çok düşük olduğu, <i>bu konuda yöneticilerin daha gayretli çalışmaları gerektiği,</i> Mal ve hizmet alımlarının mevzuatına uygun yapılmadığı, yapılan alımların bazılarında sözleşme yapılmadığı,
Taşınır Mal Giriş İşlemleri	Dayanıklı taşınır listeleri güncel olmadığı dayanıklı taşınırların üzerinde taşınır sicil numarası bulunmadığı, Okulun taşınır kayıt kontrol yetkililerinin görevlerinden ayrılmasında sayım işlemi yapılmadığı,
Taşınır Mal Çıkış İşlemleri	Taşınırların ambardan çıkışında, taşınır istek belgesi ve zimmet fişi düzenlenmediği, taşınır işlemlerinde; zimmet fişlerinin ilgililer adına düzenlenmesi, Tüketim suretiyle çıkış kayıtlarının taşınır istek belgesi karşılığında düzenlenmediği; temizlik, kırtasiye, temrinlik v.b 150 hesabındaki tüketim malzemelerinin çıkışının zamanında ve kontrollü yapılmadığı; Tüketim malzemelerinin taşınır istek belgesi karşılığında taşınır kayıt yönetim sisteminden düşümünün yapılmadığı,
Taşınır Mal Sayım İşlemleri	Görev değişikliklerinde ve her yılsonunda taşınır mal sayımlarının düzenli yapılmadığı,

	Depolarda ihtiyaç fazlası ve kullanılmayacak durumda olan dayanıklı taşınır malların bulunduğu,
Taşınır Mal Devir İşlemleri	Devir işlemlerinde devir teslim tutanağı düzenlenmediği,
Taşınır Mal Yıl Sonu İşlemleri	Dayanıklı taşınırlara sicil numaralarının verilmediği, ait olduğu bölümlere listelerinin asılmadığı; Taşınır malların görev değişikliklerindeki ve yıl sonunda ki sayımlarının yapılmadığı,

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

4.1.2. ÖZEL MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM KURUMLARI

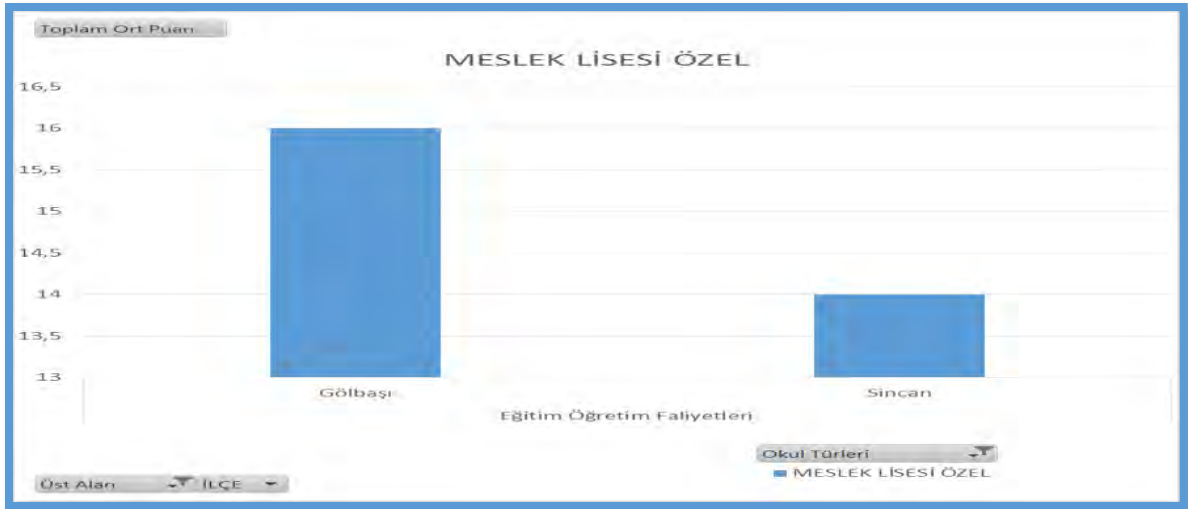
Aşağıda yer alan Grafik 9 verileri incelendiğinde Ankara Merkez ve İlçelerindeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde tespit edilen sorunların Eğitim Öğretim Faaliyetleri Süreçlerinde Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçlere göre daha fazla yoğunlaştığı, Ayrıca Eğitim Öğretim, Yönetim ve Mali süreçlerde tespit edilen sorunların çok az bir kısmının inceleme/soruşturmaya konu olacak nitelikte olduğu görülmektedir.

Grafik 9: İlçelerindeki Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde 'Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçleri' ile İlgili Tespit Edilen Sorunların Yoğunluğunun Karşılaştırılması. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı Verileri (2014-2015).

4.1.2.1. Eğitim Öğretim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar

Aşağıda yer alan Grafik 10 verileri incelendiğinde Gölbaşı ve Sincan ilçelerinde bulunan ve denetimi gerçekleştirilen Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki Eğitim Öğretim Faaliyetlerine ilişkin sorunların yoğun olarak tespit edildiği ilçenin Gölbaşı olduğu anlaşılmaktadır.

Grafik 10: Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarındaki Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Sorunların İlçeler Bazında Yoğunluğunu Gösterir Veriler. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda, bu kurumlardaki *Eğitim Öğretim Faaliyetlerine* ilişkin öne çıkan sorunlar Eğitim Öğretim Faaliyetleri Alt Süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 6'da belirtilmiştir.

Tablo 6: Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

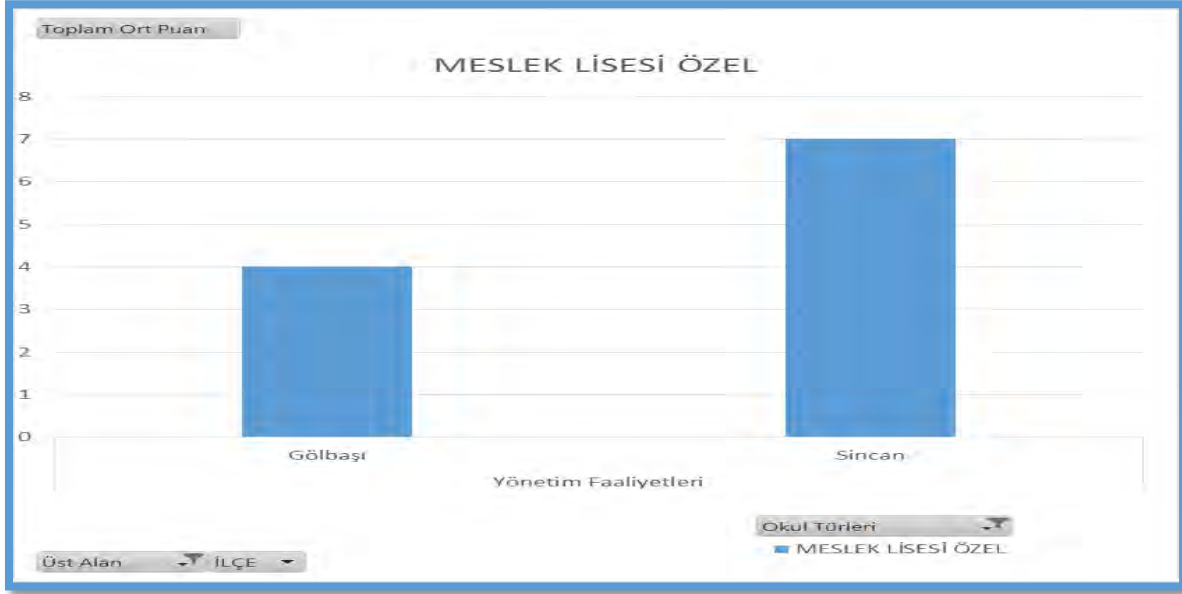
Eğitim Öğretim Faaliyetleri Alt Süreçleri	Tespit Edilen Sorunlar
Fiziki Koşullar	Bazı okul kütüphanelerinin kaynak kitap bakımından yetersiz olduğu, Yangına karşı alınan önlemlerin yeterliliği konusunda ilgili kurumdan rapor alınmadığı, Bazı kurumlarda yerleşimin onaylanmış yerleşim planına uygun olmadığı,
Hazırlık Süreci	Eğitim Bölgesi Zümre Başkanları Kurulu toplantı tutanaklarının İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerince gönderilmediğinden okullarda bulunmadığı, Öğretim programında belirtilen kazanım ve davranışlar dikkate alınarak derslerin işlenişinde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle bunların uygulama şeklinin belirlenmediği, Bazı derslerde Ünitelendirilmiş yıllık planların hazırlanması sürecinde ünite veya konu/modül ağırlıklarına göre zamanlama yapılmadığı,
Uygulama Süreci	Bazı öğrencilere proje notu verilmediği, Zümre öğretmenler kurulu toplantılarında öğretim programında belirtilen kazanım ve davranışlar dikkate alınarak derslerin işlenişinde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle bunların uygulama şeklini belirlemek yerine

	tüm yöntem ve/veya tekniklerin tutanağa yazılması yoluna gidildiği,
Geliştirme Süreci	Okul Gelişim ve Yönetim Ekibi çalışmalarıyla Stratejik Planlamaya ilişkin iş ve işlemlerin yapılmadığı, Okulda açılan takviye kursları ve ek dersler için Valilikten onay alınmadığı,
Ölçme Değerlendirme Süreci	Bazı derslerde ölçme aracının özelliğine göre detaylı puanlamanın gösterildiği cevap anahtarının hazırlanmadığı, Bazı derslerde sınavların şube ve sınıflar bazında sınav analizlerinin yapılmadığı Bazı derslerin sınav sorularının, öğretim programlarında belirtilen genel ve özel amaçlarıyla öğrenme kazanımları esas alınarak hazırlanmasına özen gösterilmediği,
Rehberlik Süreci	Ders yılı sonunda sınıf rehber öğretmenlerince hazırlanması gereken sınıfla ilgili çalışmalarını içeren raporun hazırlanmadığı, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Okul Yürütme Komisyonunun toplantılarında gündem maddelerinin görüşülmesinde komisyon üyelerinin aktif katılımının sağlanmadığı, Rehberlik Ve Psikolojik Danışma Servisine intikal eden disiplin konuları rehber öğretmenin incelemesinden sonra konu ile ilgili görüşlerini içeren raporun okul müdürlüğüne verilmediği,
Sosyal Faaliyetler	Bazı okullarda sosyal etkinlikler kurulunun oluşturulmadığı, Gerçekleştirilen sosyal etkinliklerin, öğrenci değerlendirme formuna ve sosyal etkinlikler danışman öğretmen değerlendirme formuna göre değerlendirilmediği, Toplum hizmeti çalışmalarının istenilen nitelikte gerçekleştirilemediği,

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

4.1.2.2.Yönetim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar

Aşağıdaki Grafik 11 verileri irdelendiğinde Rehberlik ve Denetimi faaliyetleri gerçekleştirilen Gölbaşı ve Sincan İlçelerindeki Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Yönetim Faaliyetlerine ilişkin sorunların, Sincan ilçesinde Gölbaşı İlçesine nazaran daha yoğun olduğu görülmektedir.

Grafik 11: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri Gerçekleştirilen Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları “Yönetim Süreçlerinde” Tespit Edilen Sorunların Ağırlıklı Olarak İlçelere Göre Dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda bu kurumlardaki Yönetim Faaliyetlerine ilişkin öne çıkan sorunlar Yönetim faaliyetleri alt Süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 7 'de belirtilmiştir.

Tablo 7: Resmi-Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Yönetim Faaliyetleri Sürecine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

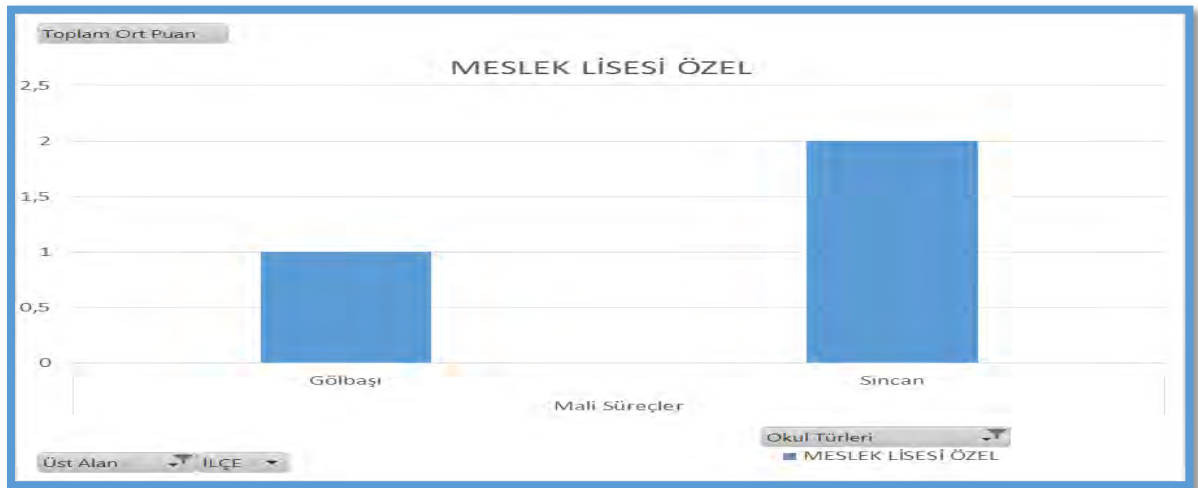
Yönetim Faaliyetleri Alt Süreci	Tespit Edilen Sorunlar
Araştırma Planlama Süreci	Personel arasında yapılan işbölümünün ilgililere yazılı olarak bildiriminin yapılmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 78/4/a)
	Atölye Şeflerinin Görevlendirilmesinin Gerçekleştirilmediği, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 84-85)
	Haftalık Ders Programlarının Hazırlanmasında Pedagojik Esasların Dikkate Alınmasında Yeterli Özenin Gösterilmediği Ve Yine Derslerin Haftanın Günlerine Dengeli Olarak Dağıtılmasında Gerekli Hassasiyetin Gösterilmediği, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.12)
	Kurumda çalıştırılacak personelin çalışma izin onaylarının mevzuat hükümlerine göre (Çalışma izin onaylarının zamanında)

	alınmadığı; ya da Eğitim Personelinin Çalışma İzin Onaylarının Valilikçe/Kaymakamlıkça Zamanında Düzenlenmediği; Bazı Öğretmenlerin Çalışma İzin Onaylarında Belirtilen Ders Saatleri Üzerinde Derse Girdikleri Öğretmenlerin Çalışma İzin Onaylarında Olmayan Programın Derslerine Girdikleri; (MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 39,40)
Komisyon, Birlik ve Ekiplerin Çalışmaları	Öğretmenler Kurulu toplantılarının mevzuatına uygun yapılmadığı, Öğretmenler Kurulu Gündem Maddeleri Belirlenirken Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde Belirtilen Maddelere Dikkat Edilmediği ve Öğretmenler Kurulunda; Öğrencilerin Başarı Durumları Yeterince Değerlendirilmediği, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.109) Okul Öğrenci onur ve disiplin kurulu işlerinin mevzuatına uygun yürütülmediği, Okul Öğrenci Ödül Ve Disiplin Kurulunca Disiplin Cezası İndirilen Ve Davranış Notunun İadesinin Uygun Olacağı Düşünülen Öğrenci Listesinin Öğretmenler Kuruluna Sunulmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 185-198) Kantin ve/veya yemekhane hizmetlerinin denetiminin yapılmadığı, (MEB Okul-Aile Birliği Yönetmeliği Md. 26)
Öğrenci İşleri	Öğrenci Meclisi Çalışmalarının Yetersiz Olduğu, Sosyal Etkinlikler Kurulunun çalışmalarının Eksik Yapıldığı, İşletmelerde Meslek Eğitimi Adı Altında Verilen Ek Ders Görevi İle İlgili Olarak Milli Eğitim Müdürlüğünden Onay Alınmadığı; Devamsızlık Yapan Bazı Öğrencilere Ait Devamsızlık Bilgilerin E-Okul Sistemine Zamanında İşlenmediği, Devamsızlık Yapan Öğrencilerin Durumlarının Yazılı Olarak Velilere Bildiriminin Zamanında ve Tebligatla İlgili Mevzuat Hükümleri Doğrultusunda Yapılmadığı,(MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.35, 36) Kaydını Yenilemeyen Ve Herhangi Bir Okula Kaydı Yapılmayan Öğrencilerle İlgili Yapılacak İşlemlerin Belli Olmadığı; Valilikten Onay Alınmadan Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri Projesi Kapsamında İŞKUR İl Müdürlüğü İle Yapılan Protokole Dayalı Meslek Edindirme Kursu Açıldığı; Eğitimden Ücretsiz Olarak Yararlanacak Öğrenciler İle İlgili İş Ve İşlemlerin Yapılması(Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği Md.57-63)
İnsan Kaynakları İş ve İşlemleri	Yemekhane, mutfak gibi yerlerde çalışanların, gerekli hijyen (sağlık bilgisi) eğitimi aldıklarını gösterir belgenin bulunmadığı, hastalık bulunmadığını gösterir belgelerin eksik olduğu, (Umumi Hıfzıssıhha Kanunu Md. 126-127, Hijyen Eğitimi Yönetmeliği Md.5-9-10) İşletmelerde Meslek Eğitimi Gören Öğrencilerin Denetlenmesi Amacıyla Yeteri Kadar Koordinatör Öğretmen Görevlendirilmediği;
Rehberlik, Denetim, İzleme ve Değerlendirme Süreci	Ders dışı eğitim çalışmalarının hazırlanan programa uygun yürütülmediği, (MEB, "Ders Dışı Eğitim Çalışmalarına Dair Esaslar" konulu 2010/49 sayılı genelge; Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun 29.5.2012 tarih 2012/1 nolu Kararı) Öğretmenlerin Mesleki Çalışmaların yönelik bir Programın Bulunmadığı; (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.87)

	Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime Katılımlarının Yeterli Olmadığı, Öğrenci Servis Araçları Denetiminin Yeterli Düzeyde Yapılmadığı Okul müdürünün Öğretmenlerin Derslerini İzlemediği Ve Gerekli Rehberliği Yapmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 78/4/d)
İletişim ve Eşgüdüm Süreci	Eğitim Paydaşlarıyla İşbirliğinin Yeterli Düzeyde Olmadığı (kurum içi ve kurum dışı paydaşlar) Zümre Öğretmenler Kurulu İle Diğer Kurul Ve Ekiplerin Çalışmalarının Eşgüdüm İçerisinde Yürütülmediği, Okul internet sitesinin güncel olmadığı,
Bilişim Sistemleri Süreci	Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (Mebbis) Altında Bulunan Modüllere Bilgi Girişinin Zamanında Yapılmadığı, (Örnek: Kitap Seçim Modülüne Kitap Seçimlerinin Şubat Ayında Yapılmadığı)
Yönetim Faaliyetlerinin Sonuçları	Gerçekleştirilen/Devam Eden Proje Sayısının Yeterli Olmadığı, Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

4.1.2.3.Mali Süreçler İle İlgili Sorunlar

Aşağıdaki Grafik 12 verileri irdelendiğinde Ankara ili Gölbaşı ve Sincan İlçelerindeki Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının Rehberlik ve Denetimlerin yapıldığı, Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının Mali Süreçlerine ilişkin sorunların, Gölbaşı İlçesine nazaran Sincan ilçesinde daha yoğun olduğu görülmektedir.

Grafik 12: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri Gerçekleştirilen Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının “Mali Süreçlerinde” Tespit Edilen Sorunların Ağırlıklı Olarak İlçelere Göre Dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı Verileri (2014-2015).

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Resmi ve Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda bu

kurumlardaki Mali Süreçlerine ilişkin öne çıkan sorunlar Mali alt Süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 8’de belirtilmiştir.

Tablo 8: Özel Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okullarında Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Mali Sürecine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Mali Alt Süreçler	Tespit Edilen Sorunlar
Mali Kaynakların Kullanım Süreçleri	Ek ders ücret onaylarında meslek dersi öğretmenlerin girecekleri derslerin belirtilmediği, fiilen gerçekleştirilen saate göre ek ders ücreti onayının alınmadığı,
	Okul kantininin ihaleye çıkılmadan aynı işletmeci tarafından uzun yıllardır işletildiği bu hususun meri mevzuata uygun olmadığı,
	Öğretmenlerin çalışma izin onaylarında belirtilen aylık net ödemelerden daha düşük ücret öğretmenlere ödendiği, bazı öğretmenlerin ek ders ücretleri esas ücretlerine dâhil edilmediği, (MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 53,54,55)
	Ücretsiz öğrencilerle ilgili işlemlerin mevzuat çerçevesinde tutulmadığı (MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 57,58,59)
	Sosyal güvenlik ve vergi işlemleri eğitim ücreti tahsilinin bir kısmının kurum adına bankada açılan ve Valiliğe bildirilen banka hesap numarasına yatırılarak tahsil edilmediği,
Ek ders ile ilgili ödeme, SGK ve vergi ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmediği, (MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği Md.31,42, 43,44; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu)	

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı Verileri (2014-2015).

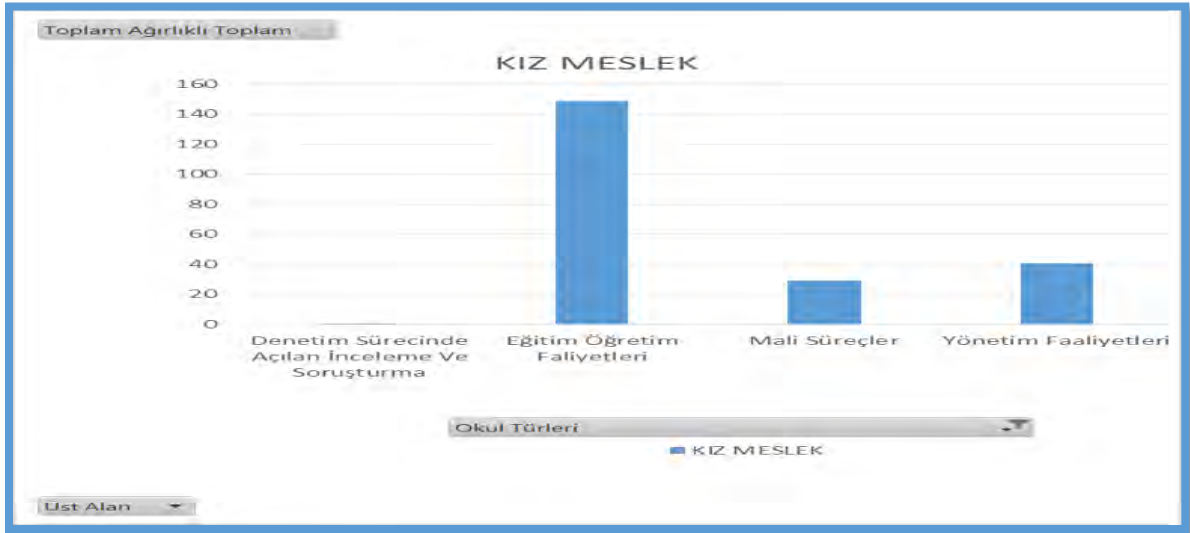
4.1.3. KIZ MESLEK LİSELERİ

Tablo 9: 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında İlçeler Bazında Denetimi Gerçekleştirilen Kız Meslek Liselerine Ait Veriler.

Okul Türleri	TOPLAM	Akyurt	Altındağ	Ayaz	Bala	Beypazarı	Çamlıdere	Çankaya	Çubuk	Elmadag	Etmesgut	Evren	Göbbaşı	Güdü	Haymana	Kalecik	Kazan	Keçören	Kızılcahamam	Mamak	Nallıhan	Polatlı	Pursaklar	Sincan	Şerefikoçhisar	Yenimahalle
Kız Meslek Liseleri	16	1	2	-	-	1	-	1	1	1	1	-	2	-	1	-	-	3	-	1	-	-	-	1	-	-

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

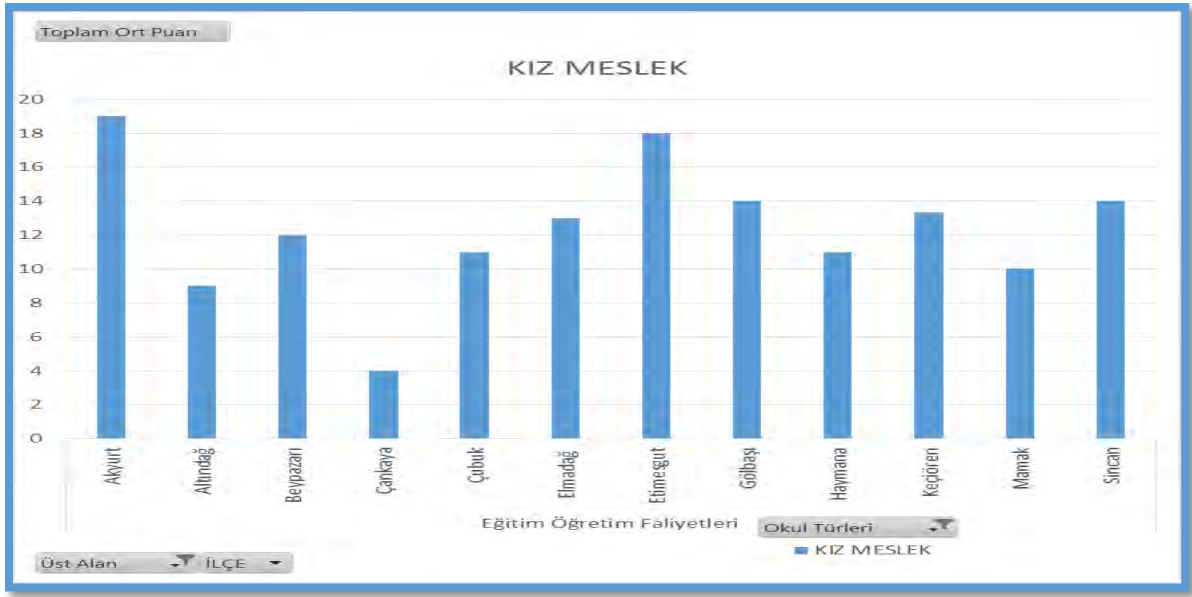
Aşağıda yer alan Grafik 13 verileri incelendiğinde Ankara Merkez ve İlçelerindeki Kız Meslek Liselerinde tespit edilen sorunların Eğitim Öğretim Faaliyetleri Süreçlerinde Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçlere göre daha fazla yoğunlaştığı, Ayrıca Eğitim Öğretim, Yönetim ve Mali süreçlerde tespit edilen sorunların çok az bir kısmının inceleme/soruşturmaya konu olacak nitelikte olduğu görülmektedir.

Grafik 13: Kız Meslek Liselerinin 'Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçleri' ile ilgili tespit edilen sorunların yoğunluğunun karşılaştırılması. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

4.1.3.1.Eğitim Öğretim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar

Aşağıda yer alan Grafik 14 verileri incelendiğinde Kız Meslek Liselerinin Eğitim Öğretim Faaliyetlerine ilişkin sorunların Akyurt, Etimesgut, Sincan ve Göbbaşı ilçelerinde daha yoğun olarak tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Grafik 14: Kız Meslek Liselerinin Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Sorunların İlçeler Bazında Yoğunluğunu Gösterir Veriler. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

2014-2015 Eğitim Öğretim yılında Kız Meslek Liselerinde maarif müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda, bu kurumlardaki Eğitim Öğretim Faaliyetlerine ilişkin öne çıkan sorunlar Eğitim Öğretim Faaliyetleri Alt Süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 10’da belirtilmiştir.

Tablo 10: Kız Meslek Liselerinde Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Eğitim Öğretim Faaliyetleri Alt Süreçleri	Tespit Edilen Sorunlar
Fiziki Koşullar	Bazı okullarda Arşivin amacına uygun olarak düzenlenmediği, Kurum binalarının tertip, düzen ve temizliğinin yetersiz olduğu, Yangın ile ilgili önlemlerin yeterliliğinin rapora bağlanmadığı,
Hazırlık Süreci	Derslerin ortaöğretim programında belirtilen amaçlar/hedefler ve açıklamaların okunarak, plânlamanın bu doğrultuda yapılmadığı, Sınıf şube öğretmenler kurulu toplantı tutanaklarında kararların tutanaklardan çıkarılarak imza altına alınmadığı, Alınan kararların oy çokluğu ile alınıp alınmadığının belli olmadığı, Belirlenen toplantı gündem maddelerinin MEB Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin Sınıf ve Şube Öğretmenler Kurulu çalışmalarını düzenleyen 110. maddesinde yer alan birçok konunun yer almadığı, Toplantılarda öğrenci başarısını artırmak amacıyla öğrenciyi tanıma, öğrenme stilleri vb. tespit etmeye yönelik herhangi bir çalışmanın olmadığı, Toplantılarda, Kaynaştırma öğrencilerinin başarısının artırılması ve sunulan eğitim hizmetlerinden daha etkin yararlanmalarının sağlanması amacıyla alınacak tedbirler ve yapılması gereken iş ve işlemlerin görüşülmediği,

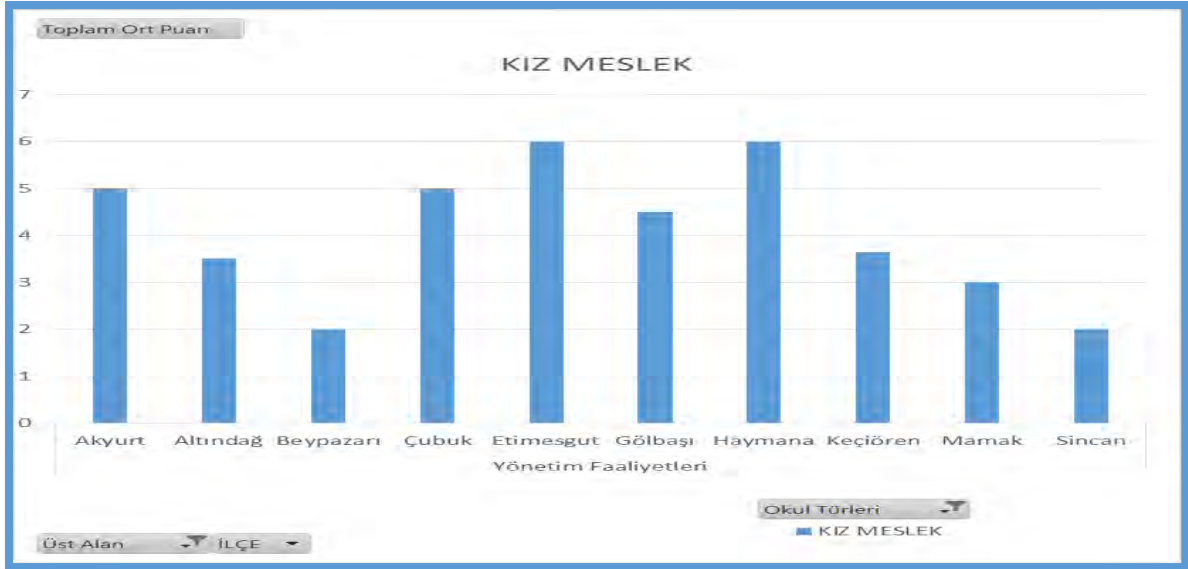
Zümre başkanları kurul toplantılarında alınan kararların tutanaklardan çıkarılarak imza altına alınmadığı toplantı gündemlerinde; MEB orta öğretim kurumları yönetmeliğinin 112. maddesinde yer alan kurulda görüşülmesi önerilen konulara yeterince yer verilmediği,

Uygulama Süreci	Zümre öğretmenler kurulu toplantılarında derslerin işlenişinde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle bunların uygulama şeklini belirlemek yerine tüm yöntem ve tekniklerin adlarının tutanağa yazılması yoluna gidildiği,
Geliştirme Süreci	Ders dışı eğitim çalışmalarının tür ve sayı bakımından yetersiz olduğu, Toplam kalite ile ilgili çalışmaların yeterli olmadığı
Öğrenci	Disiplin olaylarının sayıca fazla ve niteliğinin ağır olduğu dikkate alınarak rehberlik faaliyetlerinin artırılması gerektiği, Sınıf seviyeleri arttıkça ve sınıflardaki öğrenci sayısı azaldıkça devamsızlık eğiliminin arttığı,
Öğretim Materyallerinin Yeterliliği	Bazı okullarda dağıtılmamış ders kitabı fazlalığı olduğu, Fatih Projesi kapsamında sınıflara akıllı tahtaların kurulduğu fakat internet bağlantısının bulunmadığı;
Ölçme Değerlendirme Süreci	Bazı derslerde sınavların şube ve sınıflar bazında sınav analizlerinin yapılmadığı; Kaynaştırma kapsamında yer alan öğrenciler için BEP ve BÖP hazırlama sürecinin tamamlanmadığı
Rehberlik Süreci	Öğrencinin mezun olacağı dönemde, okuldaki tüm eğitim ve öğretim sürecindeki gelişimini, yönlendirilmesi açısından önemli özelliklerini ve bu konudaki önerileri içeren değerlendirme raporunun hazırlanmadığı, Okula bir alt öğrenim kademesinden veya nakil yoluyla gelen öğrencilerin gelişim dosyalarının istenmediği bu nedenle incelenip değerlendirilemediği, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri kapsamında ihtiyaç duyulan konuların belirlenerek araştırma yapılmadığı,
Sosyal Faaliyetler	Kulüp çalışmalarının yeterli düzeyde gerçekleştirilmediği, Sosyal ve Kültürel etkinliklerin yeterli nitelik ve nicelikte gerçekleştirilemediği, Toplum hizmeti çalışmalarının yapılmadığı;
Okul-Çevre İlişkileri	Öğrenci Sağlığı ve Okul Güvenliği ile İş Güvenliği ve Sağlığı Çalışmalarının yeterli düzeyde yapılmadığı, Sosyal ve Kültürel Etkinliklere veli katılımının istenilen düzeyde sağlanamadığı,

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

4.1.3.2.Yönetim Faaliyetleri ile İlgili Sorunlar

Aşağıdaki Grafik 15 verileri irdelendiğinde Kız Meslek Liselerindeki (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları) Yönetim Faaliyetlerine ilişkin sorunların Etimesgut, Haymana, Akyurt, Çubuk ve Gölbaşı ilçelerinde daha yoğun olduğu görülmektedir.

Grafik 15: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri Gerçekleştirilen Kız Meslek Liseleri “Yönetim Süreçlerinde” Tespit Edilen Sorunların ağırlıklı olarak İlçelere Göre Dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı Verileri (2014-2015)

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Kız Meslek Liselerinde (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları) Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda bu kurumlardaki Yönetim Faaliyetlerine ilişkin öne çıkan sorunlar Yönetim faaliyetleri alt Süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 11’de belirtilmiştir.

Tablo 11: Kız Meslek Liselerinde (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları) Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Yönetim Faaliyetleri Sürecine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Yönetim Faaliyetleri Alt Süreci	Tespit Edilen Sorunlar
Araştırma ve Planlama Süreci	Bazı Kurumlarda Stratejik Plan Hazırlanmasına Yönelik Çalışmaların Planlı Yürütülmediği, Nöbet Görevlerinin Öğretmenlerin Dersinin Az Olduğu Günlere Göre Planlanmadığı, Seçmeli Dersler 10. 11. 12. Sınıflarda Öğrenci-Veli Dilekçeleri Alınmadan Öğretmenlerin, Yöneticilerin Görüşü Ve Okulda Bulunan Seçmeli Dersleri Okutacak Öğretmen Kadrosuna Göre Belirlendiği,
Komisyon, Birlik ve Ekiplerin Çalışmaları	Kurum Tanıtım Ve Mezunları İzleme Komisyonunun Oluşturulmadığı Öğretmenler Kurulu Gündeminin Güncel Oluşturulmadığı, Değişen Mevzuatın Takip Edilmediği, Öğretmenler Kurulu Toplantı Anında Yazılan Tutanakların Dosyada Muhafaza Edilmediği,

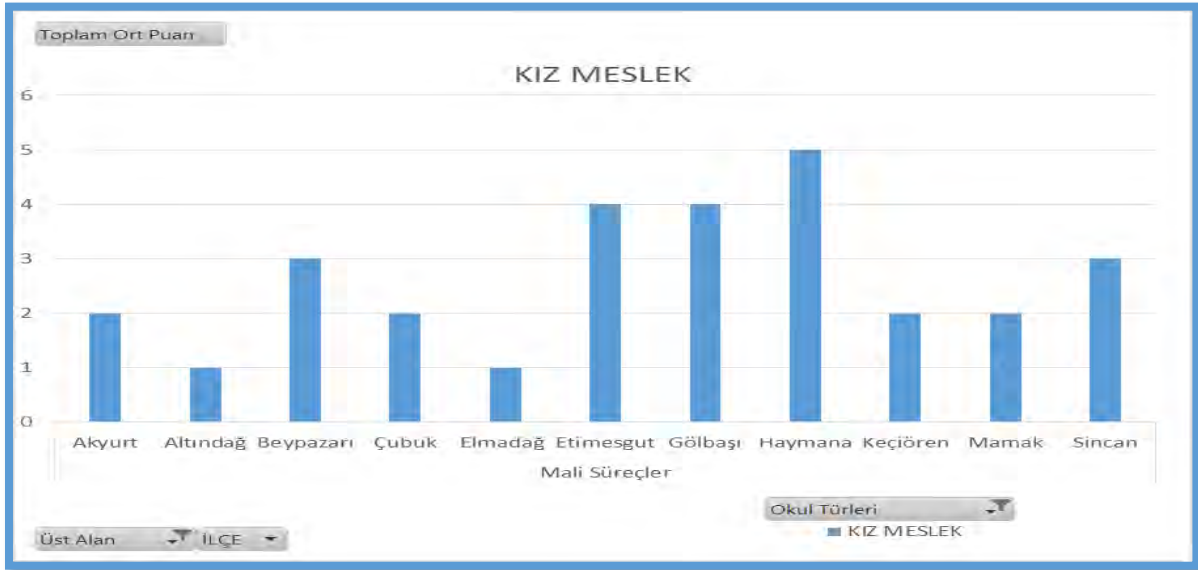
Sosyal Etkinlikler Kurulunun Çalışmalarının Yeterli Olmadığı,

Öğrenci İşleri	Öğrenci Devamsızlık İş Ve İşlemlerinde Eksiklikler Bulunduğu,
İnsan Kaynakları İş ve İşlemleri	Kantin ve Yemekhane Denetimlerinin Yeterince Yapılmadığı,
Rehberlik, Denetim, İzleme ve Değerlendirme Süreci	Okul Müdürü Tarafından Mevzuat Gereği Yapılması Gereken Ders Denetimlerinin Yeterli Düzeyde Ve Sayıda Yapılmadığı,
	Öğrenci Servis Araçları Denetiminin Yeterli Düzeyde Yapılmadığı
	Mesleki çalışmalar ile ilgili bir program bulunmadığı;
	Öğrenci Servis Araçları Denetiminin Yeterli Düzeyde Yapılmadığı

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

4.1.3.3.Mali Süreçler İle İlgili Sorunlar

Aşağıda yer alan Grafik 16 verileri irdelendiğinde Kız Meslek Liselerindeki (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları) Mali Süreçlere ilişkin sorunların Haymana, Gölbaşı, Etimesgut, Beypazarı ve Çubuk İlçelerinde daha yoğun olduğu görülmektedir.

Grafik 16: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Kız Meslek Liselerinde “Mali Süreçlerde” Tespit Edilen Sorunların Ağırlıklı Olarak İlçelere Göre Dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı Verileri (2014-2015)

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Kız Meslek Liselerinde (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları) Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda bu kurumlardaki *Mali Süreçlere ilişkin öne çıkan sorunlar alt Süreçlerine göre* aşağıda yer alan Tablo 14’da belirtilmiştir.

Tablo 12: Kız Meslek Liselerinde (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları) Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Mali Alt Sürecine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Mali Alt Süreçler	Tespit Edilen Sorunlar
Döner Sermaye İş Ve İşlemleri	Bazı kurumlarda son yıllarda döner sermaye faaliyetinin bulunmadığı, Döner sermaye işletmesine alınan bazı siparişlerle ilgili sözleşme imzalanmadığı, Doğrudan temin usulü ile yapılan bazı mal ve hizmet alımlarında en az üç değişik işletmeden teklif alınmadığı, Ek ders işlemleri değerlendirilirken geçmiş yıllara ait ek ders tahakkuk ve ek ders bordrosu ile banka listesinin yıllar itibariyle ve ay ay dosyalanmasında eksikler olduğu, İşletme defterinin ve gelir gider makbuzlarının onaylı olmadığı Okul aile birliğine ait alımlar gerçekleştirilmeden önce karar defterinde bu alımlara yönelik karar alınmadığı, Öğretmen ve yöneticilere ödenen ek ders ücretinin doğruluğunu belirlemek amacıyla kullanılan öğretmen ve yöneticilere ait ders programlarının en son değişiklikleri de kapsayacak şekilde dosyalanmadığı,
Mali Kaynaklar Ve Kullanımı	
Taşınır Mal İşlemleri	Taşınır işlemlerinde; zimmet fişlerinin ilgililer adına düzenlenmesi, dayanıklı taşınırlara sicil numaralarının verilip ait olduğu bölümlere listelerin asılması hususunda eksiklik olduğu;

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

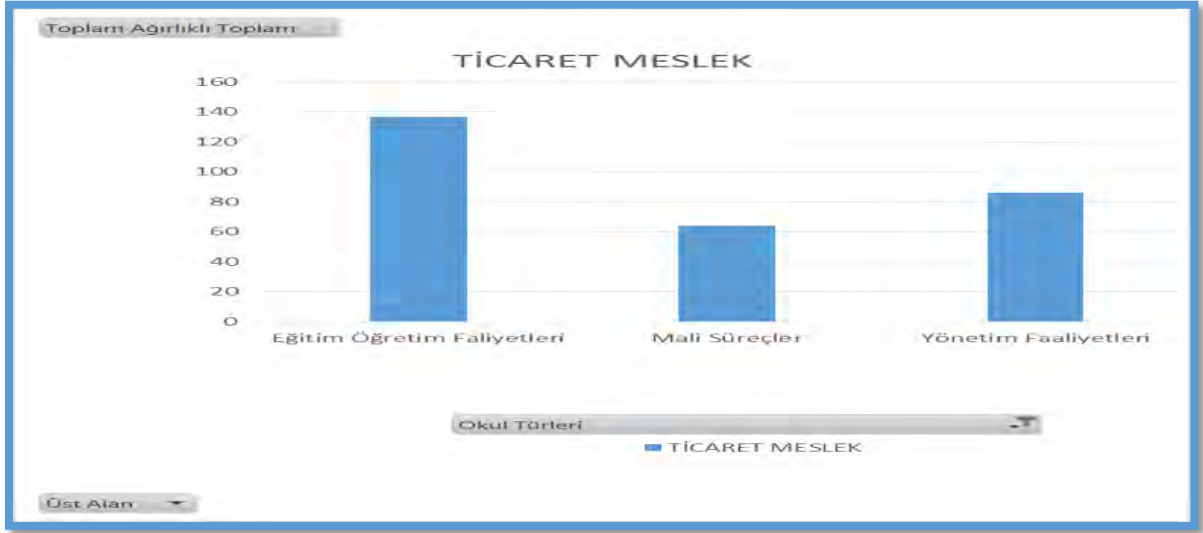
4.1.4. TİCARET MESLEK LİSELERİ

Tablo 13: 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında İlçeler Bazında Denetimi Gerçekleştirilen Kız Meslek Liselerine Ait Veriler.

Okul Türleri	TOPLAM	Akyurt	Altındağ	Ayaş	Bala	Beypazarı	Çamlıdere	Çankaya	Çubuk	Elmadag	Etimesgut	Evren	Gölbaşı	Güdütl	Haymana	Kalecik	Kazan	Keçiören	Kızılcahamam	Mamak	Nallıhan	Polath	Pursaklar	Sincan	Şerefikoçhisar	Yenimahalle
Ticaret Meslek Liseleri	21	-	2	1	-	1	-	4	-	-	2	1	2	-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	2	-	2

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

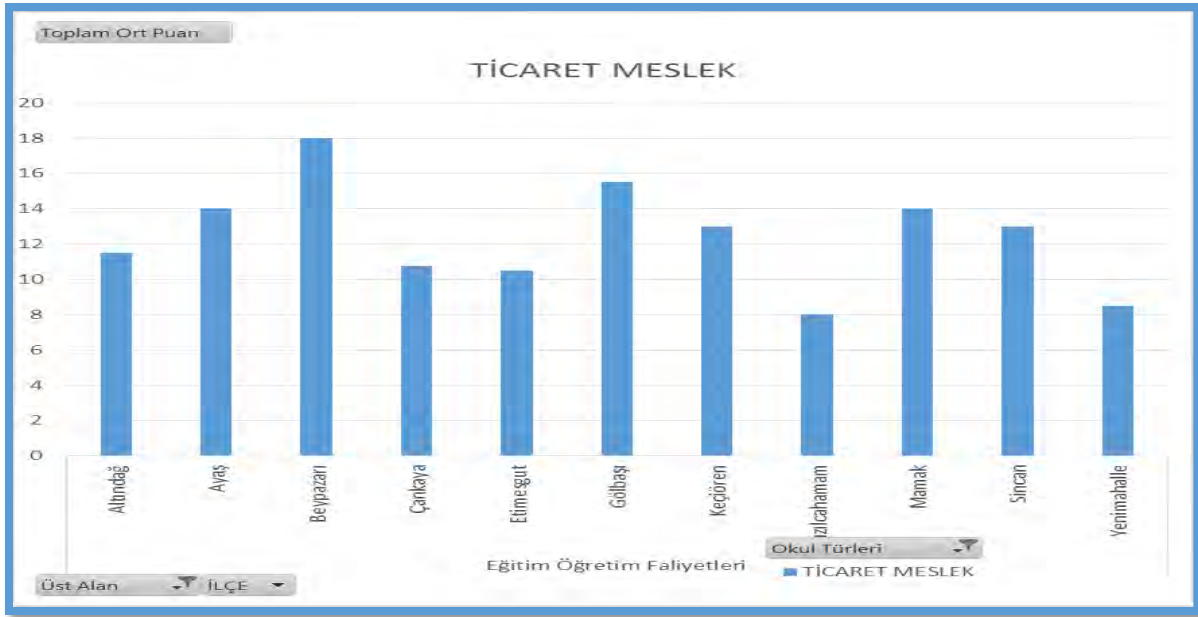
Aşağıda yer alan Grafik 17 verileri incelendiğinde Ankara Merkez ve İlçelerindeki Ticaret Meslek Liselerinde tespit edilen sorunların Eğitim Öğretim Faaliyetleri Süreçlerinde Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçlere göre daha fazla yoğunlaştığı görülmektedir.

Grafik 17: Ticaret Meslek Liselerinin 'Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçleri' ile ilgili tespit edilen sorunların yoğunluğunun karşılaştırılması. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

4.1.4.1. Eğitim Öğretim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar

Aşağıda yer alan Grafik 18 verileri incelendiğinde Ticaret Meslek Liselerindeki Eğitim Öğretim Faaliyetlerine ilişkin sorunların Beypazarı, Gölbaşı, Mamak, Sincan ve Keçiören ilçelerinde daha yoğun olarak tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Grafik 18: Ticaret Meslek Liselerinde Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Sorunların İlçeler Bazında Yoğunluğunu Gösterir Veriler. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

Tablo 14: Ticaret Meslek Liselerinde Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

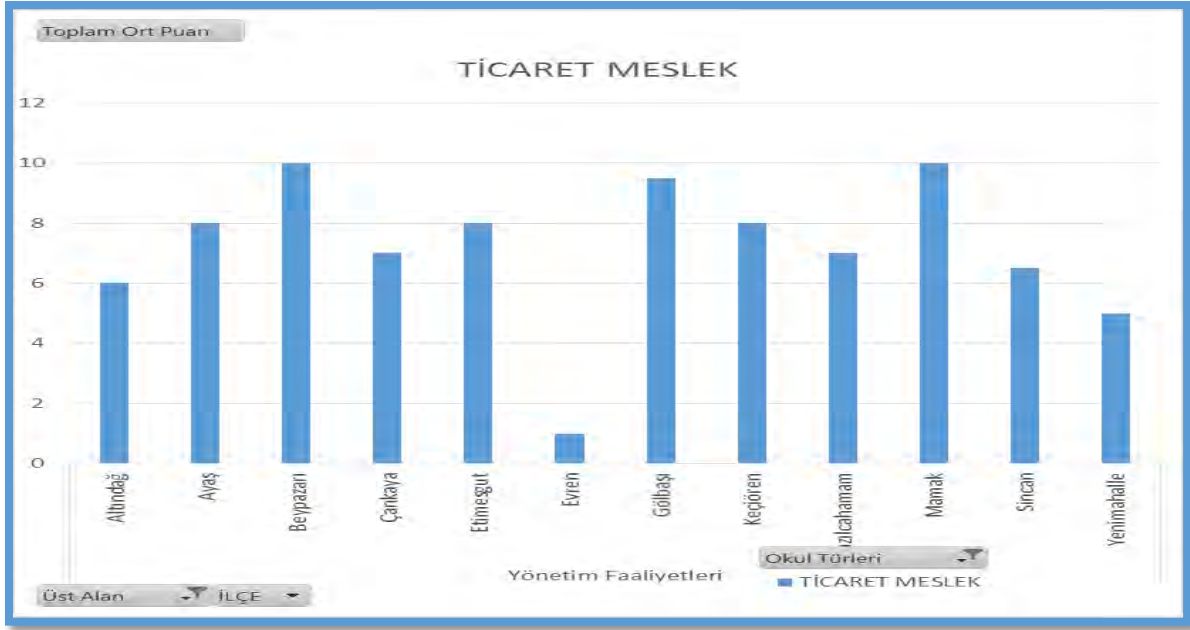
Eğitim Öğretim Faaliyetleri Alt Süreçleri	Tespit Edilen Sorunlar
Fiziki Koşullar	Güvenlik tedbirleri bağlamında; okul binasının depreme dayanıklılığı ile yangın önleme ve söndürme tedbirlerine ve elektrik tesisatının periyodik kontrollerine ilişkin olarak ilgili makamlar nezdinde girişimde bulunulmadığı ya da başlatılan girişimlerin sonuçlandırılmadığı, Katlarda ve birimlerdeki adlandırma ve yönlendirme tabelalarının standardına uygun olmadığı, Okulların muhtelif bölümlerinde bulunan ve kullanılabilir durumda olmayan araç-gereç, eşya ve malzemeler için gerekli iş ve işlemlerin yapılmadığı,
Hazırlık Süreci	Bazı derslerde Zümre Toplantılarının birkaç ders birleştirilerek yapıldığı, Ünitelendirilmiş Yıllık Planların internet ortamından alındığı şekliyle kullanıldığı, planların hazırlanmasında okulun kaynak ve araç-gereç yönünden sahip olduğu imkânların göz önünde bulundurulmadığı, Zümre toplantı tutanaklarının çoğunluğunun bir önceki yılın tutanaklarıyla aynı olduğu ve yürürlükten kaldırılan mevzuata atıflar yapıldığı,
Öğretim Materyallerinin Yeterliliği	Okulda Bazı Ders Kitaplarının Zamanında Temin Edilemediği, (Örneğin bazı okullarda Yabancı Dil (İngilizce) Kitabı İhtiyacı bulunduğu) Okulların bilgisayar, çalışma masası, yazıcı, tarayıcı, çalışma koltuğu, kamera, donatım malzemesi gibi çeşitli araç ve gereç ihtiyaçları bulunduğu,

	Bazı okullarda Fen Laboratuvarının bulunmadığı, Çince eğitimi verilen okullarda Çince derslerinde kullanılması tavsiye edilen dokümanların öğrenme-öğretme açısından yeterli içerikte ve sınıf düzeylerine uygun olmadığı, Ders performans notlarının verilmesinde gerekli dikkat ve özenin gösterilmediği, Öğrencilere en az bir dersten proje çalışması hazırlanmasında ve değerlendirilmesinde, sürecin öğretmen ve yöneticilerce takibinin yapılmasında eksiklikler olduğu,
Uygulama	
Öğretmen	Bazı okullarda norm kadro sayısının ilgili yönetmeliğinde belirlenen norm kadro kriterleri çerçevesinde değişiklik gösterdiği, bağlantılı olarak okuldaki fiili ders yükü ile öğretmen normunun uyumlu olmadığı, Bazı okullarda öğretmen fazlalığı bazılarında ise öğretmen ihtiyacının olduğu
Ölçme Değerlendirme Süreci	Öğrenci başarısının ölçme ve değerlendirilmesinde gerekli dikkat ve özenin gösterilmediği, sınav analizlerinin istenilen düzeyde yapılmadığı, Proje çalışmalarına ilişkin değerlendirme sonuçlarının e-okul sistemine işlenmesinde gerekli özenin gösterilmediği, Yapılan ölçme değerlendirme sonuçlarını gösteren not çizelgelerinde imza eksiklerinin olduğu
Rehberlik Süreci	Birden fazla rehberlik öğretmeni bulunan kurumlarda rehberlik öğretmenleri arasından birisinin koordinatör olarak görevlendirilmediği, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Okul Yürütme Komisyonunun mevzuatında belirtildiği şekilde oluşturulmadığı,
Sosyal Faaliyetler	Öğrenci kulüplerinin belirlenmesi ve Sosyal Etkinlikler Kurulunun oluşumunun mevzuatında belirtildiği şekilde yapılmadığı, Resmi tören, anma ve kutlamalar ile ilgili iş ve işlemlerin mevzuatında belirtildiği şekliyle yapılmadığı, Sosyal etkinlikler kapsamında yapılması gereken Toplum Hizmeti çalışmalarının yönetmeliğinde belirtildiği şekilde ve istenilen düzeyde olmadığı,
Geliştirme Süreci	Toplam Kalite Yönetimi uygulamaları kapsamında yapılan çalışmaların yönergesinde belirtildiği şekliyle gerçekleştirilmediği;
Araştırma Ve Planlama	Haftalık ders programlarının hazırlanmasında pedagojik esasların dikkate alınmasına yeterli özenin gösterilmediği;
Başarı Ve Eğitim Öğretim Çıktıları	“Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarında Tanıtım, Mezunları İzleme, İstihdam, Mesleki Rehberlik Ve Danışma Hizmetleri Yönergesi” gereğince okulda oluşturulan ilgili komisyonun mezunların izlenmesi ve işe yerleşme durumlarının takip edilmesinde gerekli özeni göstermediği, Ulusal Ve Uluslararası proje/yarışmalara katılımının olmadığı;
Okul-Çevre İlişkileri	Bazı kurumlarda Sivil Savunma Tedbir Planının olmadığı;

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

4.1.4.2.Yönetim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar

Aşağıdaki yer alan Grafik 19 verileri irdelendiğinde Ticaret Meslek Liselerindeki Yönetim Faaliyetlerine ilişkin sorunların Beypazarı, Mamak ve Gölbaşı İlçelerindeki kurumlarda daha yoğun olduğu görülmektedir.

Grafik 19: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Ticaret Meslek Liselerinin “Yönetim Süreçlerinde” Tespit Edilen Sorunların Ağırlıklı Olarak İlçelere Göre Dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Ticaret Meslek Liselerinde (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları) Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda bu kurumlardaki Yönetim Faaliyetlerine ilişkin öne çıkan sorunlar Yönetim faaliyetleri alt Süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 15’de belirtilmiştir.

Tablo 15: Ticaret Meslek Liselerinde gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda Yönetim Faaliyetleri Sürecine ilişkin öne çıkan sorunlar.

Yönetim Faaliyetleri Alt Süreci	Tespit Edilen Sorunlar
Araştırma ve Planlama Süreci	Okulda okutulacak ders kitaplarının MEBBİS Üzerinden Seçim Takviminin Seçmeli Derslerin Seçim Takviminden Daha Önce Olmasından Dolayı Seçmeli Derslerin Kitapları Sisteme Girilemediğinden Dolayı Seçmeli Derslerle İlgili Kitap Temininde Sorunlar Yaşandığı
	Öğretmenlerin Bir Kısımına Dersinin En Az Olduğu Günde Nöbet Görevinin Verilmediği;
	Personel Arasında Yapılan İşbölümünün İlgililere Yazılı Olarak Bildiriminin Yapılmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 78/4/a)
	Bazı Kurumlarda Stratejik Plan Hazırlanmasına Yönelik Çalışmaların Planlı Yürütülmediği,

	Haftalık Ders Programlarının Hazırlanmasında Pedagojik Esasların Dikkate Alınmasında Yeterli Özenin Gösterilmediği, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.12)
Komisyon, Birlik ve Ekiplerin Çalışmaları	Öğretmenler Kurulu Toplantılarında, Karara Bağlanması Gereken Bazı Hususların Usulünce Karara Bağlanmadığı Ve Ayrıca Bazı Kurul Tutanaklarının Yazımında; İmla Kurallarına, Noktalama İşaretlerine; Açık, Anlaşılır Ve Düzgün Bir Dil Kullanımına Gerekli Özenin Gösterilmediği (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.109) Okul Öğrenci Onur ve Disiplin Kurulu İşlerinin Mevzuatına Uygun Yürütülmediği, Onur Genel Kurulunun Her Dönem En Az İki Defa Toplanma Görevini, Onur Kurulunun Da Her Ay En Az Bir Defa Toplanma Görevini Yerine Getirmediği (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 185-198) Kantin ve/veya Yemekhane Hizmetlerinin Denetiminin Yapılmadığı, (MEB Okul-Aile Birliği Yönetmeliği Md. 26) Okul Aile Birliği Yönetim Kurulu Tarafından Birliğin Hazırlanan Tahmini Bütçesinin Ve Genel Kurulda Görüşülen Bütçenin Okulun İnternet Sayfasında Duyurulmadığı, (MEB Okul-Aile Birliği Yönetmeliği Md. 5,6,7,8,9,10,11,12,13,14) Öğrenci Meclisi Çalışmalarının Yetersiz Olduğu, Sosyal Etkinlikler Kurulu Çalışmalarının Eksik Yapıldığı,
Öğrenci İşleri	Okulun 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Tam Gün Tam Yıl Eğitimi Uygulaması Kapsamında Etkinlik Planı Hazırlayarak İl Milli Eğitim Müdürlüğüne göndermediği Alan ve/veya Atölye Şefi Görevlendirilmesinin Yapılmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 84-85) Yönetici ve Öğretmenlere, Mesleki Açık Öğretim Lisesi Öğrencilerinin Okulda Gördükleri Yüz Yüze Eğitim Uygulamaları Kapsamında Örgün Mesleki Eğitim Gören Öğrencilerin Koordinatörlük Görevi Dışında Ayrıca Koordinatörlük Görevi Verilerek Mevzuata Uyulmasında Gereken Özenin Gösterilmediği; Devamsızlık Yapan Bazı Öğrencilere Ait Devamsızlık Bilgilerin E-Okul Sistemine Zamanında İşlenmediği Devamsızlık Yapan Öğrencilerin Durumlarının Yazılı Olarak Velilere Bildiriminin Zamanında Ve Tebligatla İlgili Mevzuat Hükümleri Doğrultusunda Yapılmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.35, 36)
İnsan Kaynakları İş ve İşlemleri	Kantinde Çalışan Personelin Hijyen Eğitimi Belgesinin Bulunmadığı; Müdür Yardımcılarına Aylık Karşılığı Ders Görevi Karşılığında Yeter Sayıda Ders Görevi Verilmediği; Okul Müdürü ve ilgili müdür yardımcısının aylık karşılığı ders görevi Yükümlülüklerini Öncelikle Alanlarında Bulunan Derslerle Yerine Getirmedikleri;
Rehberlik, Denetim, İzleme ve Değerlendirme Süreci	Okuldaki Kurul, Komisyon Ve Ekiplerin Çalışmaları İle Ders Öğretmenleri, Sınıf Öğretmenleri Ve Sosyal Etkinlikler Kulüp Danışman Öğretmenlerinin Yaptıkları Çalışmaların Süreç Ve Sonuçlarının Okul Yönetimince Takibinin Yapılmasında Gerekli Dikkat Ve Özenin Gösterilmediği;

Kantin Denetim Komisyonunun 2007/33 Sayılı Genelgede Belirtilen Hususlara Uyulmayarak Eksik Oluşturulduğu;

Okul Müdürü Tarafından Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin Derslerinin İzlenmediği;

Öğrenci Servis Araçları Denetiminin Yeterli Düzeyde Yapılmadığı,

Okul müdürünün Öğretmenlerin Derslerini İzlemediği ve Gerekli Rehberliği Yapmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 78/4/d)

İletişim ve Eşgüdüm Süreci Okul İnternet Sitesinin Güncel Olmadığı,

Pansiyon İşleri

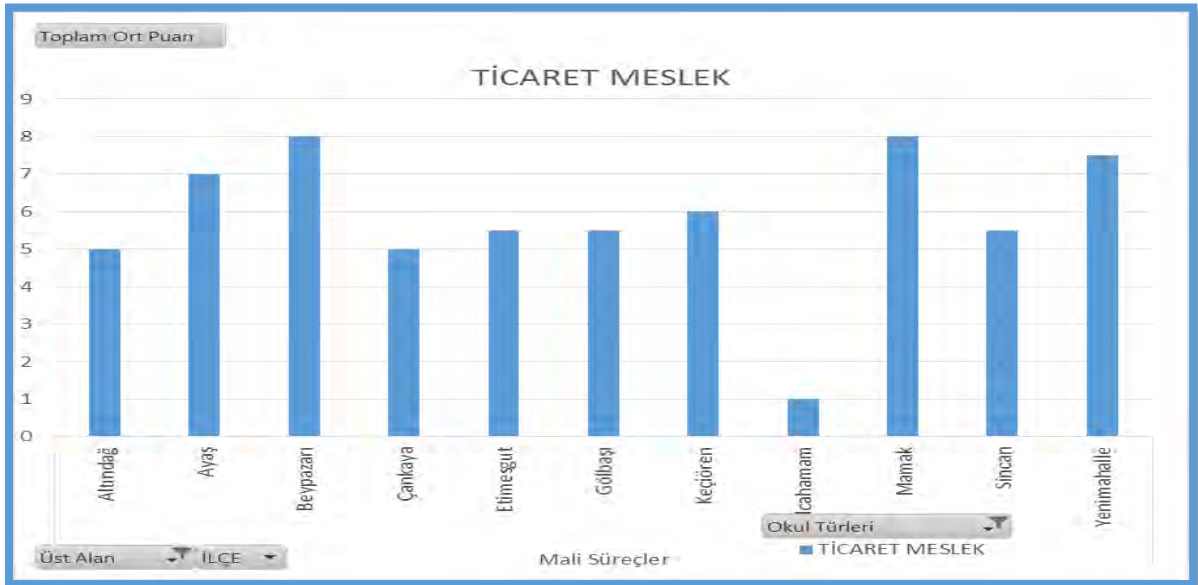
Öğrencilerin Özel Yetenek Ve İstekleri Doğrultusunda Ders Ve Etüt Dışı Zamanlarını Değerlendirmelerine Yönelik Planlama Çalışmalarının Yapılmadığı,

Okulun Pansiyonunda Öğrenci Taksit Defteri, Revir Defteri Ve Eczane Defterinin Tutulmadığı,

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

4.1.4.3.Mali Süreçler İle İlgili Sorunlar

Aşağıda yer alan Grafik 20 verileri irdelendiğinde Ticaret Meslek Liselerindeki Mali Süreçlere ilişkin sorunların Beypazarı, Beypazarı Mamak, Yeni mahalle ve Ayaş ilçelerinde daha yoğun olduğu görülmektedir.

Grafik 20: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri Gerçekleştirilen Ticaret Meslek Liselerinin "Mali Süreçler" Denetim Alanında Tespit Edilen Sorunların İlçelere Göre Dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Ticaret Meslek Liselerinde (Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Okulları) Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda bu kurumlardaki *Mali süreçlere* ilişkin öne çıkan sorunlar denetim alt süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 16’da belirtilmiştir.

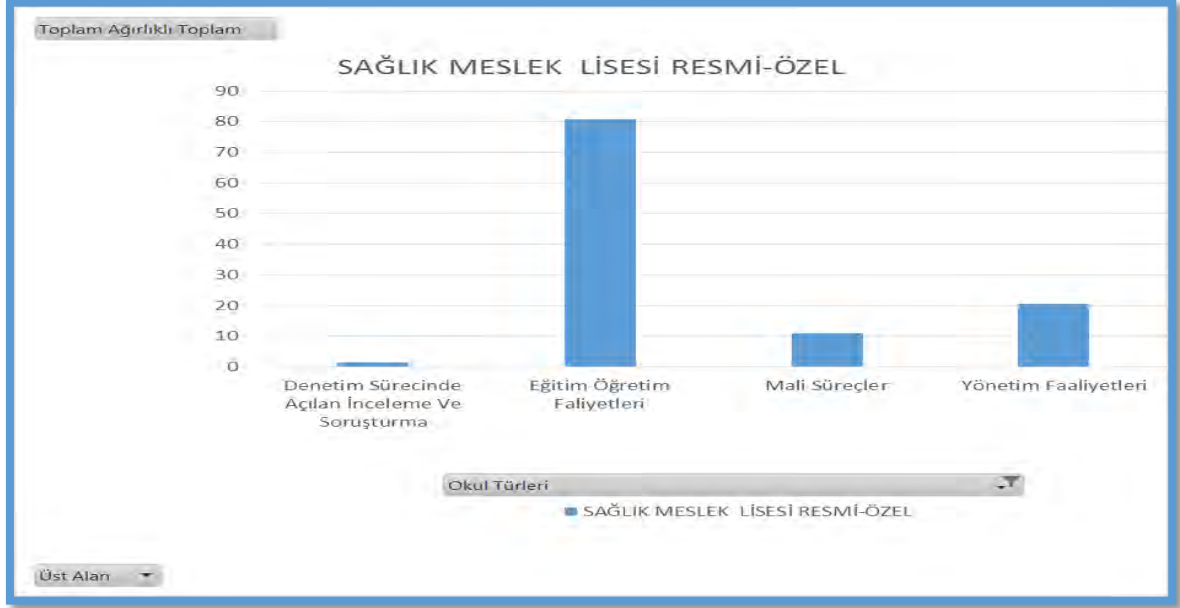
Tablo 16: Ticaret Meslek Liselerinde Gerçekleştirilen Rehberlik Ve Denetimler Sonucunda Mali Süreçlere İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Mali Alt Süreçler	Tespit Edilen Sorunlar
Döner Sermaye İş ve İşlemleri	Kurumda Teknik Müdür Yardımcısının Döner Sermaye İle İlgili Eğitim Seminerine Katılmadığı;
	Okulda Bulunan Ecza Dolabının Müşteriler Ve Personelin Tıbbî-Farmakolojik İhtiyaçları İle İlk Yardım İçin Gerekli İlaç Ve Malzeme İle Zenginleştirilmediği;
	Okulun Döner Sermaye İşletmesinde Tutulan Banka Hesabındaki Giriş ve Çıktıların Günlük Muhasebeleştirilmediği; Yenilenen Mevzuatın Takip Edilmediği;
Mali Kaynaklar ve Kullanımı	4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 22/D Maddesinde Yer Alan Doğrudan Temin Yöntemi İle İlgili Olarak Yapılan Alımlara İlişkin Bilgilerin Kamu İhale Kurumunun İnternet Sayfasına Girilmediği;
	4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 22/D Maddesine Göre Yapılan Alımlarda Sözleşme Yapılmadığı, Özellikli Mal Alımlarında Şartname Düzenlenmediği ve İlgili Bölümlerin İhtiyaçlarını Belirten Bir Yazının Düzenlemediği;
	Okul Aile Birliği Yönetim Kurulu Tarafından Özellikli Mal Alışlarında Görevlendirilecek Kişi Veya Kişiler Tarafından Piyasada Fiyat Araştırılması Yapılarak İhtiyaçların Temin Edilmediği;
	Okul Aile Birliği Yönetim Kurulunun, Okula Yapmış Olduğu İhtiyaç Ve Harcamalarda Okul Yönetiminden Yazılı Talep Almadığı;
	Okul Aile Birliğince, Yönetim Kurulunun Kararıyla Yapılan Harcamalara İlişkin Bilgilerin Her Ayın Sonunda Okul Müdürlüğüne Yazılı Olarak Bildirilmediği;
Taşınır Mal İşlemleri	Dayanıklı Taşınırlara Sicil Numaralarının Verilmediği; Taşınır İşlemlerinde, Özelliklerine Göre Tutulması Gereken Defterlerin Eksik Tutulduğu;
	Okulda Kullanılmayan Bilgisayar Masası, Koltuklar ve Diğer Taşınırların Taşınır Kayıt Yönetim Sisteminden Düşümünün Yapılmadığı;
	Tüketim Malzemelerinin Kullanıldıkça Taşınır İstek Belgesi Karşılığında Taşınır Kayıt Yönetim Sisteminden Düşümünün Yapılmadığı;

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

4.1.5. SAĞLIK MESLEK LİSELERİ (Resmi-Özel)

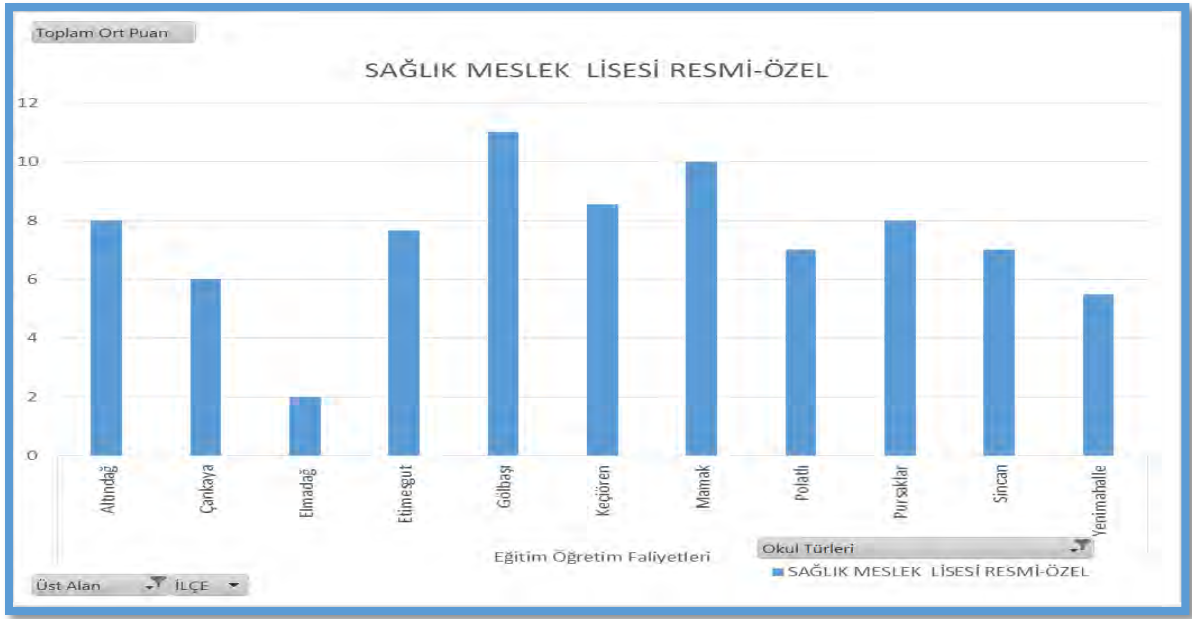
Aşağıda yer alan Grafik 21 verileri incelendiğinde Ankara Merkez ve İlçelerindeki Resmi ve Özel Sağlık Meslek Liselerinde tespit edilen sorunların Eğitim Öğretim Faaliyetleri Süreçlerinde Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçlere göre daha yoğun olduğu, ayrıca Eğitim Öğretim, Yönetim ve Mali süreçlerde tespit edilen mevzuata aykırı olduğu tespit edilen bazı hususların da inceleme/soruşturmaya konu olacak nitelikte olduğunun tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Grafik 21: Resmi ve Özel Sağlık Meslek Liselerine 'Eğitim Öğretim Faaliyetleri, Yönetim Faaliyetleri ve Mali Süreçler' İle İlgili Tespit Edilen Sorunların Yoğunluğunun Karşılaştırılması. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

4.1.5.1.Eğitim Öğretim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar

Aşağıda yer alan Grafik 22 verileri incelendiğinde Resmi-Özel Sağlık Meslek Liselerinde Eğitim Öğretim Faaliyetlerine ilişkin sorunların Gölbaşı, Mamak ve Keçiören ilçelerinde daha yoğun olarak tespit edildiği anlaşılmaktadır.

Grafik 22: Resmi ve Özel Sağlık Meslek Liselerinde Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Sorunların İlçeler Bazında Yoğunluğunu Gösterir Veriler. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

2014-2015 Eğitim Öğretim yılında Resmi ve Özel Sağlık Meslek Liselerinde maarif müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda, bu kurumlardaki *Eğitim Öğretim Faaliyetlerine* ilişkin öne çıkan sorunlar Eğitim Öğretim Faaliyetleri alt süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 17’de belirtilmiştir.

Tablo 17: Sağlık Meslek Liselerinde (Resmi ve Özel) Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Eğitim Öğretim Faaliyetlerine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Eğitim Öğretim Faaliyetleri Alt Süreçleri	Tespit Edilen Sorunlar
Fiziki Koşullar	Özel Öğretim Kurumlarında yerleşimin onaylı yerleşim planına uygun olmadığı, Kütüphanelerde bulunan kitapların öğrenci ve öğretmenlerin ihtiyacını karşılayacak yeterlilikte olmadığı, Bazı kurumlarda yangına karşı alınan önlemlerin yeterliliği hususunda ilgili kuruluşlarla işbirliğine gidilerek gerekli uygunluk raporunun alınmadığı, Bazı kurumlarda yangın çıkışlarını gösteren ışıklı yönlendirme işaretlerinin olmadığı, yangın çıkış kapılarının kilitli olduğu, Eğitim Bölgesi Zümre Başkanları Kurulu toplantı tutanaklarının okullarda bulunmadığı,
Hazırlık Süreci	İlçe Zümre Başkanları Kurulu toplantı tutanaklarının İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerince okullara ulaştırılmadığı, bu yüzden alınan kararların Okul Zümre Öğretmenler Kurulu toplantılarına yansıtılmadığı, Öğretim programında belirtilen kazanım ve davranışlar dikkate alınarak derslerin işlenişinde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle bunların uygulama şeklinin belirlenmediği,

Öğretmenler Kurulu, Sınıf/Şube Öğretmenler Kurulu, Zümre Öğretmenler Kurulu, Zümre Başkanlar Kurulu Toplantı Gündemlerinin OÖKY'nin ilgili maddeleri esas alınarak hazırlanmadığı,

Planlamalarda Ünite veya Konu/Modül ağırlıklarına göre zamanlama yapılmadığı,

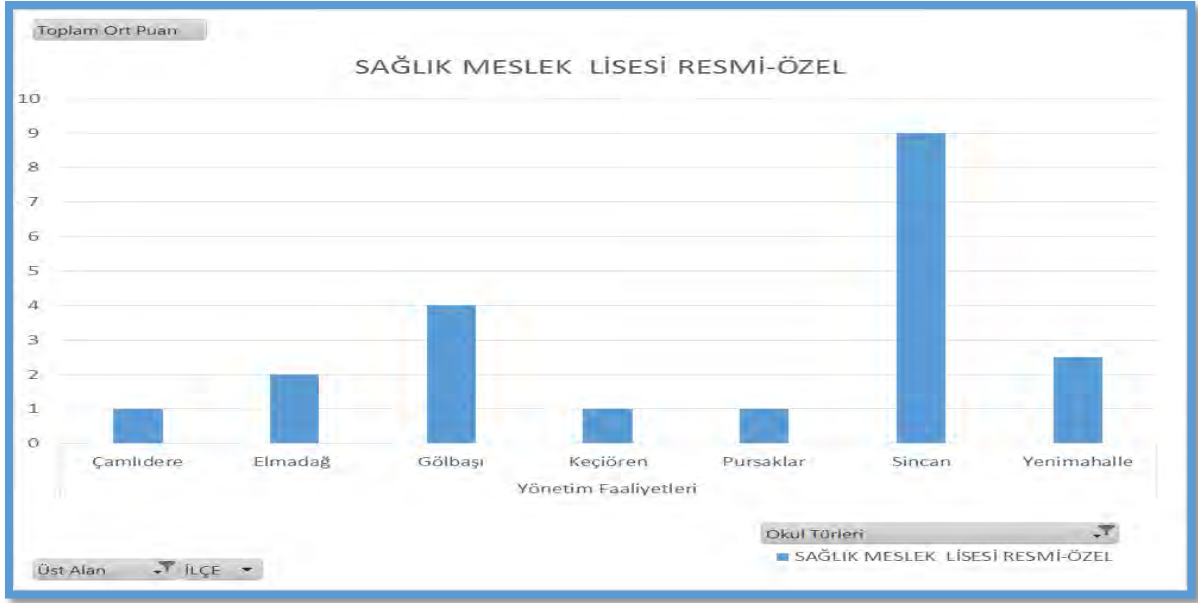
Ünitelendirilmiş Yıllık Planların internetten alındığı şekliyle kullanıldığı, Planların hazırlanmasında okulun kaynak ve araç-gereç yönünden sahip olduğu imkânların göz önünde bulundurulmadığı,

Uygulama Süreci	Bazı öğrencilere proje notu verilmediği, Zümre toplantılarında öğrenci başarılarını dersler bazında yüzde oranlarının belirtilerek uygulamaya yönelik karar alınmadığı,
Öğretmen	MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 25/4. Maddesinde, “(Değişik:R.G.-5/7/2014-29051) Özel okullarda kontenjana bakılmaksızın, ilkokullarda öğrenci sayısı 250 ve daha fazla, ortaokul ve ortaöğretim okullarında öğrenci sayısı 150 ve daha fazla olanlara rehberlik öğretmeni görevlendirilir” hükmü gereği rehberlik öğretmenin görevlendirilmediği, Bazı okullarda Norm Fazlası öğretmen bulunduğu, Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 51/2-C maddesinde belirtilen, “(Değişik:R.G.-5/7/2014-29051) ... her asıl görevli aylık ücretli alan/dal dersleri öğretmeni için dokuzuncu sınıflar hariç en fazla iki şubeye öğrenci kaydı yapılabilir.” hükmü gereği yeterli sayıda kadrolu meslek dersi öğretmeni görevlendirilmediği,
Ölçme Değerlendirme Süreci	Öğrenci başarısının ölçme ve değerlendirilmesinde gerekli dikkat ve özenin gösterilmediği, sınav analizlerinin istenilen düzeyde yapılmadığı,
Rehberlik Süreci	Ders yılı sonunda sınıf rehber öğretmenlerince hazırlanması gereken sınıfla ilgili çalışmalarını içeren raporun hazırlanmadığı, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Okul Yürütme Komisyonunun, mevzuatında belirtildiği şekilde oluşturulmadığı, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisine intikal eden disiplin konuları rehberlik öğretmenin incelemesinden sonra konu ile ilgili görüşlerini içeren raporun okul müdürlüğüne verilmediği,
Sosyal Faaliyetler	Öğrenci Kulüplerinin Belirlenmesi ve Sosyal Etkinlikler Kurulunun Oluşumunun mevzuatında belirtildiği şekilde yapılmadığı, Sosyal Etkinlikler kapsamında yapılması gereken Toplum Hizmeti çalışmalarının yönetmeliğinde belirtildiği şekilde ve istenilen düzeyde olmadığı, Sosyal Etkinlikler Öğrenci Değerlendirme Formu ile Sosyal Etkinlikler Danışman Öğretmen Değerlendirme Formunun genellikle doldurulmadığı,
Geliştirme Süreci	Toplam Kalite Yönetimi uygulamaları kapsamında yapılan çalışmaların yönergesinde belirtildiği şekliyle gerçekleştirilmediği,

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

4.1.5.2.Yönetim Faaliyetleri İle İlgili Sorunlar

Aşağıda verilen Grafik 23 verileri irdelendiğinde Sağlık Meslek Liselerindeki (Resmi-Özel) Yönetim Faaliyetlerine ilişkin sorunların Sincan ve Gölbaşı ilçelerinde daha yoğun olduğu görülmektedir.

Grafik 23: 2014-2015 Eğitim ve Öğretim Yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Resmi-Özel Sağlık Meslek Liselerinin “Yönetim Süreçlerinde” Tespit Edilen Sorunların İlçelere Göre Dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Resmi- Özel Sağlık Meslek Liselerinde Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda bu kurumlardaki Yönetim Faaliyetlerine ilişkin öne çıkan sorunlar Yönetim Faaliyetleri Alt Süreçlerine göre aşağıda yer alan Tablo 18’de belirtilmiştir.

Tablo 18: Resmi-Özel Sağlık Meslek Liselerinde Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Yönetim Faaliyetleri Sürecine İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

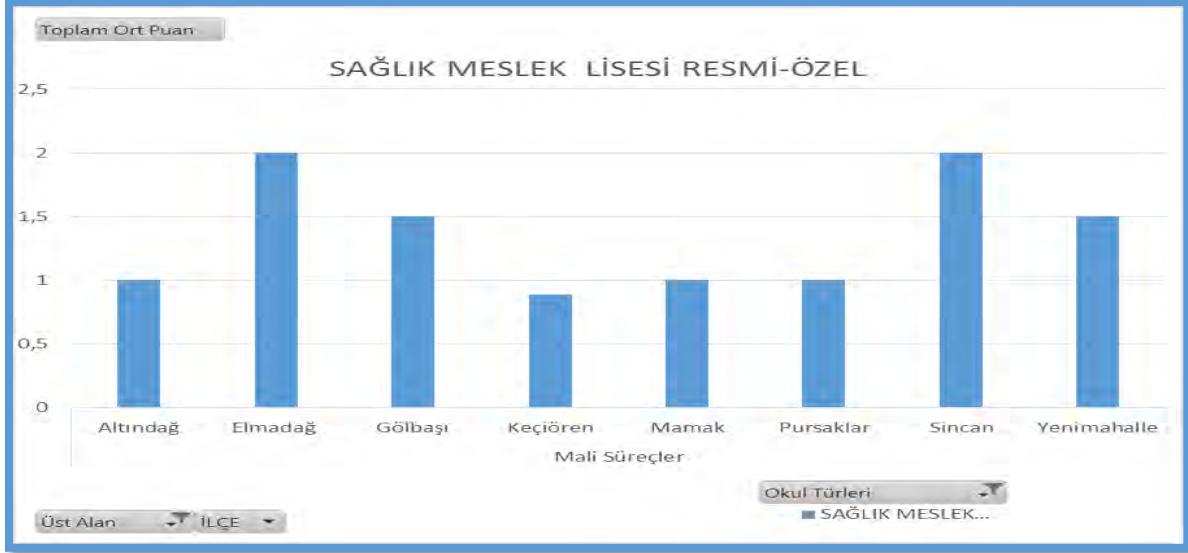
Yönetim Faaliyetleri Alt Süreçleri	Tespit Edilen Sorunlar
Araştırma ve Planlama Süreci	Öğretmenlere Nöbet Görevinin En Az Dersinin Bulunduğu Güne Verilmediği ve Nöbet Esaslarının Belirlenmediği, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.91)
	Personel Arasında Yapılan İşbölümünün İlgililere Yazılı Olarak Bildiriminin Yapılmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 78/4/a)
	Stratejik Plan ve Bütçe Önerilerinin Gerekçeli Olarak Hazırlanmadığı,
Ayrıca, Özel Sağlık Meslek Liselerinde	Kurumda Çalıştırılacak Personelin Çalışma İzin Onaylarının Mevzuat Hüükümlerine Göre Zamanında Alınmadığı; Bazı Öğretmenlerin Çalışma İzin Onaylarında Belirtilen Ders Saatleri Üzerinde Derse Girdikleri

	<i>Öğretmenlerin Çalışma İzin Onaylarında Olmayan Programın Derslerine Girdikleri; (MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği Md. 39,40)</i>
Komisyon, Birlik ve Ekiplerin Çalışmaları	Öğretmenler Kurulu Toplantılarının Mevzuatına Uygun Yapılmadığı, (MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği Md.109) Okul Aile Birliğinin Çalışmalarının Mevzuatına Uygun Yürütülmediği, (MEB Okul-Aile Birliği Yönetmeliği Md. 5.6.7.8.9.10.11.12.13.14)
Öğrenci İşleri	Öğrenci Meclisi Çalışmalarının olmadığı, Sosyal Etkinlikler Kurulunun Çalışmalarının Eksik Yapıldığı, İşletmelerde Meslek Eğitimi Gören Öğrencilerin Denetlenmesi Amacıyla Yeteri Kadar Koordinatör Öğretmen Görevlendirilmediği; İşletmeye Giden Bütün Öğrencilere Ücret Ödenmediği; Kaydını Yenilemeyen Ve Herhangi Bir Okula Kaydı Yapılmayan Öğrencilerle İlgili Yapılacak İşlemlerin Belli Olmadığı;
İnsan Kaynakları İş ve İşlemleri	Kantinde Çalışan Personelin Hijyen Eğitimi Belgesinin Bulunmadığı; Personelin devamsızlık (izin, rapor vb.) durumu gösterir Personel Devam Devamsızlık Defterinin Tutulmadığı;
Rehberlik, Denetim, İzleme ve Değerlendirme Süreci	Alan Şefi Görevlendirilmesinin Yapılmadığı; Bazı kantin çalışanlarının, adli sicil ve arşiv kayıtlarının bulunmadığı, Okul Müdürlüğü Tarafından Yapılması Gereken Mesleki Çalışmalar Kapsamında Herhangi Bir Program Hazırlanmadığı; Okul Müdürü Tarafından Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin Derslerinin İzlenmediği;
İletişim ve Eşgüdüm Süreci	Okul İnternet Sitesinin Güncel Olmadığı,
Pansiyon İşleri	Bazı Öğrenci Yataklarının Başındaki Kimlik Belgesinin Eksik Olduğu, Çamaşırhanede Yıkanan Öğrenci Nevresim Takımlarının Ütülenmediği, Pansiyonda Kalan Öğrencilerin, Ders Saatleri Dışında Ve Hafta Sonları Boş Zamanlarını Değerlendirecek, Kişisel Gelişimlerini Sağlayacak Sosyal Ve Kültürel Etkinliklere Yeterince Yer Verilmediği,

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı Verileri (2014-2015).

4.1.5.3.Mali Süreçler İle İlgili Sorunlar

Aşağıda yer alan Grafik 24 verileri irdelendiğinde Sağlık Meslek Liselerindeki (Resmi- Özel) Mali Süreçlere ilişkin sorunların Elmadağ, Sincan, Gölbaşı ve Yenimahalle ilçelerinde daha yoğun olduğu görülmektedir.

Grafik 24: 2014-2015 eğitim ve öğretim yılında Ankara Merkez ve İlçelerinde Rehberlik ve Denetimleri gerçekleştirilen Resmi- Özel Sağlık Meslek Liselerinin “Mali Süreçlerine” İlişkin Tespit Edilen Sorunların Ağırlıklı Olarak İlçelere Göre Dağılımı. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015).

2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Resmi- Özel Sağlık Meslek Liselerinde Maarif Müfettişlerince gerçekleştirilen rehberlik ve denetimler sonucunda bu kurumlardaki Mali Süreçlere ilişkin öne çıkan sorunlar Mali Alt Süreçlere göre aşağıda yer alan Tablo 19’da belirtilmiştir.

Tablo 19: Resmi- Özel Sağlık Meslek Liselerinde Gerçekleştirilen Rehberlik ve Denetimler Sonucunda Mali Süreçlere İlişkin Öne Çıkan Sorunlar.

Mali Alt Süreçler	Tespit Edilen Sorunlar
Mali Kaynaklar Ve Kullanımı	Mevzuatında belirtilen sayıda öğrencinin ücretsiz eğitimden faydalandırılmadığı, Ücretsiz okuma hakkından yararlanma başvuru dilekçesi alınmadan ve ücretsiz öğrenci değerlendirme komisyonu kurulmadan sadece kurumca belirlenen öğrencilerin ücretsiz okuma hakkından yararlandırıldığı, (Özel Sağlık Meslek Liselerinde)
	Çalışan personele ücret hesap pusulası verilmediği, (Özel Sağlık Meslek Liselerinde)
	Okul Aile Birliği gelirlerinden okula ait olan araçların birtakım bakım ve tamir giderlerinin karşılandığı,
	Öğretmenlerin çalışma izin onaylarında belirtilen aylık net ödemelerden daha düşük ücret ödendiği, bazı öğretmenlerin ek ders

ücretlerinin esas ücretlerine dâhil edilmediği;

Taşınır Mal İşlemleri

Bazı İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin eğitim personelinin çalışma izinlerinin ilgili mevzuatta belirtilen sürede düzenlenmemesi nedeniyle bazı özel kurumlarda çalışma izinleri alınmadan eğitim personelinin görev yaptığı, (*Özel Sağlık Meslek Liselerinde*)

Bazı kurumlarda belirlenen alan kontenjanlarının üzerinde öğrenci kaydı yapıldığı, (*Özel Sağlık Meslek Liselerinde*)

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

4.5. OKUL VE KURUMLARDA KARŞILAŞILAN İYİ ÖRNEK NİTELİĞİNDEKİ UYGULAMALAR

2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında rehberlik ve denetimleri gerçekleştirilen okul ve kurumlarda tespit edilen iyi örneklerden bazıları aşağıdaki Tablo 20’de belirtilmiştir.

Tablo verileri incelendiğinde, iyi uygulama özelliği taşıyan faaliyetlerin genellikle resmi ve özel ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında uygulamaya konulduğu görülmüş, nadir de olsa bazı Özel Çeşitli Kurslarda da örnek uygulamalara rastlanmıştır.

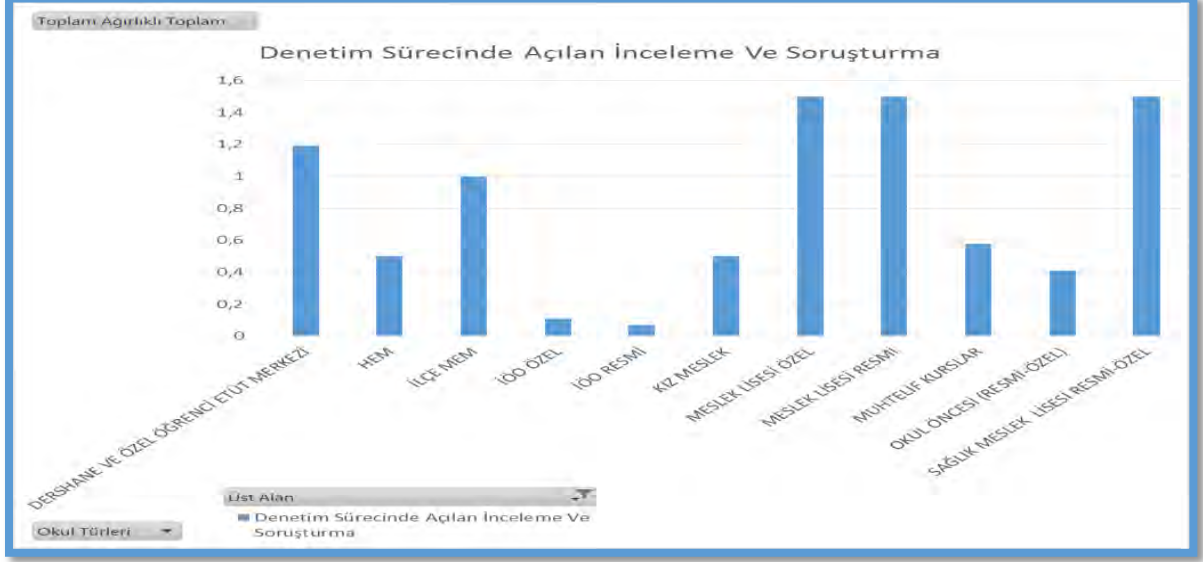
Tablo 20: 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında Ankara İlinde Rehberlik ve Denetimleri Gerçekleştirilen Okul ve Kurumlarda Tespit Edilen Örnek Uygulamalar.

Okul Türleri	Örnek Uygulamalar
Özel İlköğretim Kurumları	Montessori eğitim uygulaması, öğrencilerin ilgi alanlarına ve yeteneklerine göre eğitim alanları oluşturulması, yaparak, yaşayarak öğrenme etkinliklerine yer verilmesi, farklılaştırılmış eğitim, sınıf bazında rehber öğretmen görevlendirme gibi uygulamaların yapıldığı, Bilim derslikleri, gözlem evi (rasathane) sanat sokağı düzenlemesi yapıldığı, Öğrencilerin aktif katılımıyla sebze, meyve ve çiçek yetiştiriciliği yapıldığı,
Resmi İlköğretim Kurumları	Mamak Boğaziçi Ortaokulu Beden Eğitim Öğretmeninin Halter Alanındaki Çalışmaları Sayesinde Bir Çok Ulusal Ve Uluslar Arası Halter Şampiyonalarında Dereceler Elde Etmişlerdir. Bir Çok Okul Beyaz Bayrak Yarışmalarına Katılarak Beyaz Bayrak Kazanmışlardır. Enerji ve su tasarrufu konularında bilimsel proje yarışmaları yapıldığı, Öğrencilerin katkılarıyla Kütüphane oluşturulduğu, Somadaki maden faciasından sonra bazı okul yönetimi, öğretmen ve öğrencilerce yardım toplama faaliyetleri ve kermesler düzenlenerek toplanan paraların Soma yardım hesabına yatırıldığı,
Resmi Orta Öğretim Kurumları	Mesleğinde başarılı olmuş kişilerin konuşmacı olarak katıldığı konferanslar düzenlendiği, Okulun, Sportif, Sosyal ve Kültürel Faaliyetleri ön plana çıkarması ve bu alanlarda elde ettiği dereceleri örnek alınacak nitelikte görülmüştür. Doğayı ve Çevreyi koruma ve güzelleştirme hakkında yapılan çalışmalar olduğu,
Özel Çeşitli Kurslar	Kursiyer Ve Velilere Yönelik Konser ve Çalıştaylar Düzenlenmesi Durumu Başarılı Personelin İşe Yerleştirilmesinde İşyerleri İle Kurulan İletişim ve Referans Olunduğu, Bazı Kurumlarca Üniversitelerde ve Alışveriş Merkezlerinin Sergi salonlarında halka açık Resim Sergileri açıldığı,

Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

4.5. DENETİM SÜRECİNDE TESPİT EDİLEN MEVZUATA AYKIRI UYGULAMALAR.

Aşağıda yer alan Grafik 25 verileri irdelendiğinde 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında Ankara ilinde rehberlik ve denetimleri gerçekleştirilen okul ve kurumlarda tespit edilen mevzuata aykırı uygulamaların genellikle Mesleki ve Teknik Eğitim kurumlarında yoğunlaştığı, bu kurumları Dershane ve Özel Öğrenci Etüt Merkezleri ile İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin takip ettiği görülmektedir.

Grafik 25: Denetim Sürecinde Kurumlar Bazında Tespit Edilen Mevzuata Aykırı Uygulamalar Neticesinde Açılan İnceleme ve Soruşturma Oranına Ait Grafik. Kaynak: Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı verileri (2014-2015)

Aşağıda verilen Tablo 21' de rehberlik ve denetim faaliyetleri süreçlerinde okul ve kurumlarda karşılaşılan mevzuata aykırı uygulamalar neticesinde açılan inceleme ve soruşturmanın içeriklerine ait veriler yer almaktadır.

Tablo 21: Denetim Sürecinde Tespit Edilen Mevzuata Aykırı Uygulamaların Konusu.

Okul Türleri	İnceleme ve Soruşturmaya Konu Olan Sorunlar
Kız Meslek Liseleri	Ek ders esaslarına aykırı ödeme yapıldığı,
Özel Mesleki ve Teknik Öğretim Kurumları	Milli Eğitim Müdürlüğünce ilgili mevzuatta belirtilen sürede eğitim personelin çalışma izinlerinin düzenlenmediği çalışma izinleri alınmadan eğitim personelinin göreve başladığı
Resmi Mesleki ve Teknik Öğretim Kurumları	Alanların kontenjanının üzerinde öğrenci kaydı yapıldığı, Okulda izinsiz personel barındırıldığı,
Sağlık Meslek Lisesi (Resmi-Özel)	Okul Aile Birliğince çalıştırılan emekli çalışanların SGK primlerinin ödenmediği, Okulda alanların kontenjanı üzerinde öğrenci kaydı yapıldığı, Milli eğitim müdürlüğünce ilgili mevzuatta belirtilen sürede eğitim personelin çalışma izinlerinin düzenlenmediği, çalışma izinleri alınmadan eğitim personelinin göreve başladığı,

KAYNAKÇA:

Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü Maarif Müfettişleri Başkanlığı, 2014-2015 Eğitim Öğretim Yılında Denetim Kapsamına Alınan Kurumlara Ait Maarif Müfettişlerince Düzenlenen Rehberlik ve Denetim Raporları.

ALTINTAŞ, R. (1980).” Liselerde Kurum Teftişi”. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

AYDIN, M. (1993). Çağdaş Eğitim Denetimi, Ankara: Pegem Yayınları.

Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı 2014-2015 Öğretim Yılı Yıllık Faaliyet Raporu.

Ankara Maarif Müfettişleri Başkanlığı Değerlendirme Komisyonu 2014-2015 Öğretim Yılı Verileri.

BAŞARAN, İ.E. (1982). Örgütsel Davranış. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

BAŞARAN, İ.E. (1993). Eğitim Yönetimi. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

BİLİR, M. (1998). “Çağdaş Denetçi Rollerini”. İlköğretim Müfettişleri Semineri 27 Temmuz-21 Ağustos 1998. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi, 74-98.

BLOOM, S.B. Çev: ÖZÇELİK D.A., İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Öğretmen Kitapları Dizisi, İstanbul, 1995.

BURSALIOĞLU, Z. (1994). Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış. Ankara: Pegem Yayınları.

ESERPEK, A. (1978), “ Eğitim ve Sosyal Değişme” Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt 10. Sayı 1 Ankara.

FİDAN, N. M. ERDEN, Eğitim Bilimine Giriş, Repa Eğitim Yayınları 1, Ankara, 1993.

GÜVENÇ, B. İnsan ve Kültür, Remzi Kitabevi, 1972.

GÜNDÜZ, Y. ‘Eğitim Örgütlerinde Denetimin Gerekliği: Kuramsal Bir Çalışma’ Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 34.

HAMEDOĞLU, A., ÖZDİL, K, (2004), “Eğitimin Sosyal Temelleri”, Bulunduğu Yer: İlk Günden Başöğretmenliğe”, Ankara.

KARAGÖZOĞLU, G. (1985). “Eğitimde Teftişin Yeniden Düzenlenmesi”, Çağdaş Eğitim Dergisi, (104):4-8.

KAYA, Y. K. (1984). Eğitim Yönetimi. Ankara: TODAİE Yayınları.

KIZILÇELİK S., ERJEM, Y. (1992), “Açıklamalı Sosyoloji Terimleri Sözlüğü”, Konya.

MEB Rehberlik ve Denetim Başkanlığı Kurum/Okul Rehberlik ve Denetim Rehberleri.

ÖZÇELİK, D. A. Eğitim Programları ve Öğretim (Genel Öğretim Yöntemi, ÖSYM Eğitim Yayınları 8, Ankara. 1987.

SEÇKİN, N. (1998). “Teftişte Yeni Bir Yaklaşım: Sanatsal Teftiş”, Türkiye’de Eğitim Yönetimi (Edit: M.Hesapçioğlu ve H.Taymaz),209-217, İstanbul: Kültür Koleji Eğitim Vakfı Yayınları.

ŞIŞMAN, M. Eğitim Bilimine Giriş, Pegem A, Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara, 2006.

TEZCAN, M. (1987), “Eğitim Sosyolojisi”, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Ankara.

TEZCAN, M. (1997). Eğitim Sosyolojisi.

TEZCAN, M. (2000), “Anadolu Öğretmen Liseleri İçin Eğitim Sosyolojisi”, Devlet kitapları, Ankara.

TUNÇER, M. ve Diğerleri (2010), “Öğretmen Seçme Sınavlarına Hazırlık”, Asil Yayınları, Ankara.

TUNÇER, M. (2010). Milli Eğitim Bakanlığı Sınavlarına Hazırlık Kitabı, Dinamik Akademi Yayınları, Ankara.

VARIŞ, F. (1994). Eğitim Bilimine Giriş, Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 183 Eskişehir.